

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ГРАДА ВАЉЕВА

ГОДИНА XLV БРОЈ 5 свеска 2

18. март 2024.

ИЗЛАЗИ ПО ПОТРЕБИ

99. На основу члана 20. став 1. тачка 1), члана 32. став 1. тачка 4) и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 – други закон, 101/2016 - други закон, 47/2018 и 111/2021), члана 14. став 1. тачка 1. и члана 37. став 1. тачка 4. Статута града Ваљева (»Службени гласник града Ваљева« бр. 5/2019), Скупштина града Ваљева на седници одржаној 18. марта 2024. године, донела је

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2024. ГОДИНУ

Члан 1.

Доноси се Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2024. годину.

Члан 2.

Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2024. годину ступа на снагу даном објављивања.

Члан 3.

Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2024. годину објавити у “Службеном гласнику града Ваљева”.

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА
БРОЈ: 101-46/2024-02

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
ГРАДА ВАЉЕВА
Проф. др Снежана Ракић, с.р.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗАПОШЉАВАЊА
за 2024. годину

I УВОД

Локални акциони план запошљавања Града Ваљева за 2024. годину (у даљем тексту: ЛАПЗ) представља основни инструмент спровођења

активне политике запошљавања у 2024. години на територији коју покрива град Ваљево. У складу са Законом запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, БР. 36/09, 30/10 – др.закон, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17 – др.закон) дефинишу се приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују програми и мере који ће се реализовати у 2024. години на територији града Ваљева, како би се достигли циљеви и постигло одрживо повећање запослености.

Правни оквир за доношење ЛАПЗ-а представља Акциони план запошљавања за период 2023. – 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у РС 2021. – 2026. године, усвојен на седници Владе, број: 101-2332/2021 од 18. марта 2021. године, („Службени гласник РС”, број 30/21) и он представља основни инструмент за спровођење активне политике запошљавања, којим се дефинишу циљеви и приоритети и утврђују програми и мере политике запошљавања који ће се реализовати у току 2024. године. У изради овог документа и дефинисању циљева и приоритета политике запошљавања учествовали су социјални партнери, релевантне институције и остале заинтересоване стране.

Правни основ за доношење ЛАПЗ-а садржан је у члану 20. став 1. тачка 1., члану 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 – други закон, 101/2016 - други закон, 47/2018 и 111/2021) и члану 14. став 1. тачка 1. и члану 37. став 1. тачка 4. Статута града Ваљева („Службени гласник града Ваљева”, број 5/19).

Чланом 20. став 1. тачка 1. Закона о локалној самоуправи прописано је да општина доноси програме развоја.

Чланом 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи прописано је да Скупштина општине, у складу са законом доноси програм развоја општине и појединих делатности.

Чланом 66. став 3. истог закона прописано је да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују на градску скупштину.

Чланом 14. став 1. тачка 1. Статута града Ваљева прописано је да и Град доноси програме развоја.

Чланом 37. став 1. тачка 4. Статута града Ваљева прописано је да Скупштина града доноси програм развоја Града, планске документе јавних политика, средњорочне планове и друге планске документе, у складу са законом.

Општи циљ ЛАПЗ-а је повећање запослености и то кроз:

- 1. Програм стручне праксе** стручна пракса је намењена лицима са најмање средњим образовањем, без радног искуства, а спроводи се и организују се ради стручног оспособљавања за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање, односно стицања услова за

полагање стручног испита кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци и реализује се без заснивања радног односа.

- 2. Субвенције за samozapošljavanje** незапослено лице може да оствари под условом да је: пријављено на евиденцију незапослених Националне службе, завршило обуку за развој предузетништва по плану и програму обуке у организацији Националне службе или друге одговарајуће организације.

II МАКРОЕКОНОМСКИ ТРЕНДОВИ

Извор: СТРАТЕГИЈА ЗАПОШЉАВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

од 2021. до 2026. године

Макроекономска кретања

Република Србија је током претходних пет година остварила значајан напредак ка успостављању макроекономске стабилности и одрживог привредног раста. Успешна координација

монетарне и фискалне политике, као и доследно спровођење фискалне консолидације и структурно прилагођавање, повољно су утицали на побољшање пословног и инвестиционог амбијента.

Табела 1. Основни индикатори макроекономских кретања по годинама

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Бруто домаћи производ, реални раст, у %	1,8	3,3	2,1	4,5	4,2*
Бруто домаћи производ, per capita, у ЕУР	5.037	5.211	5.588	6.143	6.619*
Јавни дуг (општа држава), % БДП	71,2	68,7	58,6	54,4	52,9
Стране директне инвестиције, нето, у мил. ЕУР	1.803,8	1.899,2	2.418,1	3.156,5	3.551,1
Стране директне инвестиције, нето, % БДП	5,0	5,2	6,2	7,4	7,7
Инфлација, у %	1,9	1,2	3,0	2,0	1,7
Вредност евра у односу на динар, просек периода	120,73	123,12	121,34	118,27	117,85

Вредност долара у односу на динар, просек периода	108,85	111,29	107,50	100,28	105,28
Минимална цена рада, нето, РСД по радном часу	121	121	130	143	155
Нето зараде, просек периода, у РСД	44.432	46.097	47.893	49.650	54.919
- реалне стопе раста	-2,1	2,5	0,9	4,4	8,5
<i>Нето зараде, просек периода, у ЕУР</i>	<i>368</i>	<i>374</i>	<i>395</i>	<i>420</i>	<i>466</i>
Просечна пензија, просек периода, у РСД	23.196	23.488	23.913	25.317	26.343
- реалне стопе раста	-5,5	0,1	-1,2	3,8	2,3
<i>Просечна пензија, просек периода, у ЕУР</i>	<i>192</i>	<i>191</i>	<i>197</i>	<i>214</i>	<i>224</i>

*Прелиминарни годишњи податак; Извор: РЗС, НБС, МФ и РФПНО

Привредни раст Републике Србије, кључан макроекономски показатељ од ког зависи одрживо повећање животног стандарда становника, у протеклих пет година карактеришу осцилације по годинама. Максимална годишња стопа реалног раста бруто домаћег производа (БДП) од 4,5% достигнута је у 2018. години, док је у 2017. години српска привреда остварила раст од 2,1% пре свега услед лоших временских услова који су ометали производне процесе и негативно утицали на динамику грађевинске активности и пољопривредне производње. Успоравање привредног раста бележи се у 2019. години, тако да је стопа реалног раста БДП износила 4,2%. Најбрже растуће делатности у 2019. години биле су грађевинарство и информисање и комуникације.

Мере фискалне консолидације дефинисане аранжманом са Међународним монетарним фондом (ММФ) успориле су раст учешћа јавног дуга у БДП-у. Тренд смањивања јавног дуга бележи се од 2015. године и актуелан је све до краја 2019. године, а у том периоду јавни дуг је смањен са 71,2% БДП-а у 2015. години на 52,9% БДП-а у 2019. години.

Унапређење макроекономских перформанси Републике Србије, као и опоравак глобалне привреде, утицали су на повећан прилив страних директних инвестиција. Учешће страних директних инвестиција у БДП-у у константном је порасту последњих година и у 2019. години износи 7,8%. Несумњиво је да су управо стране директне инвестиције у доброј мери утицале на пораст привредне активности, раст запослености и промене у њеној структури у овом периоду.

Током времена макроекономска стабилност привреде Републике Србије постигнута је и са аспекта инфлације. Инфлација у Републици Србији је изразито ниска од 2015. године, толико да је у појединим годинама била чак и испод нивоа који је дефинисала Народна банка Србије. Узрочници ниске инфлације су пад домаће тражње и пад цена појединих енергената, као и умерено рестриктивна монетарна политика Народне банке Србије.

Девизни курс динара према еврју је благо апресирао у периоду 2017-2019. године, што се мери кумулативним јачањем динара од 5%¹. Народна банка Србије објашњава овакво кретање домаће валуте бољим макроекономским изгледима и вишим стопама економског раста, као и бржим приливом страних директних инвестиција и куповином дугорочних динарских државних хартија од вредности од стране нерезидената, што је допринело расту девизних резерви.

Највеће смањење реалних зарада у протеклом периоду забележено је у 2015. години што се доводи у везу са мерама фискалне консолидације које су уведене крајем 2014. године. То се манифестовало снажним падом реалних нето зарада од 2,1% у 2015. години. Релаксација мера фискалне консолидације, повећање минималне цене рада (на 155 динара нето по радном часу у 2019. години) и укидање плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање за случај незапослености на терет послодавца као мере пореског растеређења нето зараде, довели су до значајног раста нето зарада од 8,3% (466 ЕУР) у 2019. години. Пензије су после укидања Закона о привременом уређивању начина исплате пензија (на снази од октобра 2014. до септембра 2018. године) реално порасле за 3,6% у 2018. односно 2,3% у 2019. години, тако да су износиле просечно 224 ЕУР у 2019. години.

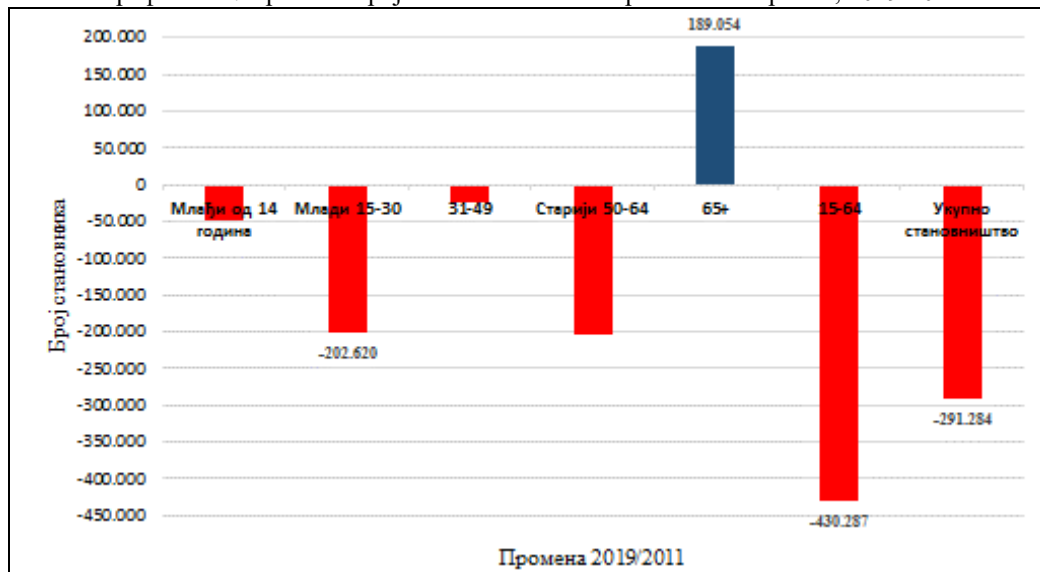
3.1.2. Демографски трендови

Изразит депопулациони тренд је карактеристика демографских кретања у Републици Србији у последњој, али и претходној деценији. Број становника смањен је за нешто више од 291 хиљаде лица у 2019. години² у односу на податке Пописа из 2011. године. Демографска транзиција нарочито утиче на смањење становништва радног узраста (становништво 15–64, смањење за око 430 хиљада лица), посебно кохорте младих у овој категорији становништва (млади 15–30, смањење од 202,6 хиљада лица).

¹ Макроекономска кретања у Србији, Народна банка Србије (2020.)

² Процене становништва средином године, РЗС (2019.)

Графикон 1. Промена броја становника по старосним кохортама, 2019/2011

Извор: РЗС

На регионалном нивоу, једино Београдски регион бележи раст броја становника (повећање од 36 хиљаде у 2019. у односу на 2011. годину), док се најизраженији пад броја становника бележи у Региону Шумадије и Западне Србије (смањење од 124,6 хиљада), као и у Региону Јужне и Источне Србије (смањење од 122 хиљаде).

За Републику Србију је карактеристичан процес демографског старења становништва, који се манифестује континуирано растућим бројем старих и њиховим високим уделом у укупном становништву, док број младих опада, а њихово учешће у укупном становништву је ниско. Према подацима за 2019. годину број лица старих 65 и више година је 1,44 милиона – повећање од 189 хиљаде лица у односу на 2011. годину, а удео у укупном становништву износи 20,7%, што такође представља повећање, и то од 3,4 процентна поена (п.п.) (17,2% у 2011. години). На повећање броја старих, између осталог, утиче и продужење очекиваног трајања живота, које за укупно становништво износи 1,5 година – од 74,2 године у 2011. до 75,7 година у 2019. години. Просечна старост становништва Републике Србије износи чак 43,3 године, што Републику Србију сврстава у групу европски најстаријих држава³. У исто време број становника млађих од 15 година, који износи око 992,6 хиљада у 2019. години, смањено се за 50 хиљада лица у наведеном периоду, док је учешће ове кохорте у укупном становништву само 14,3%.

На смањење становништва у Републици Србији утичу два узрока: негативан природни

прираштај и миграциона кретања. Негативан природни прираштај бележи се скоро трећу деценију⁴ заредом. Број живорођених је био за 37 хиљада мањи од броја умрлих у 2019. години, док је стопа природног прираштаја износила -5,3 промила⁵ (‰). Само на основу природног прираштаја број становника је смањен за око 330 хиљада у периоду 2011–2019. године. Општине са највећим негативним природним прираштајем налазе се углавном на привредно неразвијеном и емиграционом подручју. Република Србија је по основу негативног нето миграционог биланса годишње губила око 10-15.000 становника⁶ током ове деценије и тај одлив је био стабилан, према проценама Републичког завода за статистику о миграционим токовима. Међутим, према подацима Евростата, заснованим на статистици чланица ЕУ које су и главне дестинације наших емиграната, миграције су се убрзале у другој половини ове деценије. Томе су допринеле две околности – олакшавање регулативе за радне миграције и особама без посебно пожељних квалификација у Савезну Републику Немачку, која је главна западноевропска дестинација за мигранте из Републике Србије, као и све већа тражња за привременом радном снагом у новим чланицама ЕУ, попут Словачке Републике, Републике

⁴ Природни прираштај у Републици Србији је негативан од 1992. године, што значи да на годишњем нивоу више становника умре него што се роди

⁵ Стопа природног прираштаја у 2019. години била је позитивна само у седам градова и општина у Републици Србији: Тугину (14,6%), Новом Пазару (6,8%), Прешеву (6,5%), Бујановцу (2,1%), Сјеници (1,6%), Новом Саду (0,6%) и Звездари (0,3%)

⁶ Највећи број потенцијалних миграната налази се међу млађом популацијом старости до 40 година. Основни мотиви који их наводе да размишљају о напуштању Републике Србије јесу незапосленост (недостатак посла и извора прихода) и лоши економски услови живота

³ Европске државе са најстаријим становништвом у 2019. години: Република Италија (46,7), Савезна Република Немачка (46), Република Португалија (45,2), Република Грчка (44,9), Република Бугарска (44,5)

Словеније, Републике Чешке, Републике Хрватске и Републике Пољске.

Република Србија ће се у будућности⁷ сусрести са повећањем обима старијег, углавном економски неактивног становништва, што ће неминовно довести до повећања личне и јавне потрошње, пре свега у домену издвајања средстава за здравствену и социјалну заштиту и пензијско осигурање. У том контексту се познавање одредница и разумевање последица старења становништва у Републици Србији намеће као битан критеријум при креирању политике економског и социјалног развоја.

Трендови на тржишту рада

Кључни показатељи тржишта рада

Показатељи националног тржишта рада последњих година бележе позитивне помаке, што је конзистентно и са позитивним трендом макроекономских показатеља. Стање на тржишту рада, мерено основним показатељима из Анкете о радној снази⁸ (АРС), указује на значајан опоравак тржишта рада у периоду 2015-2019. године – смањена је стопа незапослености и повећана стопа запослености, број запослених лица је порастао што је утицало и на повећање броја лица која се ангажују на тржишту рада (активних лица) и дошло је до смањења броја незапослених и неактивних лица.

Укупан број становништва радног узраста (15-64) смањен је за 249 хиљада у 2019. у односу на 2015. годину. При томе, повећан је број лица која су активна на тржишту рада за 46 хиљада⁹, док је број неактивних смањен за око 295 хиљада. Број запослених бележи повећање од 262 хиљаде, док је број незапослених смањен за 216 хиљада.

⁷ Резултати пројекције становништва Републике Србије до 2041. године, коју је израдио РЗС, указују да ће у и наредним деценијама становништво бити изложено процесу демографског старења по свим параметрима и да ће неминовно доћи до смањивања учешћа радно способног становништва у укупној популацији

⁸ Анкета о радној снази, која сагледава стање и прати промене на тржишту рада, спроводи се од 1995. године у Републици Србији. На почетку истраживања спроводила се једанпут годишње. Међутим, услед одређених методолошких промена, од 2015. године, Републички завод за статистику, уз коришћење међународних препорука и дефиниција, спроводи је континуирано, при чему је дошло до пораста броја домаћинстава у узорку, као и до промена у самом начину оцењивања. Више о методологији <https://publikacije.stat.gov.rs/G2017/Pdf/G20177069.pdf>

⁹ Повећање активног становништва остварено је захваљујући повећању броја запослених, јер је у посматраном периоду број запослених порастао више него што се смањило број незапослених

Табела 2. Основни показатељи тржишта рада за становништво радног узраста, 2015-2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2019/2015
	Апсолутни бројеви (у хиљадама)					
Популација старости 15-64	4.753	4.677	4.619	4.565	4.504	-249
Активно становништво	3.022	3.068	3.081	3.096	3.068	46
Запослени	2.471	2.580	2.648	2.685	2.733	262
Незапослени	551	488	433	411	335	-216
Неактивно становништво	1.731	1.609	1.538	1.469	1.436	-295
	Стопе, у %					
	процентни поен					
Стопа активности	63,6	65,6	66,7	67,8	68,1	4,5
Стопа запослености	52,0	55,2	57,3	58,8	60,7	8,7
Стопа незапослености	18,2	15,9	14,1	13,3	10,9	-7,3
Стопа неактивности	36,4	34,4	33,3	32,2	31,9	-4,5

Извор: АРС, РЗС

Смањење броја неактивних становника радног узраста основна је промена у структури на тржишту рада у Републици Србији која је карактеристична за период 2015-2019. године. Смањење је у наведеном периоду износило 295 хиљада лица (17%), тако да је 2019. године око 1,4 милиона лица било неактивно на тржишту рада. Стопа неактивности становништва радног узраста износила је 31,9% и смањена је за 4,5 п.п. у односу на 2015. годину.

Број активних становника радног узраста порастао је за 46 хиљада (1,5%) у периоду 2015-2019. године, али с обзиром на пад укупног становништва радног узраста (за 249 хиљада или 5,2%), то је у истом периоду довело до пораста стопе активности за 4,5 п.п. Стопа активности становништва радног узраста износила је 68,1% у 2019. години, што указује да је око 3,1 милион лица радног узраста било активно на тржишту рада.

Запосленост становништва радног узраста константно расте, па је број запослених, који је износио више од 2,7 милиона у 2019. години, повећан за 262 хиљаде (10,6%) у периоду 2015-2019. године. Стопа запослености становништва радног узраста износила је 60,7% у 2019. години, што представља повећање од 8,7 п.п. у односу на 2015. годину.

Незапосленост наставља да се смањује. Број незапослених лица радног узраста оцењен је на око 335 хиљада у 2019. години, што је смањење за 216 хиљада (39%) у односу на 2015. годину. Захваљујући смањењу броја незапослених и повећању броја запослених, стопа незапослености у 2019. години износила је 10,9% и била је нижа за 7,3 п.п. у односу на 2015. годину.

Кључни показатељи тржишта рада у регионалној перспективи

Значајне регионалне разлике у погледу економске развијености очитавају се и у показатељима тржишта рада који су најповољнији у Београдском региону, а најмање повољни у Региону Јужне и Источне Србије.

Регионалне разлике су највише изражене код показатеља запослености и незапослености. Стопа запослености становништва радног узраста у 2019. години је била највиша у Београдском региону (64,9%), нешто је нижа у Региону Шумадије и Западне Србије (60,7%) и у Региону Војводине (59,8%), док је најнижа у Региону Јужне и Источне Србије (56,9%). Стопа незапослености је најнижа у Београдском региону (8,4%) и Региону Војводине (9,2%), док је проблем незапослености нешто израженији у Региону Шумадије и Западне Србије (12,5%), и нарочито у Региону Јужне и Источне Србије (14,1%).

Табела 3. Стопе запослености и незапослености за становништво радног узраста по регионима, у %, 2015-2019.

Региони*	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
	Стопа запослености (%)				
Београдски регион	53,0	56,9	60,3	62,9	64,9
Регион Војводине	51,7	54,4	57,2	59,1	60,7
Регион Шумадије и Западне Србије	53,0	55,8	57,2	58,1	59,8
Регион Јужне и Источне Србије	49,7	53,3	54,2	54,6	56,9
	Стопа незапослености (%)				
Београдски регион	18,9	15,9	13,5	11,0	8,4
Регион Војводине	16,9	15,5	12,4	10,7	9,3
Регион Шумадије и Западне Србије	17,8	15,7	14,6	14,9	12,5
Регион Јужне и Источне Србије	19,7	16,8	16,2	17,3	14,1

*Напомена: од 1999. године без података за АП Косово и Метохија

Извор: АРС, РЗС

Трендови у структури запослености

Неформална запосленост¹⁰ у Републици Србији је релативно висока, али се последњих година уочава тренд пада неформалне и пораста формалне запослености. Око 429 хиљада лица радног узраста било је неформално запослено у 2019. години, што другим речима значи да је скоро свака шеста запослена особа неформално запослена (стопа неформалне запослености износи 15,7%). Неформална запосленост је смањена за 36 хиљада (-7,8%) у периоду 2015-2019. године, док је у истом периоду формална запосленост порасла за 299 хиљада (14,9%). Неформална запосленост је посебно изражена у пољопривреди, где неформално запослени чине нешто мање од половине (48,4%) укупног броја запослених у овом сектору у 2019. години; високо учешће постоји и у грађевинарству (32%), док је неформална запосленост у сектору услуга на нивоу од (14,3%)¹¹. Стопа неформалне запослености жена радног узраста (15,6%) је нешто нижа од стопе неформалне запослености мушкараца (15,8%), што је резултат већег раста формалне запослености жена (19,4%) у периоду 2015-2019. године, него што је био раст формалне запослености мушкараца (11,5%)¹². Структура неформалне запослености се, уколико се посматра професионални статус, битно разликује: неформално запослене жене у већини су

ангажоване као помажући чланови домаћинства, док су неформално запослени мушкарци претежно samozапослени. Положај ових жена је посебно рањив, јер оне не само да не остварују права из формалног радног односа (као ни остала лица која су неформално запослена), већ нису ни плаћене за свој рад. Уколико се посматра старосна структура неформално запослених уочава се да је 37.500 младих (15-24) неформално запослено што је 8,7% од укупно неформално запослених лица старости 15-64 година у 2019. години.

Уколико се посматра **запосленост по секторима** (пољопривреда, индустрија и услуге), највећи проценат запослених радног узраста је запослен у сектору услуга 57,8%, нешто више од четвртине (28,8%) у сектору индустрије (највише у прерађивачкој индустрији), док је у сектору пољопривреде ангажовано 13,4% запослених. Оваквим кретањима настављен је у периоду 2015-2019. године пад пољопривредне запослености (-3,8 п.п.), постигнут је благи опоравак индустријске запослености (раст од 3 п.п.), док је раст запослености у сектору услуга био незнатан (0,3 п.п.).

Од **професионалног статуса** умногоме зависи висина и редовност примања, али и извесност и сигурност у погледу задржавања посла. Структура запослености према професионалном статусу осцилирала је током времена. Рањива запосленост¹³ је расла у 2015. и 2016. години, да би се значајнији пад десио у 2018. и 2019. години, што је довело до тога да учешће рањиве запослености буде 23,9% у 2019. години (смањење од 3,5 п.п. у периоду 2015-2019. године). До пада рањиве

¹⁰ Неформална запосленост се односи на учешће лица која раде без формалног уговора о раду у укупном броју запослених. Обухвата запослене у нерегистрованој фирми, запослене у регистрованој фирми али без формалног уговора о раду и без социјалног осигурања, као и неплаћене помажуће чланове домаћинства

¹¹ Подаци се односе на становништво старости 15 и више година

¹² У истом периоду, неформална запосленост жена радног узраста се смањила за 7,6%, док се неформална запосленост мушкараца смањила за 8%

¹³ У рањиву запосленост рачунају се самостални (без запослених и са запосленима) и помажући чланови домаћинства

запослености преваходно је дошло због смањења учешћа помажућих чланова (са 7,3% на 4%) док је учешће самосталних (без запослених и са запосленима) незнатно стагнирало (са 20,1% на 19,9%) у посматраном периоду. Учешће запослених за плату у укупној запослености износи 76,1% и у периоду 2015-2019. године повећало се за 3,6 п.п. (72,5%).

Уколико се посматра **запосленост према врсти рада** у укупном броју запослених за плату доминирају радници који раде на неодређено време (77,2%), следе они који раде на одређено време (19,5%), док је најмање радника ангажовано на сезонским и повременим пословима (3,3%), према подацима за 2019. годину. Анализа података за период 2015-2019. године показује да је дошло до погоршања структуре запослености у смеру веће несигурности запослења, тако да скоро сваки четврти запослени (око 23%) у Републици Србији има повремено запослење, што је за око 10 п.п. више него што је просек ЕУ-28.

Упоредна анализа тржишта рада Републике Србије и Европске уније

И поред значајних унапређења на тржишту рада, Република Србија заостаје за просечним вредностима основних показатеља земаља ЕУ, тако да разлика у кључним показатељима тржишта рада становништва радног узраста (15-64) између Републике Србије и ЕУ-28 представља један од највећих изазова у процесу приступања. Највећи јаз бележи се у стопи запослености становништва радног узраста (69,2% наспрам 60,7%), док је позиција у случају стопе активности (74% наспрам

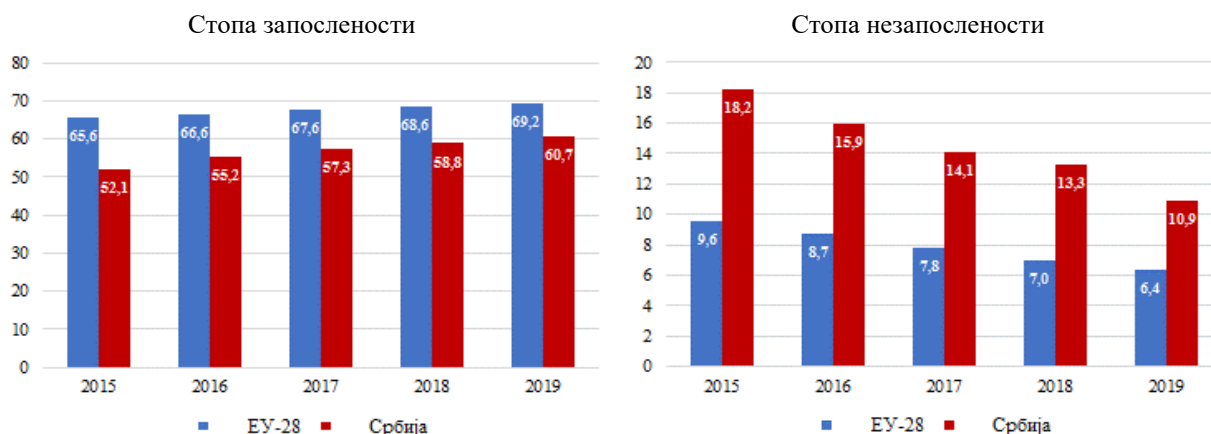
68,1%) и стопе незапослености (6,4% наспрам 10,9%) нешто повољнија.

У европским земљама, становништво је знатно активније на тржишту рада. Подаци говоре да се тржиште рада у Републици Србији одликује једном од највиших стопа неактивности (31,9% у 2019. години) у поређењу са земљама ЕУ (само су Република Италија и Република Хрватска имале стопу неактивности на вишем нивоу од Републике Србије, које су износиле 34,4% и 33,5% респективно), а разлика у односу на просек ЕУ-28 износи 5,9 п.п. (26%).

Стопа запослености у Републици Србији (60,7% у 2019. години) је за 8,5 п.п. нижа од стопе запослености у ЕУ-28 (69,2%). Само у Републици Грчкој (56,5%) и Републици Италији (59%) стопа запослености има нижу вредност у односу на Републику Србију. Стопа запослености мушкараца у Републици Србији нижа је за 7,3 п.п. у односу на ЕУ-28, док разлика код жена износи 9,8 п.п. за колико жене у Републици Србији имају нижу стопу запослености у односу на ЕУ-28.

Стопа незапослености у Републици Србији (10,9% у 2019. години) је за 4,5 п.п. виша него у ЕУ-28 (6,4%). Република Грчка (17,5%) и Краљевина Шпанија (14,2%) имају више вредности стопе незапослености у односу на Републику Србију. Стопа незапослености мушкараца у Републици Србији виша је за 4,2 п.п. у односу на ЕУ-28, док разлика код жена износи 4,8 п.п. за колико жене у Републици Србији имају вишу стопу незапослености у односу на ЕУ-28.

Графикон 2. Показатељи тржишта рада за радно активно становништво, ЕУ-28 и Република Србија, %, 2015-2019.

	Стопа запослености 15-64					Стопа незапослености 15-64				
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
	Мушкарци									
ЕУ-28	70,8	71,8	72,9	73,8	74,4	9,5	8,5	7,6	6,7	6,2
Република Србија	59,1	61,9	63,9	65,6	67,1	17,4	15,3	13,5	12,5	10,4
	Жене									
ЕУ-28	60,4	61,3	62,4	63,3	64,1	9,6	8,9	8,0	7,2	6,7
Република Србија	44,9	48,4	50,8	52,0	54,3	19,3	16,7	14,8	14,2	11,5

Извор: АРС, Република Србија – РЗС, ЕУ-28 – Eurostat

Регистрована запосленост

Последњих година у Републици Србији се бележи повећање регистроване запослености¹⁴. У просеку 2,2 милиона лица било је формално запослено у 2019. години, што је за 183 хиљаде (9,2%) више него у 2015. години. Повећање укупне регистроване запослености резултат је пре свега пораста броја запослених у правним лицима који је у посматраном периоду износио 136 хиљада (8,6%). Повећан је и број предузетника и запослених код њих, као и лица која самостално обављају делатност (68 хиљада или 22,2%), док је број регистрованих индивидуалних пољопривредника смањен за 21 хиљаду (-23%).

Табела 4. Регистрована запосленост, 2015–2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015	
						Број	%
Регистрована запосленост - укупно	1.989.617	2.009.785	2.062.588	2.131.079	2.173.135	183.518	9,2
<i>Мушкарци</i>	...	1.103.842	1.125.171	1.155.488	1.174.150		
<i>Жене</i>	...	905.942	937.416	975.592	998.984		
Запослени у правним лицима	1.587.437	1.597.366	1.634.901	1.688.241	1.723.828	136.391	8,6
Предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност	308.863	323.313	342.457	364.305	377.439	68.576	22,2
Регистровани индивидуални пољопривредници	93.320	89.106	85.230	78.533	71.868	-21.452	-23,0
Јавни сектор	635.220	621.818	612.884	606.118	599.994	-35.226	-5,5

... Не располаже се податком

Извор: РЗС, Истраживање о регистрованој запослености

¹⁴ Истраживање о регистрованој запослености заснива се на комбиновању података Централног регистра обавезног социјалног осигурања и Статистичког пословног регистра

Учешће мушкараца (54%) у укупној регистрованој запослености је више од учешћа жена (46%). Током периода 2016-2019. године, за који су доступни подаци по полу, повећан је број регистрованих запослених међу припадницима оба пола, при чему је раст регистроване запослености био израженији код жена (код жена се бележи раст од око 93 хиљада или 10,3%, а код мушкараца од око 70 хиљада или 6,4%).

Посматрано према делатностима, више од петине (21,9%) укупног броја регистрованих запослених у правним лицима и предузетника и запослених код њих и лица која самостално обављају делатност ради у прерађивачкој индустрији (пре свега прехранбеној, металској и машинској индустрији), док је у трговини запослено 16,3% (највише у малопродаји). У периоду 2015-2019. године повећана је регистрована запосленост у већини делатности (највише у прерађивачкој индустрији и административним и помоћним услужним делатностима), док се највеће смањење броја запослених бележи у делатностима здравствене и социјалне заштите (нешто више од 9,5 хиљада) и пољопривреде (око 5,8 хиљада).

У јавном сектору било је око 600 хиљада регистрованих запослених у 2019. години, што је за 35 хиљада (или 5,5%) мање него у 2015. години. Смањење броја запослених је забележено у готово свим сегментима јавног сектора, изузев код запослених на нивоу локалне самоуправе (повећање за око 600 лица или 2,3%).

Прекарна запосленост

Прекарна запосленост је концепт који се односи на запослене који су ускраћени за сигурност и стабилност која се обично повезује са сталним запослењем. Једно новије истраживање¹⁵, показало је да расте број и учешће запослених у прекарним облицима рада, пре свега радника запослених на одређено време и на привременим и повременим пословима, као и рањиве запослености. Трећини запослених у Републици Србији ускраћена су радна права и/или права из социјалног осигурања, четвртина запослених угрожена је финансијски и материјално.

Истраживање указује на слабости „флексибилних” законских института уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима, уговора о стручном оспособљавању итд. Законска регулатива тумачи се прешироко и произвољно од стране послодаваца, тако да ове форме рада постају све заступљеније, а радна и социјална права оних који су у њих укључени бивају озбиљно доведена у питање.

Регистрована незапосленост

Позитиван тренд смањења анкетне незапослености пратио је и тренд смањења регистроване незапослености у периоду 2015-2019. године. Просечан број незапослених лица на евиденцији Националне службе за запошљавање, који је износио око 530 хиљада у 2019. години, смањен је за око 214 хиљада лица или 28,7% у односу на 2015. годину.

¹⁵ Прекарна запосленост на тржишту рада Србије, Фондација Центар за демократију (2018.)

Табела 5. Учешће незапослених на евиденцији Националне службе за запошљавање, по карактеристикама, 2015–2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015
	Број лица на евиденцији, просек					број
Незапослена лица	743.158	713.153	650.573	583.099	529.508	-213.651
	Учешће у укупном броју, у %					процентни поен
Пол						
Мушкарци	48,8	48,5	47,9	47,1	45,8	-3,0
Жене	51,2	51,5	52,1	52,9	54,2	3,0
Образовање						
Лица без завршеног средњег образовања ¹⁶	31,5	31,9	32,7	33,3	33,6	2,1
Средње образовање	54,5	53,8	52,9	52,1	51,8	-2,7
Високо образовање	14,0	14,3	14,4	14,6	14,6	0,6
Старост						
Млади, 15-29	25,6	24,6	23,0	21,6	20,7	-4,9
30-49	47,6	47,1	46,8	46,3	45,7	-1,9
Старији, 50 и више	26,8	28,3	30,2	32,1	33,6	6,8
Дужина тражења посла						
До годину дана	32,8	32,6	31,3	31,6	34,1	1,2
Дугорочно незапослени (дуже од 12 месеци)	67,2	67,4	68,7	68,4	65,9	-1,2
Веома дуго незапослени (дуже од 2 године)	52,0	52,2	53,8	54,9	52,8	0,8

Извор: НСЗ

¹⁶ Односи се на: лица без завршене основне школе, са завршеном основном школом и са непотпуном средњом школом.

Број незапослених жена на евиденцији Националне службе за запошљавање у 2019. години износио је око 287 хиљада лица, што је мање за око 93 хиљада (24,6%) у односу на период 2015-2019. године. Иако се број незапослених жена на евиденцији смањило током посматраног периода, учешће незапослених жена у укупном броју незапослених лица се повећало за 3 п.п. – са 51,2% у 2015. на 54,2% у 2019. години. Разлог овог повећања учешћа жена је то што се незапосленост мушкараца у посматраном периоду смањила (за око 120 хиљада лица или 33,1%) више него незапосленост жена.

Карактеристике незапослених на евиденцији¹⁷ посматрају се у односу на образовни ниво, године старости и дужину тражења посла. Структура према образовном нивоу говори да је једна трећина незапослених без завршеног средњег образовања (33,6% или 178 хиљада лица), са средњом школом је више од половине (51,8% или око 274 хиљаде лица), док завршено високо образовање има 14,6% незапослених (или око 77 хиљада лица). Старосна структура незапослених лица је неповољна: учешће незапослених старијих од 50 година износи 33,6% (или око 178 хиљада лица), док млади учествују са 20,7% (или око 110 хиљада лица). Дугорочна незапосленост је карактеристика лица на евиденцији Националне службе за запошљавање која говори о томе да 65,9% лица посао тражи дуже од годину дана. Повећање учешћа жена, лица без завршеног средњег образовања и старијих од 50 година, као и благи пораст учешћа незапослених који посао траже дуже од две године, основни су трендови кретања структуре регистроване незапослености.

Теже запошљива лица

Теже запошљива лица, у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, су незапослена лица која због здравственог стања, недовољног или неодговарајућег образовања, социодемографских карактеристика, регионалне или професионалне неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, или због других објективних околности теже налазе посао. Посебно су угрожена лица која се истовремено суочавају са више фактора рањивости/отежане запошљивости.

Жене

У структури становништва Републике Србије жене чине 51,3% према проценама из 2019. године. Уколико се посматра становништво радног узраста, процене говоре да у Републици Србији живи тек око 4.500 жена више него мушкараца. Међутим, без обзира на родну уједначеност

становништва радног узраста, учешће жена међу активним и запосленим становништвом је на нивоу од око 45%. С обзиром на то да учешће на тржишту рада и запослење умногоме доприносе економској независности и друштвеној укључености, ово је разлог због којег су жене окарактерисане као рањива група на тржишту рада.

Стопа активности жена радног узраста била је за 16 п.п. нижа од стопе активности мушкараца у 2015. години, док су у погледу стопе запослености жене заостајале за 14,2 п.п. Међутим, последњих пет година обележило је побољшање апсолутног и релативног положаја жена, тако да су жене повећале стопу активности (за 5,7 п.п.) и стопу запослености (за 9,4 п.п.). Без обзира на ове помаке, родни јаз и даље је присутан према свим индикаторима тржишта рада Републике Србије односно жене су у знатно неповољнијој ситуацији него мушки део популације.

¹⁷ Калкулација на основу просечног броја незапослених на евиденцији НСЗ у 2019. години

Табела 6. Основни показатељи тржишта рада за становништво радног узраста, према полу, у %, 2015-2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015
	Стопе, у %					проценти и поен
Родни јаз у стопи активности	-16,0	-15,0	-14,2	-14,5	-13,6	
<i>Мушкараци</i>	71,6	73,1	73,8	75,1	74,9	3,3
<i>Жене</i>	55,6	58,1	59,6	60,6	61,3	5,7
Родни јаз у стопи запослености	-14,2	-13,5	-13,1	-13,6	-12,8	
<i>Мушкараци</i>	59,1	61,9	63,9	65,6	67,1	8,0
<i>Жене</i>	44,9	48,4	50,8	52,0	54,3	9,4
Родни јаз у стопи незапослености	1,9	1,4	1,3	1,7	1,1	
<i>Мушкараци</i>	17,4	15,3	13,5	12,5	10,4	-7,0
<i>Жене</i>	19,3	16,7	14,8	14,2	11,5	-7,8
Родни јаз у стопи неактивности	16,0	15,0	14,2	14,5	13,6	
<i>Мушкараци</i>	28,4	26,9	26,2	24,9	25,1	-3,3
<i>Жене</i>	44,4	41,9	40,4	39,4	38,7	-5,7

Извор: АРС, РЗС

Стопа активности жена од 61,3% је нижа од стопе активности мушкараца која износи 74,9%, што представља разлику од 13,6 п.п. Иако се јаз у стопама активности смањује током година (са 16 п.п. у 2015. на 13,6 п.п. у 2019. години), стопа активности мушкараца била је виша од стопе активности жена радног узраста током целог посматраног периода.

Стопа запослености жена од 54,3% је нижа од стопе запослености мушкараца која износи 67,1%, што представља разлику од 12,8 п.п. Иако се јаз у стопама запослености смањује током година (са 14,2 п.п. у 2015. на 12,8 п.п. у 2019. години), стопа запослености мушкараца била је виша од стопе запослености жена радног узраста током целог посматраног периода.

На побољшање перформанси жена на тржишту рада, пре свега у погледу активности и запослености, дошло је и услед институционалних промена. Најнепосреднији утицај на активност жена на тржишту рада имала је законска измена у временској граници за остваривање права на пензију, али и увођење пенала за одлазак у превремену пензију. Континуирано повећање старосне границе за одлазак у пензију несумњиво је повећавало активност и запосленост жена продуживши, вољно или невољно, везаност групе старијих жена за тржиште рада.

Иако је незапосленост и жена и мушкараца опадала у посматраном периоду, брже је опадала незапосленост жена, што је довело до тога да се разлика у стопама незапослености смањи на 1,1 п.п. у 2019. години (са 1,9 п.п. колико је износила у

2015. години). Стопа незапослености жена износила је 11,5%, а мушкараца 10,4% у 2019. години.

Република Србија је прва земља ван ЕУ која је увела Индекс родне равноправности¹⁸. Индекс родне равноправности за Републику Србију износи 55,8 поена¹⁹ што представља унапређење родне равноправности односно пораст индекса за 3,4 поена у периоду од 2014. до 2016. године. Ипак, Република Србија и даље бележи нижу вредност индекса у односу на просек ЕУ-28, који износи 66,2 поена²⁰. На заједничкој листи са државама чланицама ЕУ, Република Србија се налази на 22. месту²¹. Једна од главних оса неједнакости коју је Индекс забележио односи се на родну сегрегацију која се успоставља током образовања и наставља касније на тржишту рада. Неједнакости су видљиве и у домену новца, јер жене имају ниже приходе од мушкараца, а поједине групе жена изложене су и вишим ризицима од сиромаштва. Неједнакости у домену времена показују колико жене свог времена и рада троше у бризи о домаћинству и породици, односно обављајући неплаћени кућни рад.

¹⁸ Индекс родне равноправности представља мерни инструмент ЕУ који мери родну равноправност на скали од 1 (потпуна неравноправност) до 100 (потпуна равноправност) кроз шест домена: знање, рад, новац, здравље, време и моћ, као и два под-домена: насиље и унакрсне неједнакости

¹⁹ Израчунат је за 2016. а резултати објављени у 2018. години

²⁰ Односи се на 2015. годину

²¹ Према другом Индексу родне равноправности Република Србија је боље позиционирана од седам земаља ЕУ: Републике Кипар, Републике Чешке, Републике Хрватске, Румуније, Словачке Републике, Мађарске и Републике Грчке

Млади

Омладина или млади у Републици Србији су лица од навршених 15 до навршених 30 година живота²². На шире посматрану групацију младих (до 30 година) од утицаја су глобалне друштвене промене које су довеле до феномена „продужене младости” који подразумева дужи период процеса образовања, каснији улазак на тржиште рада, као и касније заснивање брака и родитељства. Међутим, према дефиницији МОР-а, млади представљају нешто ужу групацију у коју улазе лица старости од 15 до 24 године, па се ова дефиниција користи приликом спровођења Анкете о радној снази због међународне упоредивости података.

Сагледавањем кретања показатеља на тржишту рада у протеклом периоду може се приметити да су млади у одређеној мери поправили свој иницијално веома лош положај. Запосленост младих се повећавала, активност се незнатно повећала, док се незапосленост смањила у периоду 2015-2019. године.

²² Закон о младима („Службени гласник РС”, број 50/11)

Табела 7. Основни показатељи тржишта рада за младе (15-29)²³, према полу, у %, 2015-2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015
Стопа активности	46,1	47,2	47,6	48,1	47,0	0,9
<i>Мушкарци</i>	52,0	53,0	53,6	54,4	53,5	1,5
<i>Жене</i>	39,9	41,0	41,2	41,5	40,1	0,2
Родни јаз у стопи активности	-12,2	-12,0	-12,4	-12,9	-13,4	
Стопа запослености	30,2	33,1	34,9	36,3	36,9	6,7
<i>Мушкарци</i>	35,2	38,4	40,3	41,9	42,4	7,2
<i>Жене</i>	25,0	27,5	29,1	30,5	31,1	6,1
Родни јаз у стопи запослености	-10,2	-10,9	-11,2	-11,5	-11,4	
Стопа незапослености	34,5	29,8	26,7	24,5	21,5	-13,0
<i>Мушкарци</i>	32,4	27,5	24,8	23,0	20,8	-11,6
<i>Жене</i>	37,4	32,8	29,3	26,6	22,5	-14,9
Родни јаз у стопи незапослености	5,0	5,3	4,5	3,6	1,7	
Стопа неактивности	53,9	52,8	52,4	51,9	53,0	-0,9
<i>Мушкарци</i>	48,0	47,0	46,4	45,6	46,5	-1,5
<i>Жене</i>	60,1	59,0	58,8	58,5	59,9	-0,2
Родни јаз у стопи неактивности	12,2	12,0	12,4	12,9	13,4	

Извор: АРС, РЗС

²³ Статистичка категорија 15-29 година старости обухвата лица од навршених 15 година до 29 година и 364 дана, што је у складу са дефиницијом из Закона о младима

Стопа неактивности младих износила је 53% у 2019. години и током посматраног периода (2015-2019. године) скоро да се није мењала. Овако висока стопа неактивности може се у одређеној мери објаснити школовањем, јер су млади у Републици Србији, који су у процесу образовања, мање присутни на тржишту рада у односу на њихове вршњаке из земаља ЕУ (ЕУ-28 – 43,4%).

Учешће младих у радној снази у Републици Србији веома је ниско по европским стандардима. Стопа *NEET* (млади који нису запослени, нису у процесу образовања нити су на обуци) износила је 18,9% у 2019. години и смањила се за 5,6 п.п. у односу на 2015. годину. Ово смањење указује да су млади у Републици Србији или лакше пронашли посао или дуже остали у образовању током посматраног периода.

Транзиција од школе до првог стабилног и/или задовољавајућег посла у Републици Србији траје веома дуго, скоро две године (23,4 месеца)²⁴. То је много дуже од 6,5 месеци, што је просечно време за које млада особа нађе први посао након завршетка образовања у ЕУ. За прво тражење посла младима у руралним срединама потребно је више времена. Поседовање факултетске дипломе ће преполовити време тражења посла (11,7 месеци), док је младима са најнижим нивоом образовања потребан 41 месец да пронађу први посао. Ово је важно сагледати с обзиром на то да се неки програми за младе фокусирају на особе са високим образовањем за које је стопа незапослености највиша, али је по природи само привремена. Дуже трајање транзиције у запосленост утиче на године старости када млади појединци напуштају родитељски дом и започињу живот сами или са партнером. У моменту када започињу самостални живот у Републици Србији, они су у просеку шест година старији од својих вршњака у ЕУ.

Стопа запослености младих износила је 36,9%, у 2019. години што је повећање од 6,7 п.п. у односу на 2015. годину (30,2%). Један од највећих изазова за младе у Републици Србији који желе да се осамостале јесте како пронаћи и задржати стабилан посао.

Стопа незапослености младих значајно се смањила, са 34,5% колико је износила у 2015. години, на 21,5% у 2019. години. Ово смањење од чак 13 п.п. знатно је више од смањења за целокупно радно способно становништво (7,3 п.п.). Пад стопе незапослености младих није само последица повећања броја запослених, већ и сталне емиграције ове категорије становништва.

У погледу квалитета запослености у најлошијем положају су неформално запослени млади који чине 24,3% од укупно запослених младих (15-24) у 2019. години.

Код младих (15-24) заступљеност уговора на одређено време је 48,4%, уговора на неодређено време је 45,3%, док је 6,4% младих било ангажовано на сезонским и повременим пословима у 2018. години²⁵.

Међу младима у Републици Србији распрострањена је жеља да оду из земље, у чему предњаче у односу на младе из суседних земаља, како је показало недавно регионално истраживање²⁶ о младима у Југоисточној Европи²⁷. Подаци за Републику Србију показују да скоро 75% младих (15-29 година) жели или намерава да се исели. За око 20% њих најпожељнија опција је краткорочна миграција (на годину или две), док исто толико младих размишља о трајном иселењу из земље. Као разлоге за емиграцију млади наводе жељу за бољим животним стандардом, као и веће могућности за образовање.

Младе жене (15-29) у Републици Србији представљају вишеструко рањиву категорију на тржишту рада, о чему говоре и вредности основних показатеља тржишта рада. Стопа незапослености младих жена износила је 37,4% у 2015. години (виша за 5 п.п. од стопе незапослености младих мушкараца). Међутим, у периоду 2015-2019. године младе жене су поправиле свој релативан положај на тржишту рада, тако да је стопа њихове незапослености опала за чак 14,9 п.п. чиме је родни јаз смањен на 1,7 п.п. у 2019. години (са 5 п.п. колико је износио у 2015. години). И у случају стопе запослености младе жене су поправиле свој положај тако да је стопа запослености повећана за 6,1 п.п. у поменутом периоду, али то није било довољно да се смањи родни јаз јер је запосленост младих мушкараца расла брже (за 7,2 п.п.). У односу на своје вршњаке, младе жене имају веће потешкоће са активацијом на тржишту рада, с обзиром на то да њихова стопа активности износи 40,1% у 2019. години (нижа за 13,4 п.п. од стопе активности младих мушкараца) и није се мењала током посматраног периода.

Старије становништво радног узраста

Република Србија се, као и већина земаља у ЕУ, суочава са проблемом старења становништва. Старије особе радног узраста (старости 50-64 године) представљају рањиву групу на тржишту рада која броји око 1,4 милиона лица у 2019.

²⁴ „Транзиција на тржиште рада младих жена и мушкараца у Србији” (2016.) https://www.ilo.org/employment/areas/youth-employment/work-for-youth/publications/national-reports/WCMS_488799/lang--en/index.htm

²⁵ Студија о положају младих у Србији, ЕТФ (2020.)

²⁶ Youth Studies Southeast Europe 2018/2019, (Попадић и др, 2019.) стр. 10 <https://www.fes.de/en/youth-studies/>

²⁷ Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Бугарска, Република Хрватска, Република Северна Македонија, Црна Гора, Румунија, Република Србија и Република Словенија

години. У периоду 2015-2019. године бележи се смањење ове старосне групе од 128 хиљада лица.

Табела 8. Основни показатељи тржишта рада за старије становништво радног узраста (50-64), 2015.-2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015
	Апсолутни бројеви (у хиљадама)					
Популација старости 50-64	1.580	1.545	1.517	1.488	1.452	-128
Активно становништво	829	867	877	878	888	59
Запослени	730	781	799	799	826	96
Незапослени	99	86	78	79	61	-38
Неактивно становништво	751	678	640	610	564	-187
	Стопе, у %					
	процентни поен					
Стопа активности	52,4	56,1	57,8	59,0	61,1	8,7
Стопа запослености	46,2	50,5	52,7	53,7	56,9	10,7
Стопа незапослености	11,9	9,9	8,8	9,0	6,9	-5,0
Стопа неактивности	47,6	43,9	42,2	41,0	38,9	-8,7

Извор: АРС, РЗС

Релативан положај старијих особа радног узраста на тржишту рада је побољшан током посматраног периода. Стопе активности и запослености повећавале су се без изузетка из године у годину, достигавши највише вредности у 2019. години када су износиле 61,1% (повећање од 8,7 п.п. у односу на 2015. годину) и 56,9% (повећање од 10,7 п.п. у односу на 2015. годину) респективно. Са друге стране, стопа незапослености се смањила за 5 п.п. тако да износи 6,9% у 2019. години.

На побољшање релативног положаја старијих, пре свега, утицале су институционалне промене. Прва промена је у вези са отпремнином која се, изменама Закона о раду из 2014. године, исплаћује само за стаж код последњег послодавца. Пре ових измена, обрачун отпремнине за цео радни стаж је дестимулисао послодавце да запошљавају старија лица, односно послодавци су исплату отпремнине видели као потенцијалну опасност (у виду високих трошкова услед евентуалног отпуштања) при запошљавању лица са дугачким радним стажом. Друга институционална промена односи се на повећање старосне границе за одлазак у пензију која је директно утицала на повећање активности и запослености старијих лица радног узраста. Најзад, на повећање активности утицали су и уведени пенали за превремено пензионисање.

Промене у технологији и производном процесу допринеле су томе да је старијим лицима релативно теже од осталих да се самостално

прилагоде новим потребама тржишта рада. Највећи проблем ових лица су застарела знања и вештине. У изразито неповољној ситуацији нашла су се она лица која су дужи временски период била запослена у истом предузећу, а за чијим је радом престала потреба за обављањем одређеног посла услед технолошких, економских или организационих промена. Недовољна адаптабилност и обесхрабреност услед немогућности проналажења адекватног запослења могу допринети да ова лица релативно лако склизну у неактивност.

Дугорочно незапослени

Дугорочно незапослени су лица која траже посао 12 месеци и дуже. Дугорочна незапосленост је неповољна јер утиче на смањење компетенција незапослених, доводи до застаревања њихових знања и вештина, обесхрабрује незапослене да и даље трагају за послом, истискује их са тржишта рада и сл.

Са општим опоравком тржишта рада опадао је и број лица радног узраста која трагају за послом дуже од годину дана, тако да ових лица има око 168 хиљада у 2019. години. Упоредо са смањењем броја дугорочно незапослених (160 хиљада у периоду 2015-2019. године), опада и њихово учешће у укупној незапослености на 50,3% (смањење од 9,4 п.п. у посматраном периоду).

Табела 9. Незапослена лица радног узраста према дужини тражења посла, 2015-2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Промена 2019/2015
Незапослени (15-64), у хиљадама	550	488	433	411	335	-215
Дугорочно незапослена лица (12+ месеци), у хиљадама	328	289	228	208	168	-160
Учешће дугорочно незапослених лица у укупној незапослености, %	59,7	59,1	52,6	50,5	50,3	-9,4
Стопа дугорочне незапослености, %	10,9	9,4	7,4	6,7	5,5	-5,4

Извор: АРС, РЗС

Стопа дугорочне незапослености, као однос броја дугорочно незапослених и активног становништва радног узраста, која је износила 5,5% у 2019. години, опала је за 5,4 п.п. у периоду 2015-2019. године.

Особе са инвалидитетом

Особе са инвалидитетом често су суочене са дискриминацијом, углавном због ограниченог приступа уставним и законским правима²⁸. Главни изазови са којима се особе са инвалидитетом суочавају укључују: препреке при кретању и коришћењу јавног превоза; приступачност различитих јавних објеката, приступ услугама и информацијама; приступ запослењу и могућностима за разумно прилагођавање услова на радним местима; приступ образовању и професионалној обуци.

Просечан број особа са инвалидитетом које су спремне за активно тражење посла (нису привремено спречени за рад због болести и др.) на евиденцији незапослених лица Националне службе за запошљавање, смањило се у периоду 2015-2019. године (за 1.912 лица), али се учешће ове категорије незапослених у укупној незапослености повећало за 0,5 п.п. (са 2,1% у 2015. на 2,6% у 2019. години).

²⁸ Према годишњим извештајима Повереника за равноправност, више од четвртине укупног броја приговора овој институцији везаних за дискриминацију односе се на ОСИ <http://ravnopravnost.gov.rs/rs/izvestaji/>

Табела 10. Особе са инвалидитетом на евиденцији Националне службе за запошљавање, 2015–2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
	Број лица, годишњи просек				
Незапослена лица	743.158	713.153	650.573	583.099	529.508
Особе са инвалидитетом	15.429	15.660	14.906	14.429	13.517
<i>Учешће у укупном броју незапослених, %</i>	<i>2,1</i>	<i>2,2</i>	<i>2,3</i>	<i>2,5</i>	<i>2,6</i>

Извор: НСЗ

Подаци за 2020. годину (31. октобар 2020. године), показују да се на евиденцији Националне службе за запошљавање налази 12.528 незапослених особа са инвалидитетом, активних у тражењу посла, од којих су 42,6% жене. Према нивоу образовања, 54,7% има завршено образовање на средњем нивоу, 38,8% су лица без завршене средње школе, а само 6,6% незапослених особа са инвалидитетом има високо образовање. Према годинама старости, 46,7% незапослених особа са инвалидитетом има 50 или више година старости, 41,8% старости је 30-49 година, а 11,6% су млади до 30 година. Дуже од 12 месеци посао тражи 76,4% незапослених особа са инвалидитетом, док њих 61,9% посао тражи дуже од две године. Неповољна образовна и старосна структура, као и високо учешће у дугорочној незапослености, карактеристике су незапослених особа са инвалидитетом.

Роми

Припадници ромске националне мањине се суочавају са отежаном запошљивошћу и приступу тржишту рада из више разлога од којих су главни неповољна образовна структура, недостатак радног искуства, знања и вештина, често ниска мотивисаност за укључивање у формално тржиште рада, али и изражена дискриминација и стереотипи када је у питању њихово запошљавање.

Подаци о регистрованој незапослености за период 2015-2019. године указују на чињеницу да се просечан број незапослених Рома пријављених на евиденцију Националне службе за запошљавање за поменути период повећао за око 3.800 лица, као и њихово учешће у укупној незапослености и то за 2 п.п. Међутим, треба нагласити да повећање незапослености Рома не мора имати негативну конотацију, јер је у протеклом периоду Национална служба за запошљавање спроводила активности усмерене ка активацији и пријављивању Рома на евиденцију незапослених на који начин им се повећавају могућности за укључивање у мере активне политике запошљавања и запошљавање.

Табела 11. Роми на евиденцији Националне службе за запошљавање, 2015–2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
	Број лица, годишњи просек				
Незапослена лица	743.158	713.153	650.573	583.099	529.508
Роми	22.437	25.126	26.537	26.099	26.266
<i>Учешће у укупном броју незапослених, %</i>	<i>3,0</i>	<i>3,5</i>	<i>4,1</i>	<i>4,5</i>	<i>5,0</i>

Извор: НСЗ

Подаци за 2020. годину (31. октобар 2020. године), показују да се на евиденцији Националне службе за запошљавање налази 27.595 незапослених лица који су се изјаснили као припадници ромске националне мањине, од којих су 50,2% жене. Високо учешће лица без квалификација и нискоквалификованих од 89,5% главно је обележје образовне структуре ове категорије незапослених. Средњи ниво образовања има 10%, а високо образовање свега 0,6% Рома. Према годинама старости, 28,3% су млади до 30 година, 48,6% су лица старости 30-49 година, док

23,1% незапослених Рома има 50 или више година старости. Дугорочна незапосленост Рома на евиденцији Националне службе за запошљавање износи 68,4%, а у веома дугој незапослености налази се 53,7% Рома.

Преко 11.000 Рома на евиденцији Националне службе за запошљавање су радно способни корисници новчане социјалне помоћи односно око 42% од укупног броја Рома на евиденцији Националне службе за запошљавање су корисници овог права што додатно указује на њихов неповољан социо-економски положај.

Утицај пандемије Ковид-19 на економију и тржиште рада Републике Србије

Анализирајући последње расположиве податке о регистрованој запослености, може се закључити да тржиште рада Републике Србије „одолева” негативним утицајима пандемије. Запосленост на формалном тржишту рада (регистрована запосленост²⁹) у другом кварталу 2020. године забележила је раст од 10 хиљада, што је повећање од 0,5% у односу на претходни квартал, док је у трећем кварталу 2020. године забележен раст од 1,3%, у односу на други квартал 2020. године. Основни индикатори тржишта рада, на основу података АРС, такође не одражавају негативан утицај пандемије Ковид-19 и економске кризе која је изазвана њом³⁰.

Томе је у највећој мери допринела достигнута фискална равнотежа и финансијска стабилност у претходном периоду, али и сет економских мера подршке привреди и становништву, у циљу очувања ликвидности привредних субјеката и одржања привредне активности и запослености.

Република Србија има отворену и интегрисану привреду, са примарном оријентацијом ка тржишту ЕУ (током 2019. године око две трећине српског извоза пласирано је на тржиште ЕУ), тако да ће дуготрајно ограничење кретања и смањење привредне активности главних партнера Републике Србије нужно довести до опадања економске сарадње. Ипак, под утицајем ових фактора пад економије Републике Србије у 2020. години износиће само 1,0%, док је за 2021. годину пројектован реални раст БДП од 6,0%.³¹

У условима посткризног периода након епидемије вирусом Ковид-19, посебно је важно осигурати стабилно финансирање мера активне политике запошљавања, како би се обезбедило да незапослена лица остану везана за тржиште рада, превенирао губитак и застаревање знања и вештина незапослених лица и омогућило оспособљавање за радна места која ће се креирати по изласку из кризе, што доприноси дугорочном економском расту.

²⁹ Истраживање о регистрованој запослености, РЗС

³⁰ С обзиром на то да су стопа запослености и незапослености заостајући индикатори економске активности, очекује се тек крајем 2020. и почетком 2021. године да се види утицај пандемије на индикаторе тржишта рада

³¹ Фискална стратегија за 2021. годину са пројекцијама за 2022. и 2023. годину („Службени гласник РС”, број 142/20)

III МИКРОЕКОНОМСКИ ОКВИР

ГРАД ВАЉЕВО

1. ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ

Ваљевску привреду карактерише значајно учешће индустрије, у оквиру које је посебно заступљена металопрерада, прехранбена индустрија са значајним пољопривредним потенцијалима, затим текстилна индустрија, графичка делатност, прерада дрвета, грађевинарство и производња неметала и туризам. Од осталих грана доминантна је трговина са финансијским услугама.

Економски раст захтева инвестиције, слободну конкуренцију и отворено тржиште. Град Ваљево кроз транспарентан и инвестиционо "пријатељски" оквир тежи да створи такве привредне услове у којима будући инвеститор може да сагледа све могућности за доношење средњорочних и дугорочних инвестиционих одлука. Значај малих и средњих предузећа огледа се у томе што у доба кризе најлакше опстају, јер се најбрже прилагођавају новонасталим условима. Подизање свести о предузетништву и унапређење управљачких способности садашњих и потенцијалних предузетника захтева промовисање предузетништва кроз: одговарајућу обуку о

могућностима коришћења фондова за започињање посла, најповољнијем правном облику предузетништва, поступку регистрације, пореским и другим финансијским обавезама, начину израде бизнис планова, као и о самом препознавању предузетничке склоности и пословних идеја. Посебно треба развијати предузетништво у специфичним секторима који су најважнији за економски развој, као што су пољопривреда и производња хране, информационо-технолошки сектору и туризам.

Развој предузетништва на територији града Ваљева и нова запошљавања подстицала је и Национална служба за запошљавање-Филијала Ваљево и то не само финансијском, већ и нефинансијском подршком. Водећу улогу за нефинансијску подршку одиграо је Пословни центар, кроз тродневне семинаре, првенствено лицима која намеравају да започну сопствени посао, "Пут до успешног предузетника". Похађање обуке је уједно био и један од услова за добијање средстава за samozapošljavanje. Процент успешности, на овај начин подстицаја предузетништва је међу највишим у Србији и износи око 40%.

Табела 12. Основни подаци о граду и округу по попису из 2022. године

	Површина (км ²)	Удео у укупној површини (%)			Број становника*	Удео у укупном броју становника (%)			Густина насељености (бр. станов./ км ²)
		Град	Округ	Србија		Град	Округ	Србија	
Урбана зона	323	35,69	13,06	0,37	59.073	65,41	33,85	0,82	183
Рурална зона	582	64,31	23,52	0,66	31.239	34,59	17,90	0,43	53,67
Град	905	100	36,58	1,02	83.649	100	51,75	1,22	92,79
Округ	2,474	/	100	2,80	157.238	/	100	2,28	70,53
Србија	88,361	/	/	100	6.869.504	/	/	100	81,33

Табела 13. Радно способно становништво по попису из 2022 .године

Радно способно становништво (од 15-64 године)			
	Укупан број	Мушкарци	Жене
Град Ваљево	53.870	26.799	27.071
		49,80 %	50,20 %

2.КРЕТАЊЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊА У ВАЉЕВУ

Позитивни трендови опоравка привредне активности, започети током 2016. године, наставили су се током наредних година, упркос пандемији изазваној корона вирусом, кроз смањивање унутрашњих и спољних неравнотежа и раст привреде на здравим основама. Спроведене реформе у области грађевинарства и радног законодавства, уз фискално прилагођавање, повољно су утицале на инвестициони амбијент. Настављено је са опоравком домаће тражње (потрошње домаћинства и инвестиција), на шта указују индикатори инвестиционе активности (производња опреме, издате грађевинске дозволе, раст новоодобрених кредита привреди, јавни инфраструктурни радови итд.).

Незапослена лица

У Филијали Ваљево која покрива подручје Колубарског округа током 2020/21. године тржиште рада је имало следеће карактеристике: смањен је број незапослених лица у односу на 2019/22. годину на нивоу Округа, и у осталим општинама мањи је број незапослености. Због присутног нестабилног амбијента за привређивање и повећаног ризика у већој мери је изражена флукуација радне снаге, а недостатак већих нових инвестиција условио је минимални раст запошљавања са евиденције незапослених лица. За наставак тренда раста потребно је више инвеститора и отварања значајнијих производних капацитета, без којих се не може рачунати на озбиљне дугорочне резултате. И даље је неповољна квалификациона и старосна

структура незапослених као и смањено запошљавање са евиденције млађих лица. Дугорочна незапосленост је и даље изражена и то је проблем који се наслеђује годинама.

Филијала Националне службе за запошљавање у Ваљево и њене испоставе у пет општина у Округу су и у току 2022. године реализовали велики број мера финансијске и нефинансијске подршке за подизање конкурентности радне снаге на тржишту рада и за директно подстицање запошљавања и развој предузетништва као што су: субвенције за samozapošljavanje и за отварање нових радних места за незапослена лица и запошљавање вишкова радника; запошљавање приправника-стручна пракса, организовани су курсеви за нове вештине и знања ради веће упосљивости незапослених; успешно ради клуб за тражење посла; систематски се врши обука незапослених како да активно траже посао; организовани су сајмови запошљавања као начин и место непосредног сусретања послодаваца и незапослених и метод бржег задовољавања потреба послодаваца и незапослених; преко пословног центра Филијале незапослени су кроз обуке за стицање знања из предузетништва подстицани на предузетничко размишљање и понашања и брже укључивање у свет рада кроз развијање сопственог бизниса.

Број незапослених лица која активно траже запослење у Ваљево на дан 31.12.2023. године је 3.196 лица, а 2022. године 3.664 лица исти дан на евиденцији.. Удео жена у незапослености у граду Ваљево је 58,30%. На нивоу Округа, учешће жена у незапослености је 58,63% у 2023. години.

Дугорочно незапослених (на евиденцији дуже од 12 месеци) је 2.489 лица

Број дугорочно незапослених лица у граду Ваљево је 68% од укупног броја незапослених и њих чине већином жене. Најбројнија су лица која чекају на запослење дуже од 10 година, а потом лица са трајањем незапослености од 1-2 године.

Незапослена лица према годинама старости

Незапослених лица која су млађа од 30 година у Ваљевоу је 547 на евиденцији, односно 15%. Број незапослених лица која су старија од 50 година има 1.695 на евиденцији и чини више од 46% од укупно незапослених.

Незапослена лица према образовној структури

Структура незапослених у Округу и општинама према степену стручне спреме се није

битније променила. У Ваљевоу је међу незапосленим лицима 1.278 (34,90%) нестручних радника (I-II степен, односно са основним четворогодишњим и осмогодишњим образовањем). Са средњом стручном спремом (III, IV и V степен) у Ваљевоу је 1.824 лице (49,78%). Са вишом школском спремом (VI-1 VI-2 степен) у Ваљевоу је 233 лица (6.35%). Незапослених са академским образовањем у граду Ваљевоу је 8,98% или 329 лица. Учешће жена по степенима стручне спреме расте у вишим степенима образовања (69% академица су жене).

3. БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ И ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ

Број незапослених лица на територији града Ваљева је у континуираном паду током 2022. године. Број запослених у том периоду је био у порасту, као и зараде.

Табела 14. Економија: Запосленост и зараде просек 2022. године

	Град Ваљево
Запослени-укупно	31.006
Регистровани запослени у односу на бр.становника	37,10%
Просечна зарада без пореза и доприноса	65.079,00 РСД

Извор: АПР, годишњи просек за 2022. годину

Табела 15. Запослени према области делатности

ДЕЛАТНОСТ	Број запослених
Пољопривреда, шумарство и рибарство	452
Рударство	148
Прерађивачка индустрија	10.267
Снабдевање електр.енергијом и гасом	533
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	578
Грађевинарство	2.040
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	4.165
Саобраћај и складиштење	1.204
Услуге смештаја и исхране	903
Информисање и комуникације	320
Финансијске делатности-осигурање	393
Пословање некретнинама	48
Стручне, научне иновационе и техничке делатности	1.009
Административне и помоћне услужне делатности	330
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1.710
Образовање	1.755
Здравствена и социјална заштита	1.827
Уметност, забава и рекреација	356
Остале услужне делатности	625
Регистровани индивидуални пољопривредници	1.596

Запослени у правним лицима	22.558
Предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих	5.987
УКУПНО У СВИМ СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ	31.006

Извор: РЗС, Регистрована запосленост у РС, годишњи просек 2022.

4. ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ У ГРАДУ ВАЉЕВУ

Табела 16. Упоредни преглед просечних зарада по запосленом по годинама.

	2010 (€)*	2011 (€)*	2012 (€)*	2013 (€)*	2014 (€)*	2015 (€)*	2016 (€)*	2017 (€)*	2018 (€)*	2019 (€)*	2020 (€)*	2021 (€)*	2022 (€)*
Просечна бруто зарада у Граду	430	438	469	454	459	435	443	467	569	595	691	687	768
Просечна бруто зарада у округу	446	493	445	450	472	452	453	474	587	602	687	723	764
Просечна бруто зарада у Србији	518	545	521	527	523	506	515	537	602	660	705	772	881
Просечна нето зарада у Граду	311	290	342	330	333	314	322	337	411	430	502	496	555
Просечна нето зарада у округу	322	340	332	401	341	326	329	343	423	434	498	522	552
Просечна нето зарада у Србији	373	392	375	376	380	382	374	390	460	478	511	560	639

* по просечном средњем курсу НБС за сваку годину

5. ПОДСТИЦАЈИ ЗАПОШЉАВАЊА И МЕРЕ ГРАДА ВАЉЕВА 2007/22. ГОДИНЕ

Град Ваљево, од 2007. године, издваја подстицајна средства за запошљавање. До 2023. године тај износ је више од 220 милиона динара, а мерама је укупно било обухваћено преко 1550 лица (Табела 17).

Табела 17: Укупна средства издвојена за активне мере запошљавања по годинама

ГОДИНА	МЕРА: нова радна места	МЕРА: самозапошљавање	МЕРА: СТРУЧНА ПРАКСА	МЕРА: ЈАВНИ РАДОВИ	УКУПНО СВЕ МЕРЕ У ГОДИНИ БР. ЛИЦА	УКУПНО ИЗДВОЈЕНА СРЕДСТВА ЛС
2007.	50				50	5.000.000,00
2008.	88				88	8.750.000,00
2009.	72				72	5.800.000,00
2010.	65		21		86	8.000.000,00
2011.	20	26	34		80	10.000.000,00
2012.	24	27	25	15	91	12.000.000,00
2013.	40	20	20	46	126	18.777.000,00
2014.	37	30	20		87	15.000.000,00
2015.	10	10	30	81	131	15.000.000,00
2016.	10	10	30	69	119	15.000.000,00

2017.			42	83	125	15.000.000,00
2018.			65	140	205	25.000.000,00
2019.	10	10	53	50	123	25.000.000,00
2020.	8	13	20		41	10.000.000,00
2021.	10	30	20			15.000.000,00
2022.	20	30	20			20.000.000,00
УКУПНО:	464	206	400	484	1554	223.327.000,00

Извор: Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове

6. ПРИВРЕДА ГРАДА ВАЉЕВА

Ваљевску привреду карактерише пољопривредно-прехрамбена производња, грађевинарство и графички сектор. Традиционално, на територији града Ваљева, развијен је приватни сектор, који се састоји од микро, малих и средњих предузећа и самосталних занатских и трговинских радњи. У привредном сектору послује 1.315 предузећа од којих су 3 велика, 11 средња и остало су предузетници, пољопривредна газдинства, удружења, и др. У овим предузећима је запослено преко 15.000 радника. Град има 4.474 регистрованих предузетника и преко три хиљаде запослених. У области трговине 24.16% и прерађивачке производње 20.56%. У привредној структури, доминантно место има прерађивачки сектор (339) са 10.267 запослених, затим следи трговина (325) са 4.165 запослених, грађевинарство (80) са 2.040 запослених и стручне, научне, стручне, научне, иновационе и техничке делатности (72) са преко хиљаду запослених. Охрабрује податак да се последњих година више предузећа отвори, него што се угаси/брише из регистра АПР.

Основни локационо-развојни потенцијали за размештај сектора на подручју града су: традиционално развијен привредни сектор, већ изграђени производни и инфраструктурни капацитети, природне погодности за развој пољопривредне производње као сировинске основе за развој прехрамбене производње, мрежа саобраћајница (путеви, железница), утврђене резерве неметала-кречњака, песка, каолина, техничког камена, итд.

Значајно је учешће производње, у оквиру које посебно место заузимају металопрерађивачки сектор, прехрамбена производња и прерада, са развијеном пољопривредом и значајним пољопривредним потенцијалима, затим текстилна производња, графичка делатност, прерада дрвета, грађевинарство и производња неметала. Од осталих грана доминантни су саобраћај и складиштење. Поред наведених, постоје и позитивни примери

приватизованих и новоотворених страних и домаћих фирми, које годинама утичу на позитивну привредну “крвну” слику града Ваљева.

7. СТАЊЕ НА ТРЖИШТУ РАДА, ЗАПОШЉАВАЊЕ, СЛОБОДНА РАДНА МЕСТА И СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ

У периоду од 2012. до 2022. године, остварена је макроекономска стабилност и повољнија микроекономска ситуација. То је утицало на појаву позитивних трендова на тржишту рада, али проблеми у области запошљавања, као што су недостатак послова, недовољне привредне активности и ниска запосленост у формалној економији и даље су присутни.

Опште карактеристике тржишта рада остају непромењене у односу на претходни период: неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, велико учешће дугорочно незапослених, неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, висока стопа незапослености младих и ниска мобилност радне снаге.

7.1. ЗАПОШЉАВАЊЕ

Према прописима из области запошљавања, послодавци немају обавезу да пријављују нова радна места Националној служби за запошљавање тако да није могуће пратити овај индикатор. Оно што се може пратити је број слободних радних места која послодавци пријављују НСЗ онда када траже посредовање, као и запошљавање према административним подацима.

Приметно је да послодавци користе своје право да без посредовања НСЗ – Филијала Ваљево, траже и проналазе лица која су им потребна и која запошљавају. Број лица која су тражили преко НСЗ је у сталном опадању, тако да је број из године у годину око хиљаду.

Табела 18. Потребe за запошљавање 2015 - 2020. година

	Град 2015.	Град 2016.	Град 2017.	Град 2018.	Град 2019.	Град 2020.
Потребe/слободна радна места укупно по годинама	1.382	1.603	1.321	1.448	888	959

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

7.2. СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Дугорочно незапослених (на евиденцији дуже од 12 месеци) је 2.489 лица.

Посматрано према дужини тражења запослења, од укупног броја лица на евиденцији незапослених, категорији дугорочно незапослених, који посао траже дуже од 12 месеци, припадало је 68%, односно 2.489 лица. Дугорочно незапослених жена било је 1.494, односно, 60% од укупног броја незапослених жена, што показује да је дугорочна

незапосленост жена виша од укупне дугорочне незапослености.

У укупном броју дугорочно незапослених највише је лица која чекају запослење дуже од десет година и њих је 732 на територији града Ваљева, што чини преко 19% укупно незапослених на евиденцији. Следе лица која чекају на запослење од једне до три године, и њих је преко 18%, лица која чекају на запослење до три месеца и то преко 13% и лица која чекају од 5-8 година скоро 8%. (Табела 19).

Табела 19. Незапослени према дужини чекања на посао, 2020. - 2023. година

	Град 2020.	Удео у укупном броју незапосле них (%)	Град 2021.	Удео у укупном броју незапосл ених (%)	Град 2022.	Удео у укупном броју незапосл ених (%)	Град 2023.	Удео у укупном броју незапосл ених (%)
УКУПНО	4.193	100	4405	100	3664	100	3.196	100
До 3 месеца	623	14,85	642	14,60	501	13,68	450	14,08
Од 3 до 6 месеци	452	10,80	372	8,44	306	8,36	273	8,54
Од 6 до 9 месеци	245	5,85	397	9,01	197	5,37	164	5,14
Од 9 до 12 месеци	187	4,46	478	10,85	171	4,66	162	5,06
Од 1 до 2 године	582	13,88	531	12,05	680	18,56	382	11,95
Од 2 до 3 године	317	7,57	297	6,74	288	7,87	364	11,39
Од 3 до 5 година	369	8,80	350	7,94	341	9,30	329	10,30
Од 5 до 8 година	394	9,39	364	8,26	286	7,80	262	8,20
Од 8 до 10 година	277	6,60	219	4,97	162	4,42	138	4,32
Преко 10 година	747	17,80	755	17,14	732	19,98	672	21,02

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Приметно је да се у односу на посматрани четворогодишњи период, у 2023. години, повећао проценат лица која чекају запослење преко десет година, али и оних који чекају запослење од 3 месеца до годину дана, али је дошло до смањења незапослених који чекају на запослење од 1 до 2 године у 2023. години (са 18% на 11,95%). Резултати говоре да град Ваљево има неповољну старосну и квалификациону структуру незапослених, високу стопу незапослености младих и ниску мобилност радне снаге. Приметно је смањење процента лица која чекају запослење од 5 до 8 година, са преко 9% у 2020. години, на 8,20% у 2023. години.

8. СТАРОСНА И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА НЕЗАПОСЛЕНИХ

Старосна структура незапослених лица, посматрана у 2023. години, показује да највеће учешће у структури незапослених, према годинама старости, имају незапослена лица од 60-64 година (17,14%), а затим лица од 55-59 година старости (16,16%).

Незапослених лица која су млађа од 30 година у Ваљевоу је 15%. Број незапослених лица која су старија од 50 година имају тенденцију незнатног раста. У Ваљевоу је 43 % лица (Табела 20).

Табела: 20. Старосна структура незапослених 2020. - 2023. година

Број година незапосленог лица	Град 2020.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2021.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2022.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2023.	Удео у укупном броју незапослених (%)
УКУПНО	4193	100	4405	100	3664	100	3196	100
15-19 година	100	2,38	105	2,38	115	3,13	69	2,15
20-24 године	259	6,18	239	5,42	182	4,97	158	4,94
25-29 година	363	8,66	367	8,33	250	6,83	240	7,50
30-34 године	407	9,70	381	8,64	292	7,97	238	7,50
35-39 година	386	9,20	413	9,37	331	9,04	299	9,35
40-44 године	418	9,98	468	10,62	364	9,93	315	9,85
45-49 година	444	10,60	511	11,60	435	11,87	354	11,07
50-54 године	526	12,54	577	13,10	475	12,96	416	13,02
55-59 година	728	17,36	724	16,44	592	16,16	502	15,70
60-64 године	562	13,40	620	14,10	628	17,14	605	18,92

Извор: Национална служба за запошљавање, Филијала Ваљево

Неповољну старосну структуру незапослених, потврђује чињеница да је учешће млађих од 30 година (14,59%) мања у укупној незапослености у односу на учешће старијих од 50 година године (47,64%).

Квалификациона структура незапослених у Ваљевоу се није битније променила у односу на исти период претходне године. Међу незапосленим лицима је 1506 нестручних радника или око 34,20% од укупног броја незапослених. Са средњом

стручном спремом (III, IV и V степен) у Ваљевоу је 2.275 лица или 51,64% укупно незапослених лица на евиденцији НСЗ-Филијала Ваљево. Са вишом школском спремом (VI-1 VI-2 степен) у Ваљевоу је 244 лица, око 5,54%. Незапослених са академским образовањем у граду Ваљевоу је 8,62% или 380 лица. Учешће жена по степенима стручне спреме расте у вишим степенима образовања, тако да од 380 академица, 70% ћине жене (табела 21).

Табела 21. Квалификациона структура незапослених 2020. - 2023. године

Квалификациона структура незапослених лица	Град 2020.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2021.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2022.	Удео у укупном броју незапослених (%)	Град 2023.	Удео у укупном броју незапослених (%)
УКУПНО	4193	100	4405	100	3664	100	3196	100
Неквалификовани	1.168	27,85	1.221	27,75	1037	28,30	877	27,45
Нижа стручна спрема и полуквалификовани	272	6,50	285	6,50	241	6,58	208	6,50
Квалификовани	827	19,72	959	21,78	742	20,25	619	19,37
Средња стручна спрема	1242	29,62	1.298	29,42	1065	29,07	973	30,45
Висококвалификовани	30	0,72	18	0,40	17	0,46	16	0,50
Виша стручна спрема	245	5,84	147	3,33	233	6,36	199	6,22
Висока стручна спрема	409	9,75	477	10,82	329	8,98	304	9,51

Извор: НСЗ

Незапосленост жена

Незапослених лица са средњом стручном (30,45%) спремом и неквалификованих лица (27,45%) и даље је скоро 60% учешћа у укупно незапосленим лицима у граду Ваљеву.

Незапосленост жена у Граду Ваљеву израженија је од незапослености мушкараца. Од укупног броја незапослених на дан 31.12.2023. године, жене чине 58,29% од укупног броја незапослених лица (Табела 22).

Табела 22. Структура незапослених према полу, упоредни преглед 2019.- 2023. год.

	Град Ваљево 2019.	Град Ваљево 2020.	Град Ваљево 2021.	Град Ваљево 2022.	Град Ваљево 2023.	
Незапослени - укупно	4.640	4.193	4.405	3.664	3.196	
Незапослени - жене	број	2.665	2.439	2.619	2.136	
	%	57,43	58,16	59,45	58,30	58,29
Незапослени - мушкарци	број	1.975	1.754	1.786	1.528	1.333
	%	42,57	41,83	40,55	41,70	41,71

Извор: НСЗ

Незапосленост жена у односу на мушкарце на евиденцији НСЗ Филијала Ваљево у периоду 2019. - 2023. година је, изражено у процентима, и даље је већа.

Положај Рома на тржишту рада

Посебно осетљива група на тржишту рада представљају незапослена лица ромске националности. На евиденцији Националне службе за запошљавање - Филијала Ваљево (31.12.2022.) је 125 лица (3,41% од укупног броја незапослених) ромске националности, од чега су 65 жене (52%).

Проблем запошљавања лица са инвалидитетом Влада Републике Србије, поред финансијских подстицаја, покушава да реши и законским прописима којима би обавезала послодавце да интензивније запошљавају наведена лица. У том смислу је и усвојен Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом (Службени гласник РС, бр. 36/09). Број незапослених особа са инвалидитетом је 166, од тога је 74 жена. Удео наведених лица у укупном броју незапослених у Граду Ваљево је 4,53% (Табела 23), што је повећање у односу на претходно посматране године.

Незапосленост лица са инвалидитетом

Табела 23. Незапослени са инвалидитетом (стање на дан 31.12.2022.)

Категорија	Укупно	Жене
	Ратни војни инвалиди	22
Војни мирнодопски инвалиди	1	0
Цивилни инвалиди рата	0	0
Инвалиди рада	2	1
Категорисана лица	11	8
Процењена радна способност	130	65
Укупно	166	74

Извор: Национална служба за запошљавање - Филијала Ваљево

Корисници новчане накнаде

У 2022. години значајан је пораст корисника новчане накнаде у граду Ваљево, а по Извештају НСЗ – Филијала Ваљево. Тај број је на месечном нивоу преко 300 корисника или у 2022. години кумулативно 1.160 лица. Забрињава податак да је од тог броја 667 жена, што чини 60% од укупног броја корисника.

Гледано по годинама старости корисника накнаде, највише је оних од 60 до 64 године, њих 259, од тог броја жена је 121.

Подаци са 31.12.2022. године.

Повећање запослености

Раст запошљавања, и као стратешки циљ, одрживо повећање запослености, посебно у приватном сектору, зависи од повећања не само броја, већ и квалитета радних места, односно од повећања такозваних «добрих послова». У том смислу акценат треба ставити на развој привреде, привлачење страних директних инвестиција, допринос унапређењу система образовања и система социјалне заштите.

Улагање у људски капитал

У основи економског раста и развоја иновативне и конкурентне привреде, са више послова и са бољим пословима, налази се улагање у људски капитал и квалитет система образовања. Одговарајуће знање и његова примена, препознато је као основни развојни фактор који Град Ваљево, с обзиром на остале расположиве факторе и ресурсе, мора у пуној мери да искористи. Имајући у виду да се наше друштво определило да постане «друштво које учи», што је у складу са смерницама Европске стратегије, посебно је важно допринети спровођењу реформе система образовања, што је дугорочан процес чији ће резултати бити видљиви не само у систему образовања него и у запошљавању.

Превазилажење постојеће ситуације у првом реду подразумева реформу система средњег стручног образовања и успостављање система образовања одраслих, система кратких обука на тржишту рада. Ове мере би допринеле решавању једног од водећих проблема, а то је слаба мобилности радне снаге.

Планирање образовне политике треба да буде у складу са потребама тржишта рада, кроз унапређење квалитета образовања, реализацију обука (нарочито у делу који се односи на кратке обуке) и практичну наставу, јер су управо практична знања и стечене вештине од великог значаја за запошљавање и укључивање у свет рада. Остали елементи су: успостављање и развој каријерног вођења и саветовања, развој образовања одраслих, функционално основно образовање, стандардизација програма образовања и обука, акредитација образовних установа, сертификација знања, вештина и компетенција незапослених лица, развој националног оквира класификација као и успостављање новог система класификације занимања.

9. ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Јачање локалне политике запошљавања

Политика запошљавања треба да допринесе остваривању циљева економског развоја спровођењем мера које представљају квалитетан одговор актера локалног нивоа на изазове, потребе и могућности локалних тржишта рада.

Од када је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености створен основ за децентрализацију политике запошљавања, све већи број јединица локалних самоуправа показује интересовање за ову област и спремност да се активно укључи у унапређење ситуације на локалним тржиштима рада. Локални савети за запошљавање постепено преузимају кључну улогу у процесима дефинисања мера од значаја за унапређење стања и кретања на локалном тржишту рада, које је праћено повећањем издвајања из буџета јединица локалних самоуправа за реализацију мера активне политике запошљавања.

Узимајући у обзир очекивања од Стратегије запошљавања у РС, град Ваљево активно ради на смањењу незапослености својих суграђана. Томе у прилог иде и број од преко 1500 незапослених лица која су се наша у неком од програма и/или мера које континуирано финансирамо и спроводимо од 2011. године.

Општи циљ политике запошљавања „Успостављен стабилан и одрживи раст запослености заснован на знању и достојанственом раду“.

Наведени циљ у складу је са основним стратешким циљем политике запошљавања утврђеним у Националној стратегији запошљавања за период 2011. - 2021. године, као и у најновијој Стратегији запошљавања у РС 2021.- 2026. године: успостављање ефикасног, стабилног и одрживог тренда раста запослености у Републици Србији уз истовремено усаглашавање политике запошљавања

и институција тржишта рада са правним тековинама ЕУ.

Ради постизања општег циља утврђени су следећи посебни циљеви:

1. Остварен раст квалитетне запослености кроз међусекторске мере усмерене на унапређење понуде рада и тражње за радом;
2. Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада;
3. Унапређен институционални оквир за политику запошљавања;

При дефинисању циљева и приоритета политике запошљавања за 2023. годину узети су у обзир Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП)³² који представља стратешки документ и главни механизам за дијалог о приоритетима Републике Србије у области запошљавања и социјалне политике, у предприсутном процесу.

Наведени циљеви су кохерентни са стратешким и оперативним оквиром политике запошљавања, док су истовремено циљеви, односно мере и интервенције, препознате у областима рада, омладинске политике, образовања, пензијског и здравственог система, у складу са релевантним секторским документима.

Локални савет за запошљавање (ЛСЗ) је предузео низ активности за смањење незапослености у Граду Ваљево, а то се преваходно односи на анализу локалног тржишта рада, дефинисање мера и активности за реализацију и израду Локалног акционог плана запошљавања, од 2011. године, када је почело његово формирање.

Чланови ЛСЗ имају саветодавну улогу, изабрани су од стране Скупштине града и имају задатак да изричу мишљење о ЛАПЗ и мерама које се њиме планирају за реализацију. Чланови ЛСЗ долазе из локалне самоуправе, НСЗ – Филијала Ваљево, представника послодаваца, синдиката, образовних институција, ЦСР и организација цивилног друштва и сви они доприносе развоју локалне самоуправе и локалне политике запошљавања.

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени овим акционим планом, који ће током 2024. године у сарадњи са НСЗ спроводити град Ваљево и реализовати у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и прописима о државној помоћи. Критеријуми, начин и друга питања од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања уређују се општим актом НСЗ.

³² Усвојен 31. маја 2016. Године

IV ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

1. Програм стручне праксе

стручна пракса је намењена лицима са најмање средњим образовањем, без радног искуства, а спроводи се и организују се ради стручног оспособљавања за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање, односно стицања услова за полагање стручног испита кад је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци и реализује се без заснивања радног односа.

2. Субвенције за samozapošljavanje незапослено лице може да оствари под условом да је: пријављено на евиденцију незапослених Националне службе, завршило обуку за развој предузетништва по плану и програму обуке у организацији Националне службе или друге одговарајуће организације.

1. СТРУЧНА ПРАКСА

НАМЕНА:

Програм подразумева оспособљавање незапосленог лица за самосталан рад у струци за коју је стекао одговарајуће образовање, ради обављања стручне праксе, односно стицања услова за полагање стручног испита, када је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за

самосталан рад у струци, без заснивања радног односа и то за лица са најмање средњим образовањем, без обзира на године живота.

Програм стручне праксе траје у складу са законом, а најдуже 12 месеци, и то:

- 6 месеци за лица са најмање средњим образовањем
- до 12 месеци за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем.

Током трајања стручне праксе Национална служба за запошљавање:

- ✓ ангажованим лицима исплаћује средства у укупном месечном нето износу од:
 - 27.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем,
 - 22.000,00 динара за лица са средњим образовањем;
- ✓ врши обрачун и уплату доприноса за случај повреде на раду и професионалне болести, у складу са Законом, што је 2.408,58 динара/месечно.

ЦИЉЕВИ:

Да се незапослена лица која први пут оспособљавају за занимање за које су стекла одређену врсту и степен образовања или су се стручно оспособљавала краће од времена потребног за полагање приправничког или стручног испита, за преостали период потребан за стицање услова за полагање приправничког или

стручног испита и/или добију Потврду о обављеном стручном стажу за степен стручне спреме у којој су је обавили.

ЦИЉНЕ ГРУПЕ:

Незапослена лица која су на евиденцији НСЗ – Филијала Ваљево са високим, вишим или средњом образовањем.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА УКЉУЧИВАЊЕ У ПРОГРАМ:

- Искане потребе послодаваца за запосленима са високом, вишом и средњом стручном спремом;
- Да уредно измирује обавезе по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање;
- Да је законом или актом о организацији и систематизацији послова код послодавца као услов за рад на одређеним пословима прописана обавеза обављања приправничког стажа;
- Да је измирио раније уговорне обавезе према Националној служби, осим за обавезе чија је реализација у току;
- Да има најмање једно запослено лице;
- Да има кадровске и друге капацитете за стручно оспособљавање лица;
- Да ангажује незапослено лице са евиденције НСЗ – Филијала Ваљево које:

- има средње, више или високо образовање и
- нема радног искуства у струци или нема радног искуства довољног (мање од прописаног за одређени степен стручне спреме) за стицање услова за полагање стручног испита односно полагање приправничког испита, где је то дефинисано.

КАРАКТЕРИСТИКЕ:

Средства Града Ваљево којима се финансира **стручна пракса** улажу се у оспособљавање незапослених лица са високом, вишом и средњом стручном спремом која се налазе на евиденцији НСЗ – Филијала Ваљево, за самосталан рад у струци са могућношћу полагања приправничког или стручног испита. Послодавац који има до 10 запослених има право да у програм укључи до два незапослена лица, а послодавац који има преко 10 запослених има право да у програм укључи незапослена лица чији број не може бити већи од 20% укупног броја запослених.

НАЧИН И ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА:

Програм стручне праксе се реализује подношењем захтева послодавца, под условима и роковима који буду прописани Јавним позивом, објављеним том приликом.

Табела 24. СПЕЦИФИКАЦИЈА ТРОШКОВА ЗА СТРУЧНУ ПРАКСУ:

	НЕТО износ по лицу/месечно	БРУТО износ по лицу/месечно	БРОЈ МЕСЕЦИ	БРОЈ лица	УКУПАН износ
ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА	27.000,00 дин.	29.408,58 дин.	12	10	3.529.029,60 дин.
СРЕДЊА СТРУЧНА СПРЕМА	22.000,00 дин.	24.408,58 дин.	6	10	1.464.514,80 дин.
УКУПНО:				20 лица	4.993.544,40 дин.

ОЧЕКИВАЊЕ ОД ПРОГРАМА:

Да се лица оспособе за самосталан рад у струци и да се створе услови за запошљавање незапосленог лица.

Послодавац је у обавези да:

- стручно оспособљава незапослено лице у дужини трајања уговорне обавезе;
- оспособи незапослено лице за самосталан рад у струци, у складу са законом;
- доставља Националној служби извештаје о присутности лица на стручној пракси, у складу са уговором;

- организује незапосленом полагање стручног или приправничког испита за самосталан рад, односно обезбеди доказе о оспособљавању
- изда потврду о обављеној стручној пракси, односно положеном стручном или приправничком испиту;
- омогући Националној служби контролу реализације уговорних обавеза и обавести Националну службу о свим променама које су од значаја за реализацију уговора у року од 8 дана од дана настанка промене.

2. СУБВЕНЦИЈА ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ

Субвенције за samozapošljavanje: Право на доделу субвенције за samozapošljavanje остварује незапослено лице под условом да је: пријављено на евиденцију незапослених Националне службе - Филијала Ваљево, завршило обуку за развој предузетништва по плану и програму обуке у организацији Националне службе или друге одговарајуће организације, измирило раније уговорне и друге обавезе према Националној служби, осим за обавезе чија је реализација у току, уколико исте редовно измирује и у дозвољеном оквиру опредељеног износа за де минимис државну помоћ у текућој фискалној години и претходне две фискалне године, у складу са Уредбом о правилима за доделу државне помоћи.

Износ субвенције је 300.000,00 динара по лицу, укупно 15.000.000,00 динара за 50 незапослених лица са евиденције НСЗ – Филијала Ваљево.

V РЕАЛИЗАЦИЈА

Предвиђене мере активне политике запошљавања усклађене су са НАПЗ-а и потребама тржишта рада.

Приоритети политике запошљавања дефинисани Локалним акционим планом за запошљавање су управо усмерени на повећање

1. ПРЕГЛЕД УКУПНИХ ТРОШКОВА И ОБУХВАТ ЛИЦА

Табела: 25. План мера реализације ЛАПЗ-а за 2024. годину

Редни број	НАЗИВ МЕРЕ	БРОЈ ЛИЦА	УКУПАН ИЗНОС У ДИНАРИМА ПО МЕРИ
1.	Стручна пракса	20	4.993.544,40
2.	Субвенција за samozapošljavanje	50	15.000.000,00
УКУПНО СВЕ МЕРЕ:		70	19.993.544,40

2. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА

Укупан износ за финансирање програма и мера активне политике запошљавања за 2024. годину, које се спроводе кроз реализацију ЛАПЗ, износи **20.000.000,00** динара.

За спровођење предложеног плана средства у износу од 20.000.000,00 динара планирана су

стручности и компетентности радне снаге, подстицаје запошљавања незапослених лица.

1. Реализација програма стручне праксе за све секторе без ограничења за 20 незапослених лица, IV и VII степена стручне спреме.
2. Право на доделу субвенције за samozapošljavanje незапослено лице може да оствари под условом да је: пријављено на евиденцију незапослених Националне службе – Филијала Ваљево, завршило обуку за развој предузетништва по плану и програму обуке у организацији Националне службе или друге одговарајуће организације, измирило раније уговорне и друге обавезе према Националној служби, осим за обавезе чија је реализација у току, уколико исте редовно измирује и у дозвољеном оквиру опредељеног износа за де минимис државну помоћ у текућој фискалној години и претходне две фискалне године, у складу са Уредбом о правилима за доделу државне помоћи. Износ субвенције је 300.000,00 динара по незапосленом лицу. Одабир и рангирање ће се вршити према Инструкцијама НСЗ. Овим инструкцијама се уређује поступање по захтевима са бизнис планом поднетим за реализацију програма.

Одлуком о буџету града Ваљева за 2024. годину (»Службени гласник града Ваљева« бр. 13/2023 свеска 1) Програм 3 Локални економски развој 1501-0002 – мере активне политике запошљавања, функционална класификација 490, економска класификација 464 – Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања – апопријација је намењена субвенцијама за запошљавање.

3.НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ

За расписивање Јавног позива за предвиђене мере ЛАПЗ-а задужена је Градска управа града Ваљево - Одељење за локални развој, привреду и комуналне послове у сарадњи са Националном службом за запошљавање - Филијала Ваљево.

За пријем и обраду захтева задужена је Национална служба за запошљавање - Филијала

Ваљево. За доношење одлука, по примљеним и обрађеним захтевима, задужен је председник ЛСЗ. Закључивање уговора, на основу обрађених пријава и ранг листе обављају Градоначелник и директор Националне службе за запошљавање - Филијала Ваљево.

Административно стручну и техничку подршку, праћење, реализацију, контролу, евалуацију и извештавање, врши Национална служба за запошљавање - Филијала Ваљево.

СКРАЋЕНИЦЕ

АПЗ	Активна политика запошљавања
АРС	Анкета о радној снази
БДП	Бруто домаћи производ
ГИЗ	Немачка организација за међународну сарадњу
ЕАСЕА	Европска агенција за образовање и културу
Euroguidance	Европска мрежа за подршку каријерном вођењу и саветовању
ЕУД	Делегација Европске уније
ЕСАП	Платформа за запошљавање и социјалну политику
ЕУРЕС	Европска мрежа јавних служби за запошљавање
ЗВКОВ	Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
ЗУОВ	Завод за унапређивање образовања и васпитања
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЛАПЗ	Локални акциони план запошљавања
МОС	Министарство омладине и спорта
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МФ	Министарство финансија
НАПЗ	Национални акциони план запошљавања
НАЛЕД	Национална алијанса за локални економски развој
НЕЕТ	Лица која нису запослена и нису у образовању и обуци
НОКС	Национални оквир квалификација Србије
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСКЗ	Национални систем класификације занимања
НСП	Новчана социјална помоћ
ОСИ	Особа/е са инвалидитетом
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
РСС	Регионални савет за сарадњу
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и сарадњу
СИПРУ	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва
СКГО	Стална конференција градова и општина
УИПС	Удружење предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ
ФООО	Функционално основно образовање одраслих
ПРОСО	Централни регистар обавезног социјалног осигурања

100. На основу члана 55. става 5. Закона о водама ("Службени гласник РС", број 30/10, 93/12 и 101/16), и члана 37. став 1. тачка 30). Статута града Ваљева ("Службени гласник града Ваљева" број 5/19), Скупштина града Ваљева на седници одржаној дана 18. марта 2024. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

1. УСВАЈА СЕ ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА, за воде II реда града Ваљева за 2024. годину.

2. Саставни део овог закључка је ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА за воде II реда града Ваљева за 2024. годину.

3. Овај закључак објавити у "Службеном гласнику града Ваљева".

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА

Број: 24-3/2024-04/1

ПРЕДСЕДНИК

**Скупштине града Ваљева
Проф. др Снежана Ракић, с.р.**

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА ЗА ВОДЕ II РЕДА ГРАДА ВАЉЕВА

ЗА 2024. ГОДИНУ

1. ОПШТИ ДЕО

1.1. Правни основ за израду Оперативног плана за воде II реда

Чланом 55. став 5. Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон) прописано је да Оперативни план за воде II реда доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз прибављено мишљење јавног водопривредног предузећа.

Чланом 55. став 6. истог Закона прописано је да Оперативни план за воде II реда нарочито садржи: податке потребне за ефикасно спровођење одбране од поплава, критеријуме за проглашавање одбране од поплава, имена руководиоца и називе субјеката одбране од поплава, начин узбуњивања и обавештавања.

Такође истим чланом Закона о водама прописано је да се Оперативни план за воде II реда доноси у складу са Општим планом и Оперативним планом за воде I реда, за период од једне године, најкасније 30 дана од дана доношења Оперативног плана за воде I реда.

Општим планом за одбрану од поплава дефинисано је:

- институционално организовање одбране од поплава
- одбрана од поплава и руковођење одбраном од поплава
- фазе одбране од поплава
- превентивни радови и мере у циљу припреме за одбрану од поплава, ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава
- проглашење и укидање одбране од поплава
- овлашћења и дужности лица која координирају одбрану од поплава
- дужности, одговорности и овлашћења лица која руководе одбраном од поплава на водама I реда
- дужности и одговорности предузећа и других субјеката који учествују у спровођењу одбране од поплава.

Наредбом Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде ("Сл. гласник РС" бр. 117/2023) утврђен је Оперативни план за одбрану од поплава за 2024. годину.

1.2. Извод из Оперативног плана одбране од поплава за воде I реда

1.2.1. Координатори одбране од поплава и помоћници

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
РЕПУБЛИЧКА ДИРЕКЦИЈА ЗА ВОДЕ, Булевар
уметности бр 2а, Нови Београд
тел. 011/201-33-60, WEB сајт: www.rdvode.gov.rs

ГЛАВНИ КООРДИНАТОР ОДБРАНЕ ОД
ПОПЛАВА:

Маја Грбић, моб. 064/802-13-64, E-mail:
maja.grbic@minpolj.gov.rs

Помоћници:

Мерита Борота, тел. 011/201-33-49, E-mail:
merita.borota@minpolj.gov.rs

Мирјана Милошевић, тел. 011/311-71-79, E-mail:
mirjana.milosevic@minpolj.gov.rs

1.2.2. Главни руководиоци одбране од поплава по водним подручјима и њихови заменици

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности бр 2а,
Београд

тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82,

E-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEB сајт:
www.srbijavode.com

ГЛАВНИ РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД
ПОПЛАВА:

Горан Пузовић, моб. 064/840-40-07, E-mail:
goran.puzovic@srbijavode.rs

ЗАМЕНИК за спољне воде и нагомилавања леда:

Александар Николић, моб. 064/840-42-00, E-mail:
aleksandar.nikolic@srbijavode.rs

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" ВПЦ "САВА-ДУНАВ",
Бродарска бр. 3, Нови Београд

тел. 011/214-31-40, 311-43-25, 213-58-64, 201-81-00
 факс 011/311-29-27, 201-81-12, Е-mail:
 vrcsavadunav@srbijavode.rs
 ЗАМЕНИК за унутрашње воде:
 Милош Радовановић, моб. 064/840-40-71,
 milos.radovanovic@srbijavode.rs

1.2.3. Правно лице надлежно за организовање и спровођење одбране од поплава од спољних вода и нагомиланавања леда, руководилац одбране од поплава на водном подручју и његов заменик

"САВА"	ЈВП "СРБИЈАВОДЕ" ВПЦ "САВА-ДУНАВ", Бродарска бр. 3, Нови Београд тел. 011/214-31-40, 311-43-25, 213-58-64, 201-81-00, факс 011/311-29-27, 201-81-12, Е-mail: vrcsavadunav@srbijavode.rs РУКОВОДИЛАЦ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ Александар Николић, моб. 064/840-42-00 Е-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs ЗАМЕНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ: Бранислав Тамиловић, моб. 064/840-40-26 Е-mail: branislav.camilovic@srbijavode.rs	Колубара - Ваљево	С.5. - С.5.1, С.5.2, С.5.3, С.5.7, С.5.8, С.5.9, С.5.10.
--------	--	-------------------	--

1.2.4. Правно лице надлежно за организовање одбране од поплава, руководилац одбране од поплава на мелиорационом подручју и његов заменик

"САВА"	ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности бр. 2а, Нови Београд, тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82, Е-mail: odbrana@srbijavode.rs WEB sajt: www.srbijavode.com РУКОВОДИЛАЦ: Љубиша Миљковић, моб. 064/840-40-16 Е-mail: ljubisa.miljkovic@srbijavode.rs ЗАМЕНИК: Марко Митровић, моб. 064/840-41-93 Е-mail: marko.mitrovic@srbijavode.rs	"ПОДРИЊСКО-КОЛУБАРСКО"	Колубара - Ваљево	ПК1.3, ПК 2, ПК 4, ПК 5, ПК 6, ПК 7, ПК 10.
--------	--	------------------------	-------------------	---

1.2.5. Републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове

РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ, Кнеза Вишеслава 66, Београд
 Е-mail: srhydra@hidmet.gov.rs, office@hidmet.gov.rs,
 WEB sajt: www.hidmet.gov.rs
 тел. 011/305-08-99, 254-33-72, факс 011/254-27-46
 Дежурни оперативни телефон: 064/838-52-58
 РУКОВОДИЛАЦ ЗА ХИДРОЛОШКЕ ПРОГНОЗЕ:
 Дејан Владиковић, моб. 064/838-51-65, тел. 011/305-09-00, 254-33-72, факс 011/254-27-46, Е-mail: dejan.vladikovic@hidmet.gov.rs
 ЗАМЕНИК:
 Јелена Јеринић, моб. 064/838-52-77, тел. 011/305-09-00, 305-09-04, факс 011/254-27-46, Е-mail: jelena.jerinic@hidmet.gov.rs
 ПЕРМАНЕНТНЕ СЛУЖБЕ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА, ОДЕЉЕЊЕ ЗА МЕТЕОРОЛОШКО БДЕЊЕ:
 ОДСЕК ЗА ПРОГНОЗУ ВРЕМЕНА: тел. 011/305-09-68
 ОДСЕК ЗА НАЈАВЕ И УПОЗОРЕЊА: тел. 011/254-21-84

1.2.6. Друга правна лица задужена за спровођење одбране од поплава

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

Управа за ватрогасно-спасилачке јединице
 Недељко Гагић, моб.064/892-10-97, Е-mail: nedeljko.gagic@mup.gov.rs
 Милош Миленковић, моб. 064/892-95-67, Е-mail: milos.milenkovic@mup.gov.rs
 Милорад Спасојевић, моб. 064/892-83-39, Е-mail: milorad.spasojevic@mup.gov.rs

Управа за управљање ризиком
 Јелена Јашовић, моб. 064/892-32-79, Е-mail: jelena.jasovic@mup.gov.rs
 Јелена Димић, моб. 064/892-97-22, Е-mail: jelena.dimic@mup.gov.rs
 Драган Ивановић, моб. 064/892-86-22, Е-mail: draganz.ivanovic@mup.gov.rs
 Бојана Икодиновић, моб. 064/892-71-09, Е-mail: bojana.ikodinovic@mup.gov.rs

Оперативни центар СВС
 тел. 011/228-29-33, 228-29-27, 228-29-10, 228-92-28,
 тел./факс 011/228-29-28,

моб. 064/892-96-68, 064/854-39-68, E-mail:
nacionalnicentar112.svs@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ

Александар Чејовић, моб. 064/892-24-85, E-mail:
aleksandar.cejovic@mup.gov.rs

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, УПРАВА ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Дежурна служба Регионалног центра граничне
полиције према Републици Хрватској: тел. 021/524-
956, факс 021/524-956, E-mail: rcrh.ds@mup.gov.rs

Руководилац: Предраг Величковић, моб. 064/892-
40-73, тел. 021/661-72-04

Заменик: Бранимир Мирковић, моб. 064/892-70-92,
тел. 021/661-72-04

ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЛЕДОЛОМАЦА

ЈП "ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ" БЕОГРАД,
ОГРАНАК ХЕ "ЂЕРДАП" Трг краља Петра бр. 1,
Кладово - на Дунаву у зони акумулација у складу са
Законом о потврђивању између Савезне владе
Савезне Републике Југославије и Владе Румуније о
експлоатацији и одржавању хидроенергетских и
пловидбених система "Ђердап I" и "Ђердап II", са
прилозима ("Службени лист СРЈ" – Међународни
уговори, број 7/98).

На сектору Дунава од км 1333 до км 1433 -
ледоломци из Републике Мађарске у складу са
закључцима трилатералног састанка централних и
локалних органа за везу Србије, Мађарске и
Хрватске. За обезбеђење техничког особља за
ледоломце задужено је ДТД "Северна Бачка" д.о.о.
Суботица, Трг Цара Јована Ненада бр. 2/1,
Суботица, В. Д. Директора: Александар
Ђуричковић, моб. 064/111-88-79, тел. 024/551-844,
E-mail: dtdsevernabacka@mts.rs

ЗА МИНИРАЊЕ ЛЕДА

ГЕНЕРАЛШТАБ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ, ОПЕРАТИВНА УПРАВА (Ј-3):

Руководилац: Марио Арбутина, моб. 064/134-78-91,
тел. 011/206-38-98,

E-mail: mario.arbutina@vs.rs

Заменик: Бојан Стојановић, моб. 060/636-33-75, тел.
011/206-33-64, E-mail: stojanovicb40@gmail.com

ЗА ОСМАТРАЊЕ ЛЕДА

Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д.,
ул. Јарослава Черног бр. 80, Београд, тел. 011/390-
64-77, 390-64-61, факс 011/390-79-55;

Горан Николић, моб. 066/856-08-87, E-mail:
goran.nikolic@jcerni.rs

ЗА ХИТНЕ ИСТРАЖНЕ РАДОВЕ И АНАЛИЗЕ (ЕКСПЕРТИЗЕ ПОПЛАВНИХ ДОГАЂАЈА, ХИДРОЛОШКЕ, ХИДРАУЛИЧКЕ, ХИДРОДИНАМИЧКЕ, ФИЛТРАЦИОНЕ И

СТАТИСТИЧКЕ АНАЛИЗЕ, АНАЛИЗЕ ОШТЕЋЕЊА ЗАШТИТНИХ ВОДНИХ ОБЈЕКТА, РЕШЕЊА ХИТНИХ РАДОВА ЗА ОТКЛАЊАЊЕ ШТЕТНИХ ПОСЛЕДИЦА ПОПЛАВНОГ ТАЛАСА И РЕШЕЊА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА)

Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д.,
ул. Јарослава Черног бр. 80, Београд, тел. 011/390-
64-77, 390-64-61, факс 011/390-79-55;

Горан Николић, моб. 066/856-08-87, E-mail:
goran.nikolic@jcerni.rs

1.2.7. Лица задужена за евидентирање података о
поплавним догађајима на водама I реда и
системима за одводњавање у јавној својини

ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Булевар уметности бр. 2а, Београд

тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-82

E-mail: odbrana@srbijavode.rs, WEB sajt:
www.srbijavode.com

ЗА СПОЉНЕ ВОДЕ:

Ивана Спасић, моб. 064/840-48-04, 011/201-33-59

E-mail: ivana.spasic@srbijavode.rs

За водна подручја "Сава":

Ивана Чулулејић, тел. 064/840-42-35, 011/201-81-29,
E-mail: ivana.cululejic@srbijavode.rs,

ВПЦ "Сава-Дунав", Београд, тел. 011/214-31-40,
201-81-13, факс 011/311-29-27

E-mail: vpcsavadunav@srbijavode.rs

ЗА УНУТРАШЊЕ ВОДЕ:

Зоран Вучковић, моб. 064/840-41-17, 011/201-81-39,
факс 011/311-29-27

E-mail: zoran.vuckovic@srbijavode.rs,

ВПЦ "Сава-Дунав", Београд, тел. 011/214-31-40,
201-81-13, факс 011/311-29-27

E-mail: vpcsavadunav@srbijavode.rs

Током одбране од поплава јавно водопривредно
предузеће обезбеђује:

- у редовној одбрани од поплава од
спољних вода свакодневно осмочасовно
дежурство руководећег особља из овог плана
као и чуварске службе у току радног времена;

- у ванредној одбрани од поплава од
спољних вода особље за дежурство од 24 часа
(две смене по 12 часова или три смене по 8
часова);

- у редовној одбрани од леда
свакодневно дежурство од 8.00 до 12.00 часова;

- у ванредној одбрани од леда
свакодневно дежурство, по правилу од 8.00 до
18.00 часова, односно од 0.00 до 24.00 часа
када долази до нагомилавања леда и потребе за
интервенцијама;

- у редовној одбрани од поплава од
унутрашњих вода потребан број лица за рад у

времену од 6.00 до 18.00 часова (једна смена), а на црпним станицама у времену од 0.00 до 24.00 часа (две смене по 12 часова);

- у ванредној одбрани од поплава од унутрашњих вода и на црпним станицама потребан број лица за рад у времену од 0.00 до 24.00 часа (две смене по 12 часова).

Током одбране од поплава, Републички хидрометеоролошки завод Србије:

- свакодневно до 8,30 часова доставља хидролошке и метеоролошке извештаје са станица дефинисаних републичким оперативним планом;

- обезбеђује прогнозе водостаја за дефинисане водомерне станице на водном подручју где се врши одбрана од поплава до 11,30 часова.

Извештаје о хидролошкој и метеоролошкој ситуацији, прогнозе и упозорења, доставља:

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде - главном координатору;

- Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине - координатору;

- Јавном водопривредном предузећу "Воде Војводине" - главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;

- Јавном водопривредном предузећу "Србијаводе" - главном руководиоцу и руководиоцима на водним подручјима;

- Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације - Републичком и градском центру за обавештавање;

- Генералштабу Војске Србије,

Оперативни центар система одбране.

Наредба о проглашењу и укидању одбране од поплава доставља се:

- Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде - главном координатору;

- Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине - координатору;

- Јавном водопривредном предузећу "Воде Војводине" - главном руководиоцу;

- Јавном водопривредном предузећу "Србијаводе" - главном руководиоцу;

- Надлежном правном лицу које спроводи одбрану од поплава - секторском руководиоцу;

- Републичком хидрометеоролошком заводу;

- Министарству унутрашњих послова, Сектору за ванредне ситуације - Републичком центру за обавештавање и надлежном штабу за ванредне ситуације.

Републички центар за обавештавање доставља:

1. упозорења о великим и поплавним водама потенцијално угроженим градовима и општинама;

2. обавештење о проглашењу редовне и ванредне одбране од поплава на водама I реда граду и општини на чијој територији је проглашена одбрана од поплава.

1.3. ВОДНА ЈЕДИНИЦА: "КОЛУБАРА – ВАЉЕВО"

Воде I реда: Колубара, Љубостиња, Обница, Јабланица, Каменица, Поцибрава

Сектор – деонице: С.5. - С.5.1., С.5.2, С.5.3.

Дужина области: 12,92 km

Бране: "Каменица", "Поцибрава" и "Ровни"

Ознака деонице	Опис деонице	Заштитни водни објекти на којима се спроводе мере одбране од поплава	Критеријуми за увођење мера одбране од поплава	Штићено поплавно подручје	Евакуациони објекат (ХМС)
С.5.1.	Колубара, Љубостиња код Ваљева, Обница 13.35 km	1. Регулисано корито Колубаре кроз Ваљево, од сточне пијаце до пиваре, 5.13 km са **обостраним насипима (2x0.24 km) уз регулисано корито реке Градац на ушћу у Колубару, укупно 5.61 km 2. Регулисано корито Љубостиње од ушћа у Колубару 4.14 km и обострани насипи (2x0.84 km) уз регулисано корито 0.84 km, укупно 5.82 km 3. Регулисано корито реке Обнице кроз Ваљево, од км 0+700 до км 2+193 4. Регулација леве обале реке Колубаре у Дивцима у дужини од 430m	В Колубара: Ваљево (Р); л, лим, и; "0" 179.14 ВВ 340 (15.05.2014.) РО 150 180.64 ВО 200 181.14 МВ 340 (за О _{1%}) КВЗ 420	"Ваљево" Чвор	
С.5.2.	Каменица, Поцибрава Бране "Каменица" и "Поцибрава" у зони Ваљева	1. Брана са акумулацијом "Каменица" на реци Каменици, левој притоци Обнице (лева притока Колубаре) Простор за пријем поплавног таласа 200.000m ³ .	Одбрана се врши према елаборату за одржавање, експлоатацију, управљање и одбрану од поплава	12.92 km	
		2. Брана са акумулацијом "Поцибрава" на реци Поцибрава, десној притоци Колубаре (десна притока Саве) Простор за пријем поплавног таласа 143.000m ³	Одбрана се врши према елаборату за одржавање, експлоатацију, управљање и одбрану од поплава	ВАЉЕВО	
С.5.3.	Јабланица Брана "Ровни"	1. Брана са акумулацијом "Ровни" на Јабланици, десној притоци реке Колубаре Укупна запремина акумулације 51.532.000 m ³ Запремина неприкосновеног простора за пријем поплавног таласа 15.616.000 m ³ Евакуација великих вода се врши у складу са Главним пројектом, Књига III. Брана и акумулација Ровни, Свеска III/21 Пројекат управљања акумулацијом "Ровни"	Карактеристичне коте 360.00 кота нормалног прелива 360.00 кота шахтног прелива 361.52 кота максималног успора 363.50 кота круне бране	"Ровни" ВАЉЕВО	
Напомена:	Заштитни водни објекти означени са ** који се налазе уз воде II реда а којима се формира заштитна касета око брањеног подручја, са водним објектима уз воде I реда чине функционалну целину заштите брањеног подручја од поплава од спољних вода I реда.				

ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ: ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА НА ВОДНОМ ПОДРУЧЈУ ЗА БРАНЕ:			
ПОМОЋНИК за С.5.1, С.5.7, С.5.8, С.5.9, С.5.10.: Милета Милојевић, моб. 064/840-41-72, Е-mail: mileta.milojevic@srbijavode.rs ПОМОЋНИЦИ за брану на С.5.3. и бране на С.5.2.1. и С.5.2.2.: Светозар Василијевић, моб. 064/840-40-09, тел. 011/201-81-26, Е-mail: svetozar.vasiljevic@srbijavode.rs и Зоран Станковић, моб. 064/840-41-28, Е-mail: zoran.stankovic@srbijavode.rs ЈВП "СРБИЈАВОДЕ", Београд, тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-94, факс 011/201-33-95 ВПЦ "САВА-ДУНАВ", Београд, тел. 011/214-31-40, 311-43-25, факс 011/311-29-27, Е-mail: vpcsavadunav@srbijavode.rs			
С.5.		П.Д. "ЕРОЗИЈА" а.д. Ваљево, тел. 014/227-311, факс: 014/227-330, Е-mail: erozija@mts.rs Директор: Ђорђе Малешевић, моб. 064/646-96-45 Ђорђе Малешевић, моб. 064/646-96-45 Никола Јовановић, моб. 062/800-56-27	С.5.1, С.5.2, С.5.7, С.5.8, С.5.9, С.5.10.
	Брана "РОВНИ"	ВПЦ "САВА-ДУНАВ", Београд, тел. 011/201-81-48, 201-81-49, факс: 011/311-29-27, Е-mail: odbrana@srbijavode.rs Александар Николић, моб. 064/840-42-00, Е-mail: aleksandar.nikolic@srbijavode.rs ЈП "КОЛУБАРА" Ваљево, тел. 014/226-567, факс: 014/221-584 Директор: Иван Бељић, моб. 060/014-18-06 Милана Нинковић, тел. 014/226-567, моб. 064/82-00-313, Е-mail: jpkolubara@jpkolubara.rs	С.5.3.
Специјализовано предузеће за извођење санационих радова и хитних интервенција на заштитним и регулационим објектима			
ПОМОЋНИК за ангажовање специјализованих предузећа, механизације, опреме, материјала и алата за одбрану од поплава: Дарко Јањић, моб. 064/840-48-08, Е-mail: darko.janic@srbijavode.rs, ЈВП "Србијаводе", Београд, тел. 011/311-94-00, 311-94-02, 201-33-22, факс 011/311-94-03, Е-mail: odbrana@srbijavode.rs			
уз употребу пловних средстава на Сави "РЕГУЛАЦИЈЕ" д.о.о. Сремска Митровица, тел. 022/626-344, Е-mail: office@regulacije.rs Директор: Синиша Радић, моб. 069/880-81-00, Е-mail: s.radic@gromahold.bg Жељко Грис, моб. 064/823-72-11			
ВД "ЈУГОКОП-ПОДРИЊЕ" ДОО Шабац, тел. 015/342-102, факс 015/342-104, Е-mail: vppodrinje@mts.rs, Директор: Бобан Јанковић, моб. 065/813-30-97 Бобан Јанковић, моб. 065/813-30-97			
За интервентну локалну заштиту критичне инфраструктуре: Развојно Иновациони Систем доо, Београд, тел. 011/436-05-05, Е-mail: milan@razvojinovacionisistem.rs Директор: Горан Тасић, моб. 063/379-071 Милан Марковић, моб. 064/813-50-69			

Мелиорационо подручје: ХМС

Београд Сава 2: БГ С2 16.

Подрињско-Колубарско: ПК 1.3., ПК 2., ПК 4., ПК 5., ПК 6., ПК 7., ПК 10.

Ознака ХМС	Хидромелиорациони систем (ХМС)	Територијална припадност система Катастарска општина (КО)	Дужина каналске мреже (ДКМ) (m)	Реципијент	Евакуациони објекат	
					Гравитациони испуст (ГИ)	Црна станица (ЦС)
ПК 1.3.	Колубара 3	Бачевци, Горње Лесковице, Доње Лесковице, Козлички, Забрдица, Дупљај, Грабовица, Јасеница, Попучке, Лукавац, Дивци, Клашнић, Радобић, Ђурђевац, Санковић, Мионица Варош, Пакље, Сандаљ, Стрмна Гора, Кунице, Тубравић, Стубо, Сушица, Лелић, Богатић, Белић, Бранговић, Ковачице, Робаје, Рајковић, Кључ, Толић, Равње, Пријездић, Мратишић, Буковац, Голубац, Крчмар и делови КО: Горњи Лајковац, Брежђе, Осеченица, Ћелије, Пепељевац, Боговађа, Врачевић, Стрмово, Придворица, Ратковац, Словац, Лозница, Маркова Црква, Веселиновац, Вировац, Табановић, Вртиглав, Мионица Село, Маљевић, Команице, Паштрић, Попадић, Струганик, Планиница, Ба, Ребељ, Суводање, Совач, Ситарнице, Бобова, Ровни, Балиновић, Тупанци, Причевић, Златарић, Седлари, Ваљево, Рађево Село, Котешница, Рабас, Доња Буковица, Горња Буковица, Гола Глава, Јошева, Бранковина, Слатина, Близоње, Бабина Лука, Кланица, Гвозденовић, Белошевац, Мрчић, Шушеока, Дегурић, Драчић, Зарубе, Жабари, Бујачић, Петница, Клинци и Пауне, Врховине, Степање, Непричава, Рубрибреза, Лајковац, Дивчибаре, Таор и Каленић.	36.350	Колубара	+	-
ПК 4.	Бања	Делови КО: Ваљево, Бујачић, Петница, Белошевац, Мрчић, Пауне, Клинци, Жабари, Зарубе, Драчић, Белић и Дегурић	2.850	Колубара	+	-
ПК 5.	Обница	Стапар, Беомужевић, Мајиновић и делови КО: Миличаница, Оглађеновац, Каменица, Горња Буковица, Гола Глава, Рабас, Доња Буковица, Рађево Село, Ваљево, Седлари, Златарић, Причевић, Тупанци, Балиновић, Ровни, Бобова, Ситарнице, Совач, Ребељ, Суводање и Осладић, Станина Река, Врагочаница.	3.585	Обница	+	-

ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА НА МЕЛИОРАЦИОНОМ ПОДРУЧЈУ:	
ПОМОЋНИК: Зоран Вучковић, моб: 064/840-41-17, тел. 011/201-81-39, E-mail: zoran.vuckovic@srbijavode.rs ПОМОЋНИК РУКОВОДИОЦА ЗА ХИДРОМАШИНСКУ ОПРЕМУ: Милутин Јорговић, моб: 064/840-40-15, E-mail: milutin.jorgovic@srbijavode.rs ВПЦ "САВА-ДУНАВ", Београд, тел. 011/201-81-46, факс 011/311-29-27	
БГ С2 16.	ЈВП "БЕОГРАДВОДЕ". Београд, тел./факс 011/322-88-95, 322-91-55, 322-67-02, факс 011/322-67-02, E-mail: office@beogradvode.rs ВД директора: Владимир Баталовић, моб. 063/442-724 Слободан Стојчић, моб. 069/814-57-50 Небојша Рајачић, моб. 069/814-57-09
ПК 1.3, ПК 2, ПК 4, ПК 5, ПК 6, ПК 7, ПК 10.	П.Д. "ЕРОЗИЈА" А.Д. Ваљево, тел. 014/227-311, факс 014/227-330, E-mail: erozija@mts.rs Директор: Ђорђе Малешевић, моб. 064/646-96-45 Ђорђе Малешевић, моб. 064/646-96-45 Немања Мојсиловић, моб. 065/840-44-00

1.4. Карактеристике територије града Ваљева од значаја за одбрану од поплава

1.4.1. Основни подаци о територији града Ваљева

Територија града Ваљева налази се у северозападном делу републике Србије, и захвата површину од 905 км². Граничи се са са општинама Љубовија, Осечина, Коцељева, Уб, Лајковац, Мионица, Пожега, Косјерић и Бајина Башта.

Најнижа надморска висина на територији града је 133 м, а највиша 1.347 м (Мали Повлен). Око 70% територије налази се на надморској висини изнад 500 м, па је стога претежан део града брдско планинског карактера. Сам град Ваљево лежи на рци Колубари, на 183 м надморске висине, док су периферни делови града на надморским висинама између 202 и 330 м.

Територија града захвата обод и дно ваљевске котлине. За положај града посебан значај има долина реке Колубаре, којом је град повезан са Ибарском магистралом и у том правцу су усмерени гравитациони и функционални утицаји.

У погледу природне инфраструктуре на територији града се уочавају две маркантне целине: планинско-подгорски део на југу и југозападу и долино-брежуљкасти на северу и североистоку.

За рељеф долиноског-котлинског дела карактеристични су облици флувијалног рељефа, речне долине, речне терасе са низом флувијалних површи. Речне долине имају доста морфолошких сличности (Колубара, Обница, Јабланица, Рабас, итд.), а предности овог рељефа огледају се у присуству пространих долина и благо заталасаних површи. Угроженост земљишта, услед ерозије тла и сл. у овом делу је мала, а истовремено речне долине су важан фактор и предиспозиција за развој саобраћајне мреже.

Услови планинског рељефа (на југу и југозападу) су далеко неповољнији, јер већи нагиби, већа хоризонтална и вертикална рашчлањеност отежавају искоришћеност земљишта и убрзавају његово еродирање. Знатан део планинске области, такође карактерише присуство специфичних облика крашког рељефа и појава вртача.

Према резултатима Пописа 2022. године на подручју града Ваљева живи 82.169 становника. Град Ваљево има велики број насеља, чак 78. Гледано у целини, Ваљево карактерише врло ниска густина становника по квадратном километру и износи око 91 ст/ km².

1.4.2. Геолошке карактеристике територије

Геолошка грађа земљишта је претежно од серпентинских стена (Маљен), масивних кречњака, доломита и флишних стена (Повлен, Јабланик, Медведник) и нешто мало магматских стена. Северни и северо-западни делови територије града изграђени су од стена пермокарбонске дијабаз рожне формације (различите врсте шкриљаца, кречњака и дијабаза), док је највећи део дна ваљевске котлине испуњен миоценским и приоценским седиментима (песак, пешчар, лапор, шљунак) и алувијалним наносима.

1.4.3. Хидрографска мрежа на ширем подручју града Ваљева

Хидрографске карактеристике. Највећи део територије Ваљева богат је и површинским и подземним водама. Густа речна мрежа је доминантно везана за слив Колубаре и Саве, док се врло мали део јужног обода одводњава према Западној Морави и Дрини. Карактеристично за овај простор је постојање крашких зона без или са минималним појавама површинских вода, као и распрострањене појаве подземних термалних вода у и по ободу долине Колубаре.

Реке, водотоци, речице. Највећи део територије града одликује густа и развијена речна мрежа. Ваљево као град лежи на четири реке: Јабланица, Обница, Колубари која настаје спајањем ове две у самом граду и реци Градац. У јужној, планинској зони, захваљујући доминантним кречњачким површинским формацијама, већина водотока је у свом горњем али и средњем току усецала дубоке речне долине клисурастог и кањонског типа. Протицај је релативно стабилан током читаве године са израженим растом водостаја услед великих кишних падавина и наглог топљења снега. У крашким зонама неколико површинских токова је попримило периодични ток (Суваја, Сушица), док је регистровано и неколико правих понорница. У водопривредном смислу најзначајнији водени ток је Колубара са своја два изворишна крака (Јабланица и Обница) и притокама Градац, Рабас, Љубостиња, Бања, Кривошија и Лозничка река.

Скоро све текуће воде имају бујичаст режим. Највећи део ових вода протекне у виду поплавних таласа, најчешће у пролеће и зиму, док је воде у њиховим коритима веома мало у вегетационом периоду. Због особености генезе великих вода на сливу Колубаре (високи модули отицања, реда 2-5 м³ у секунди са км² за поводње ређих повратних периода и кратко време концентрације таласа великих вода, од само неколико сати) јављају се велики и рушилачки поводњи, који угрожавају низводна подручја. Обичне, а често и катастрофалне поплаве су последица већих интензитета падавина, наглог отапања снега, изразитијег нагиба терена, меандрирања свих равничарских токова у речној мрежи, постојање повећаних ерозионих процеса уништавањем шумског покривача.

река	Сливно подручје (П) у km ²	Протицај (Q _{1%^{**}) у m³/s}	Средњи вишегодишњи протицај (Q) у m ³ /s
Колубара	340*	816	3,94
Обница	187	543	1,9
Јабланица	163	540	1,79
Градац	159	540	3,05
Љубостиња	16,61	57,5	0,32

* податак се односи на сливно подручје код станице Ваљево, 9 км од извора.

** податак се односи на протицај стогодишњих вода.

Подземне воде. У оквиру тријаских кречњака формиран су карстни издани који се одводњавају преко већег броја мањих или већих карстних врела. Нека од ових врела каптирана су за потребе водоснабдевања града (Пакље). Дубина ових издана на просторима карстних површи отежава експлоатацију воде и чини ове површине безводним и сувим. У долини Колубаре, испод неогених седимената а унутар зоне тријаских кречњака констатовано је присуство термалних вода нижих температура (до 30°C) од којих се на територији града, експлоатисала само вода у Петници са дубине до око 600 m.

1.4.4. Воде I реда (надлежност ЈВП "Србијаводе" – ВПЦ "Сава-Дунав" Београд)

Воде I реда су: Колубара, Обница, Јабланица, Љубостиња, Поцибрава и Каменица.

Слив реке Колубаре.

Сливни базени Јабланице и Обнице формирају код Ваљева реку Колубару. Кроз град траса корита реке Колубаре протиче подужно у правцу развоја града.

Сливно подручје износи П = 340 km².

Карактеристични протицаји се крећу:

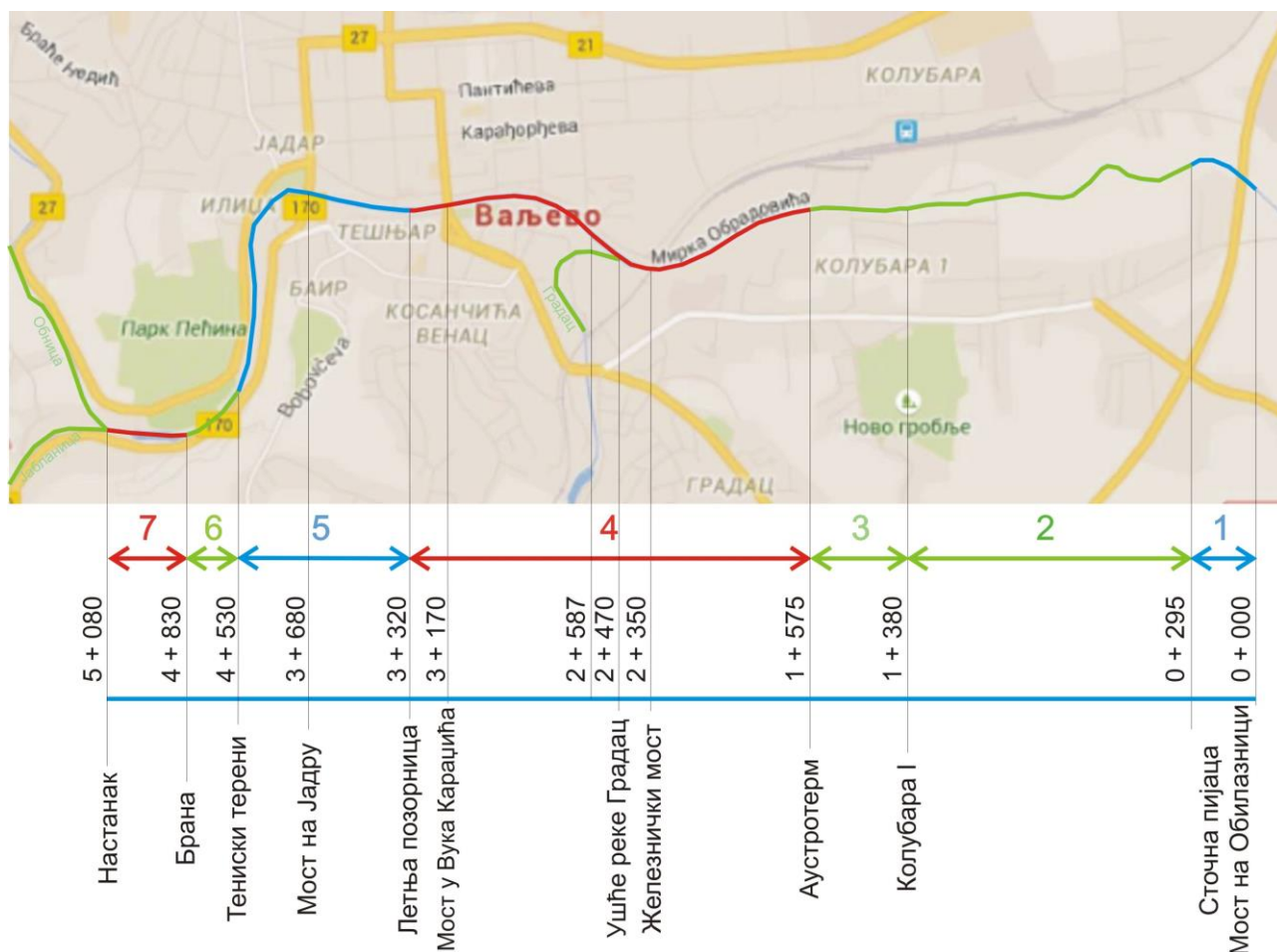
$$Q_{1\%} = 816 \text{ m}^3/\text{s}$$

Q = 3,94 m³/s (средњи вишегодишњи протицај воде).

Река Колубара је регулисана у дужини од 11.899 m', а деоница кроз град Ваљево у дужини од 5.096 m' (ст. 0+000 – 5+096).

Ова деоница почиње од стационаже 0+000 код Сточне пијаце и у дужини од 295 m' је урађена регулација као двогубо корито. Форланд је поплочан бетонским плочама, а косине минор, мајор корита урађене од камена у цементном малтеру. Насип се коси ручно и машински.

Следећа деоница 0+295 – 1+380 је регулисана изградњом обалоутврда у 2018. години.

Изливна грађевина 1+330 – 1+575 обухвата наставак регулације, корито је двогубо. Минор и мајор корито, као и дно, урађени су од камена у цементном малтеру, форланд је затрављен.

Следећи деоница је код железничког моста, стационажа 1+575 – 2+587, корито двогубо, форланд затрављен. Ушће реке Градца у реку Колубару (2+577), јаза (2+547), оптерећује ову деоницу вученим наносом у низводном делу.

Деоница поред Дома културе 2+587 – 3+640 такође је урађена од камена у цементном малтеру, погодна за одржавање машинским путем. Облога мајор корита се мора ручно чистити а неопходна су и хемијска средства. Ова деоница се мора косити минимум 4-6 пута годишње.

До Пећине 3+640 – 4+260 регулација је урађена од камена у цементном малтеру, а форланд је делимично затрављен, а један део попличан бетонским плочама. У кривинама, урађени су консолидациони појасеви, дно је од камена у цементном малтеру. Одржавање је машинско, а облога се мора чистити ручно и хемијским средствима.

У 2019. години изграђена је регулације до бетонског чешља.

Деоница поред Пиваре је урађена у виду рекреационог простора са ширином тока од 40 m. Међутим, баш та превелика ширина корита

условила је прекомерно таложње наноса на овој деоници (4+806 – 5+080). Одржавање на овом делу реке Колубаре се изводи машински и ручно.

Лева и десна одбрамбена линија испресецана је мостовима, а између њих густо постављене зграде, тако да је у случају одбране од поплава на овим просторима тешко реаговати.

У 2018 и 2019. години окончани су радови на изградњи 1.100 m нове деонице – од Сточне пијаце до каскаде. Такође је, од каскаде према Граду (до Белог моста), извршена санација оштећења корита кроз град (последица поплава 2014. године).

Израђено је ново корито у дужини од 350 m од тениских терена до бране "Чешљеви". Очишћен је заплав бране а извршено је чишћење и у 2023. години.

У 2023. години израђено је 430 m регулација леве обале Колубаре у Дивцима.

У разматрању оствареног степена заштите дуж р. Колубаре у Ваљево треба имати у виду и да је у Водопривредној Основи Србије из 1995. г. стогодишња велика вода процењена на 305 m³/s. Према приказаним меродавним великим водама усвојеним у пројектима, може се закључити да је дуж р. Колубаре кроз Ваљево остварена заштита од стогодишње велике воде.

Поплаве из маја 2014. године указују да постојећи системи заштите од поплава града Ваљева нису довољни да обезбеде прихват и протицај великих вода већих од 100-годишњих на подручјима угроженим поплавама и неопходно је хитно приступити пројектовању и изградњи система система заштите од поплава који ће ризик од поплава ублажити и обезбедити потребан ниво заштите.

Пажњу треба обратити и на одржавање и реконструкцију објеката кишне канализације и улива атмосферских вода из градске канализације у корито тока реке.

Трасу корита реке Колубаре после изласка из града одликује велики број оштрих кривина, што условљава интензивну флувијалну ерозију и велике локалне хидрауличке отпоре. У већини кривина конкавне обале су рушевне, што проузрокује нестабилност постојеће речне трасе. С тим у вези постоје подаци о оштећеним и еродираним парцелама.

Дуж ове деонице предвиђа се изградња неких заштитних регулационих водних објеката, у склопу изградње брзе магистралне саобраћајнице (Државни пут IB реда бр. 27: Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница: Иверак – Лајковац). О регулацијама које су предвиђене да се изграде, или су већ изграђене, биће више у следећем поглављу.

У КО Дивци на делу корита од координата N: 44.290944 E: 20.018462 до N: 44.288981 E: 20.022449 већ је урађена регулација леве обале у дужини од 430 м (камен у цементном малтеру).

Слив реке Обнице. Дуга 21,5 km а површина слива 185 km². Од састава изворишних кракова Јасиковачког, Буџурског и Дренајићког потока (дужине 2-4 km) Обница првих 8 km иде од ЈЗ ка СИ. Доњи део Обнице има правац од З ка И. Ту, на дужини од 12 km, она на више места меандерски скреће из општег источног правца, и најзад, 1 km далеко од састава са Јабланицом, скреће ка југу.

За Обницу се везују мање притоке. Нешто су изразитије Станина и Врагочанска Река (8-10 km) које долазе са запада и Мајиновачка Река (3,5 km), која долази са југоистока. У доњем току су изразитије леве притоке (Каменичка Река и Буковица) усечене у Влашић, дугачке и до 12 km. Даље са леве стране у Обницу пада Паланачки поток, који долази из Паланке и Сењевачки поток, који долази од Царића и Доње Буковице и одваја ово село од Белог Поља.

Активна хидролошка станица се налази у Белом Пољу, 1,5 km од ушћа.

У горњем делу тока услед великог падавина и наглог отапања снега река Обница има бујични режим, док је у доњем делу тока проток воде мирнији, делимично због равничарског терена, а већим делом због бетонске бране – "Чешља" на реци Колубари код "Пиваре", који врши успор тока

и изазива таложене наноса. Корито Обнице је нерегулисано. Последњих око 1,2 km река Обница протиче кроз урбанизовани део града од којих је, у 2018. години, 300 m реконструисано каменим набачајем. Корито је доста фиксирано у терен. Површине тј. падине поред реке нису још изграђене те за сада не постоје потребе за неким регулационим радовима сем на локалним местима и местима улива атмосферске канализације. Ако се користи јавно купалиште уливе атмосферске канализације извести испод јавног купатила.

Карактеристични протицаји се крећу:

$$Q_{1\%} = 543 \text{ m}^3/\text{c}$$

$$Q_0 = 1,9 \text{ m}^3/\text{c} \text{ (средњи протицај)}$$

При интензивним и обилним падавинама река Обница у самом граду Ваљевоу може изливањем воде да угрози становнике у насељу "Веселиновићи", са 20-30 стамбених и других објеката, као и штићенике, запослене и објекте Казнено-поправног завода "Ваљево".

У 2019. години је у зони КПЗ-а урађено ново двогубо корито у дужини од 1.100 m (зидано каменом са вертикалним зидовима од габиона). Започети су радови на деоници од 600 m код насеља Веселиновићи (зидање каменом са вертикалним зидовима од бетона). Завршено је у 2020. години. На тај начин насеље Веселиновићи ће бити у потпуности заштићено. Преосталих 400 m до ресторана "Ловци" неће се уређивати.

Узводно од КПЗ "Ваљево" река Обница својим изливањем наноси штету пољопривредним – ратарским културама засејаним на парцелама непоследно уз реку.

У Причевићу после већих падавина може доћи до изливања реке Речице (десна притока Обнице). Речица и њена притока Спасовачка река имају бујични карактер и том приликом угрожавају неколико домаћинстава и заседе под културама (координате N 44.27457 и E 19.78929).

Слив реке Јабланице. Дуга 21,5 km, површине слива 140 km² и просечног протока 1,79 m³/s. Активна хидролошка станица се налази у Седларима, 3,5 km од ушћа. Последњих око 500-600 метара река Јабланица протиче кроз урбанизовани део града. Корито је нерегулисано целом својом дужином. Последњих 1100 m је реконструисано каменим набачајем. Корито је доста фиксирано у терен. Површине тј. падине поред реке нису још изграђене те за сада не постоје потребе за неким регулационим радовима сем на локалним местима и местима улива атмосферске канализације. Поплаве из маја 2014. године су потврдиле да ће акумулација на овој реци у потпуности регулисати протицај Колубаре.

Преграда бр. 1 се налази у главном току (средњем току) реке Јабланице на стационажи км 7+46.00. Преграда је корисне висине 3 m и изграђена је од камена у цементном малтеру.

Преграда бр. 2 се налази у главном току (горњи ток) реке Јабланице на стационожи км 0+32.00. Преграда је корисне висине 2 m и изграђена је од бетона МБ-20.

Преграда бр. 3 се налази у главном току (горњи ток) реке Јабланице на стационожи км 12+77.00. Преграда је корисне висине 2,40 m и изграђена је од бетона МБ-20.

Нешто изразитија је десна притока Сушица.

На реци Јабланице је изграђена хидро-акумулација "Ровни", која ће поред водоснабдевања имати и важну функцију у заштити од поплава града Ваљева.

Слив реке Љубостиње. Река Љубостиња је врло кратког тока (9,2 km) и малог слива (16,6 km²) и чини леву притоку реке Колубаре. На дужини од 4 km протиче кроз стамбену и индустријску зону. С обзиром на конфигурацију терена, у свом горњем току је бујична и брза. Иста је регулисана од ушћа у реку Колубару до уливне грађевине у Ђердапској улици у дужини од 4.980 m. Регулација је извршена за хиљадугодишњу воду тако да је изливање ове реке, мало вероватно. Узводно од уливне грађевине корито реке није регулисано. Десна обала је нарушена а корито делом засуто наносом што може довести до изливања воде и угрожавања постојећих стамбених и пословних објеката на простору између Ђердапске улице и Шабачког пута.

Неопходно је извршити постављање меродавног водомера на регулисаном делу реке Љубостиње у циљу праћења пораста водостаја и проглашења редовне и ванредне одбране од поплава.

На реци Љубостињи неопходно је преко инспекцијског надзора, налагати мере у циљу реконструкције постојећих мостова бесправно изграђених и уклањање других објеката и инсталација који утичу на промене у водном режиму.

Карактеристични протицаји се крећу:

$$Q_{1\%} = 57,5 \text{ m}^3/\text{c}$$

$Q = 0,32 \text{ m}^3/\text{c}$ (средњи вишегодишњи протицај воде)

Регулација Љубостиње (С.5.1.2.) је изведена од ушћа у Колубару до моста на путу за Шабац, на дужини од 4,160 km. Због великих штета које би изливање овог водотока изазвало у приобаљу, за

овај водоток је усвојен висок степен заштите. По карактеристикама речног корита разликују следеће деонице:

- Деоница код ушћа у Колубару (дуга 670 m) са каменом обложеним минор коритом и обостраним насипима. На овој деоници је меродавна за димензионисање регулисаног корита била хиљадугодишња велика вода.

- Деоница кроз Ново насеље и код фабрике "Србијанка", дуга 1,23 km, има једногубо трапезно корито, димензионисано на $Q_{1\%}$ односно $Q_{0,1\%}$ (500 m код фабрике).

- Деоница код фабрике "Крушик" (830 m) са двогубим коритом, обложеним каменом, које је димензионисано на $Q_{0,1\%}$.

- Деоница поред болнице (920 m), која се протеже од моста код западне капије "Крушика", поред болничког круга до моста за насеље Пети пук. Регулисано корито има двогуби облик. Комплетно мајор корито је укопано, нема насипа. Минор корито је урађено у комбинацији бетона у дну и зидова од камена у цементном малтеру на косинама. Меродавна за димензионисање регулисаног корита била је $Q_{0,1\%}$, а контролна вода $Q_{0,01\%}$.

- Деоница код Предузећа Елби и Економске школе (510 m), од моста за насеље "Пети пук" до моста на путу за Шабац има регулисано корито са сложеном, асиметричном формом. На рубу левог форланда је потпорни зид. Тип облоге минор корита и степен заштите је исти као на низводној деоници.

- Деоница узводно од моста на путу за Шабац до уливне грађевине (820 m). Од Шабачког пута до моста у Душановој улици 300 m' је нерегулисано. Од моста узводно регулисано је 150 m', 200 m' зацељење $\varnothing 1500 \text{ mm}$.

Оштећења која су се јавила на делу од 1+416 – 4+176, услед поплаве 1995. године, углавном су санирана, осим поправке облоге на стационожи 1+405 (обезбеђење моста).

На делу кроз фабрички круг "Србијанке" 1+042 долази до већег таложења наноса, појаве контра пада, што ствара успор и спорије отицање воде. Исто се дешава на делу моста код стоваришта "Попекс" (0+575) у дужини од 255 m, односно до прелазу из једногубог у двогубо корито. На овом делу, код "Попекса", дошло је и до оштећења дна корита, као и до смањења протицајног профила, (мост код "Попекса" смањује протицајни профил како по висини тако и по ширини).

Надземне инсталације које су постављене у "Србијанци" не налазе се на одговарајућој висини.

Каменица

Каменица постаје од Којића потока који долази са Влашића изнад Миличине и Настића потока који долази из језера а који се састају у самој варошици. Река тече више источним крајем села и има правац јужни до Трапића Страна, а одатле окрене на југо-исток и пада у Обницу. У ову реку са десне стране силазе потоци, од којих је најзначајнији Видаковића поток, који се улива испод пумпе.

Због наслага материјала у кориту, низводно од насељеног места, код већих падавина река тече по

њивама. На месту улива Видаковића потока угрожен је регионални пут ПА 142.

Природна и акумулациона језера. Вештачке хидроакумулације су малобројне (три мања језера: "Каменица" у Ваљевској Каменици 240.000 м³, "Поцибрава" у Петници 184.000 м³, "Градац" у Ваљеву 16.000 м³) и углавном у функцији заштите од поплава и бујица. Готово да је изграђена и хидроакумулација "Стубо-Ровни" на реци Јабланици капацитета 50.000.000 м³, са вишеструким функцијама (водоснабдевање, заштита од поплава, стабилизација протицаја Колубаре и др).

акумулација	година завршетка изградње	водоток	тип бране	висина бране (m)	запремина акумулације (m ³)	намена	укључена у систем заштите од поплава
Каменица	1983	Каменица	земљана брана	12,0	240.000	наводњавање	да
Поцибрава	1989	Поцибрава	камена брана	12,0	184.000	туризам и рекреација	да
Градац	1975	Градац	бетонска брана	4,0	16.000	туризам и рекреација	да
Стубо-Ровни	у изградњи	Јабланица	земљана брана	75,0	50.000.000	водоснабдевање	да

Акумулација "Каменица"

Брана Каменица је изграђена на истоименој реци око 2 км узводно од насеља Горња Каменица (у близини засеока Радојчићи) а око 30 км од Ваљева и налази се на сектору С.5. и деоници С.5.2. Река Каменица је лева притока реке Обнице и оне заједно припадају сливу реке Колубаре. Површина слива реке Каменице је 6,5 км² од чега је узводно од профила бране 2,7 км². Локација и висина бране усвојени су након анализе различитих природних (хидролошких, топографских, геолошких) и друштвено-политичких (положај насеља, потребе становништва, намена објекта и др.) фактора. Уз уважавање наведених услова и потреба усвојена је висина бране од Х=12 м, чиме је дефинисана kota круне бране ККБ=374,0 мм.

Формирана акумулација је запремине 240.000 м³ (КНУ) односно 400.000 м³ (до КМУ). Основна намена ове бране и акумулације треба да буде изравњање вода чиме би се обезбедило водоснабдевање Горње Каменице. Планирано је да акумулација оствари и друге водопривредне функције као што су: прихватање и трансформација поплавних таласа (заштита од поплава), наводњавање, као и стварање услова за различите спортско-рекреативне активности.

Акумулација "Поцибрава"

Брана Поцибрава налази се у Петници, месту у близини Ваљева. Припада сектору С.5. и деоници С.5.2. по Оперативном плану одбране од поплава. Брана је подигнута на истоименом потоку и са радовима је почето 1987. године, а радови су завршени 1989.

Висина бране износи 12,50 м, а њена дужина по круни бране је 191 м. У тело бране је уграђено 48.000 м³ материјала и припада типу насутих земљаних брана.

Сталан ниво воде у акумулацији одржава се уз помоћ евакуатора (цев Ø1200) чија је kota нижа 1,5 м од круне бочног прелива. Овим се обезбедио потребан простор за пријем поплавног таласа. Максималне воде се евакуишу бочним преливом и брзотоком, а воде се даље сабирним каналом

спроводе у стари ток реке, а потом у главни реципијент - реку Бању.

Главна функција ове бране је заштита насеља, пољопривредног земљишта и спортско-рекреативног центра у Петници.

Акумулација "Градац"

Брана Градац је изграђена на истоименој реци 1976. године. Река Градац је десна притока реке Колубаре и оне заједно припадају сливу реке Саве. Висина бране је од Х= 6,3 м, чиме је дефинисана kota круне бране ККБ=189.30 мм.

Формирана акумулација је запремине 16.000 м³ (КНУ). Основна намена ове бране и акумулације је заштита од поплава и рекретивне активности.

Акумулација Ровни

Регионални водопривредни систем Ровни представља један од најважнијих водопривредних система у западној Србији. Најзначајнији објекат водопривредног система "Ровни" је свакако истоимена брана и акумулација.

Брана "Ровни" се налази на реци Јабланица 15 km узводно од Ваљева између села Стубо на десној и села Ровни на левој обали, по којима је брана и добила име.

Изградњом бране висине 74,5 метара формирана је акумулација запремине 49,5x106 м³ до нивоа коте нормалног успора 360 тмм. Брана је насута, са вертикалним глиним језгром. У 2016. години се започело са пробним пуњењем акумулације, и то до најављене коте 360. Тренутно је у току техничко испитивање. Брана Ровни већ сада представља значајни елемент заштите од поплава за територију Града.

Намена акумулације је у следеће сврхе:

- обезбеђење потребног протока на захвату на реци Колубари за потребе будуће термоелектране Колубара Б у склопу РЕИК "Колубара",
- водоснабдевање града: Ваљева, општина: Мионица, Уб и Лајковац и градске општине Лазаревац,
- обезбеђење биолошког минимума у реци Јабланица низводно од бране "Стубо-Ровни",

- ублажавање поплавног таласа и задржавање наноса,

- производња електричне енергије.

У наставку се дају карактеристични подаци за брану и акумулацију:

- кота мин. радног нивоа 310,00 мнм,

- кота нормалног успора (КНУ) 360,00 мнм,

- кота максималног успора за $Q_{0,01\%}$ 361,85 мнм,

- кота круне бране 363,50 мнм,

- корисна запремина акумулације $49,5 \times 10^6 \text{ m}^3$,

- највећа дубина акумулације 67 м,

- површина слива 104 km^2 ,

- велика вода вероватноће $0,01\%$ $665 \text{ m}^3/\text{s}$,

- површина акумулације на коти 360 мнм $2,3 \text{ km}^2$.

1.4.5. Воде II реда (надлежност Града Ваљева)

Водотоци II реда су сви остали водотоци на територији града Ваљева: Буковица, Градац, поток Липовац, Бања, поток Шеварице, поток Крушик, поток Ђеновац, Доњограбовачки поток, Перајица, Кривошија, Рабас, поток Црнобара, Кланичка река, Лозничка, Уб и други.

Река Буковица

Буковица је лева притока Обнице. Извире у Радији, протиче кроз Горњу и Доњу Буковицу и Златарић. Зову је и Буковичка река.

Настаје од Медовице и Ковачице. Леве притоке су поток Дубојевац и Видачка река.

Река Градац

Река Градац је дуга $17,8 \text{ km}$ а површина слива је 159 km^2 . Активна хидролошка станица се налази у Дегурићу, $3,5 \text{ km}$ од ушћа. Последњих око $2,0 \text{ km}$ река Градац протиче кроз урбанизовани део града. Корито је нерегулисано сем места улива у реку Колубару и дела места преграде које је одређено за јавно купање. Регулација корита Градца (С.5.1.1.) извршена је 1972. године на деоници, од ушћа у Колубару до пешачког моста, дугој 240 m . Регулација је изведена за стогодишњу велику воду. Профил регулисаног корита је двогуби, са косинама обложеним каменом у цементном малтеру и затрављеним форландима. Планирано је уређење овог водотока и на узводној деоници, дужине 635 m .

Од саставака Буковске реке и Забаве, где уствари настаје, до ушћа у Колубару ова река, мерено речним коритом има дужину од 28 km и укупни пад од 187 m . Првих 14 km је несталног тока и стални проток воде има само у време топљења снегова и током обилних падавина. Тај део се зове Суваја и одликује га изузетна геоморфолошка разноврсност. Од извора Зеленци, једног већег и више мањих извора, па до ушћа у Колубару, које се налази у самом Ваљеву, река је сталног тока у

дужини од 14 km . Градац је кањонског типа, са мало широких ливада у свом приобаљу. Падине поред реке нису још изграђене те за сада не постоје потребе за неким регулационим радовима сем на локалним местима и местима улива воде атмосферске канализације. Поплаве из маја 2014. године указале су на места где треба обезбедити обалу од поткопавања. Такође, брана и акумулација на реци изграђени су ради регулисања протицаја Колубаре, односно задржавања поплавног таласа. Како механизам бране тренутно не ради, акумулација не може да се празни, и нема заштитну функцију.

Корито реке Градац, од ушћа у реку Колубару узводно регулисано је у дужини од $191 \text{ m}'$ (ст. $0+000 - 0+191$) у којој је као меродаван за овај водоток увојен максимални протицај од $158 \text{ m}^3/\text{s}$.

Регулација реке Градац је урађена као двогубо корито. Минор корито и део косина мајор корита су обложени каменом у цементном малтеру. Форланди су затрављени и у добром стању.

Кошење се обавља машински, осим дела косина мајор корита, које се косе ручно (8%).

Обзиром да је то деоница која је у граду, облога се мора чистити и ручно и хербицидисати.

Река Градац је понорница. Део речног корита у коме се повремено губи површинска вода је Суваја, дужине 5 km . Понирућа вода тек под селом Богатић избија из веома јаким врела – Коловрата и Зеленица. Одатле река Градац тече површином терена до ушћа у реку Колубару. С обзиром да је ова река бујична, брза и ерозивна представља опасност и може да угрози постојеће стамбене и пословне објекте у улици Прва бразда, конструкцију челичног путничког моста и бетонске стубове железничких мостова. Средњи вишегодишњи протицај р. Градац износи око $3 \text{ m}^3/\text{s}$.

На реци Градац налазе се 4 ретардационе преграде

Преграда бр. 1 је корисне висине 4 m од зида у бетону МБ-160 са преливом од камена у цементном малтеру. Налази се на стационажи $\text{km } 4+200$

Преграда бр. 2 је корисне висине 4 m од зида у бетону МБ-160 са преливом од камена у цементном малтеру. Налази се на стационажи $\text{km } 13+100$

Преграда бр. 3 је корисне висине $3,5 \text{ m}$ од зида у бетону МБ-160 са преливом од камена у цементном малтеру. Налази се на стационажи $\text{km } 16+600$

Преграда бр. 4 је корисне висине 4 m од зида у бетону МБ-160 са преливом од камена у цементном малтеру. Налази се на стационажи $\text{km } 18+500$

Пројекат преграда је рађен 1968. године.

Поток Липовац

Липовац је десна притока Колубаре. Иде у два крака са Обилазнице. Први крак путним каналом прелази обилазницу (код стоваришта) и између кућа, поред Сточне пијаце улива се у регулисани

ток Колубаре. Регулисан је у дужини од 310 m' (ст. 0+000 – 0+310). Минор корито је урађено од бетонских плоча, а дно од бетона, а улив је преко цеви Ø1000 постављен у деснообални насип. Коси се 100% ручно. Само ушће у реку Колубару је оштећено и неопходно је извршити поправку облоге, израдити изливну главу и поставити жабљи поклопац.

Други крак поред Гробља прелази Суворобску улицу и поред Ингап-омнија се улива у Колубару. Канал који Липовац води из објекта који је у изградњи (у функцији новог водовода), једним делом тече готово слободно, не постоји речно корито. Касније улази у формирано корито.

Река Бања

Река Бања је десна притока реке Колубаре и настаје од карстног врела који се јавља у Петничкој великој пећини. Тече ка северо-истоку до Белошевца и на том делу је дно долине широко око 300 m и под културом. Лева страна долине је благо нагнута, док је десна стрма. Код Белошевца се спаја са долином Колубаре. На том делу Бања тече од запада ка истоку и улива се у реку Колубару код Беле Стене. Дужина водотока износи око 8 km.

У горњем делу тока река Бања прима воде два потока Врело (Поцибрава) и Безименог потока. Врело је мали поток који настаје од слабог извора и нема довољно воде да би се у сушном периоду нормално одржавао. Безимени поток настаје спајањем повремених водотока у јаругама код с. Клинци. Воду имају само у периоду великих киша и отапања снега.

Река Бања од ушћа у реку Колубару узводно регулисана је у дужини од 200 m (ст. 0+000 – 0+200). Врло се често излива из свог корита изазивајући знатне материјалне штете. Корито реке Бање је врло мало и нерегулирано. Због пута који је виши од околине терена, при изливању воде долази до задржавања исте и плављења површина, стамбених и помоћних објеката и индустријских капацитета.

Слив реке Бање обухвата површине од око 28 km².

Поток Шеварице

Поток Шеварице је лева притока реке Љубостиње (улива се код Касарне). Површина слива потока Шеварица је 3,73km². Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 15,5 m³/s. Средња надморска висина слива износи 259 мнм.

Други крак овог потока иде са Дрочина.

Поток Крушик

После ушћа у поток Ђеновац регулисан је у дужини од 437 m' (ст. 0+000 – 0+437). Обложен је бетонским плочама, а дно је од бетона.

Поток Ђеновац

Поток Ђеновац је лева притока реке Љубостиње. Површина слива потока Ђеновац је 3,40 km². Протицај вероватноће појаве 1%(стогодишњи) износи 19,9 m³/s. Средња надморска висина слива износи 238мнм. Дужина по главном току износи 2,94 km.

Доњограбовачки поток

Овај поток почиње од Косјерићке улице, пролази испод фарми, сече Ул. Бошка Стојановића, и иза бившег Пољоплода долази до магистрале. Овај поток има успорење на делу којим тече у каналу поред Улице Владике Николаја, у дужини од 700 m. Код бензинске пумпе Петрол Ваљево пролази испод Улице Владике Николаја и железничке пруге до старог корита реке Љубостиње. Касније се спаја са Перајицом и улива у Колубару.

Река Перајица

Река Перајица има површину слива од 5,44 km² и угрожава око 10 стамбених објеката и подручје у и око Индустријске зоне "Стефил". С обзиром да је локација индустријске зоне нижа од реке Перајице, и поред извршених земљаних радова са насипом, заштита од поплава није потпуно регулисана.

Река Перајица је лева притока реке Колубаре, регулисан је у дужини од 1.342 m'. Регулација је изведена у земљи са нагибом косина 1:1,5, осим на делу поред фабрике где је обложен каменом у цементном малтеру.

Вршити чишћење корита реке Перајице од растиња и наноса узводно од пута М-4.

Река Кривошија

Река Кривошија је лева притока реке Колубаре, дужина по главном току је 8,2 km. Слив је лепезаст што условљава брзу концентрацију поплавног таласа. Кривошија настаје од два потока Врела и Млакве. Извориште је на 255 мнм а ушће на коти 154 мнм. Пад по главном току износи 1,21%. Површина слива износи П= 29 km². Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 51,9 m³/s.

Река Рабас

Река Рабас је веће лева притока реке Колубаре, дужине 28,85 km са површином слива од 79,9 km².

Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 97,9 m³/s. Просечна ширина слива му је 3,28 km. Изворе испод Јаутинског виса (474 m). У горњем току река Рабас је брза, па бујичне воде изазивају брзо пуњење корита и изливање, услед чега у нижем делу тока долази до плављења око 200 ha обрадивих површина у селима Дуљај, Попучке и Лукавац. Корито реке Рабас није регулисано и посебно у доњем делу тока има доста меандри.

Вршити чишћење корита реке Рабас растиња и наноса узводно од пута М-4.

Поток Црнобара

Поток Црнобара је десна притока реке Рабас, дужине 1,86 km. Извориште канала је на коти 156 мнм а ушћа 150 m. Корито потока Црнобара није регулисано и пресеца магистрални пут ИБ-27. Потребно је редовно чистити канал узводно од магистралног пута. Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 2,9 m³/s.

Кланичка река

Лева притока Колубаре, кратког тока. Изворе испод Карауле. Пресушује. Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 40,7 m³/s.

Лозничка река

Лева притока Колубаре. Протиче кроз село Лозницу. Протицај вероватноће појаве 1% (стогодишњи) износи 58,3 m³/s.

Уб

Уб је река у западном делу земље у региону Тамнаве. Изворе на падинама планине Влашић и тече према североистоку кроз град Уб све до ушћа у Тамнаву. Дуга је преко 50 km.

Извор реке је на територији града Ваљева (с. Миличаница). Река Уб напушта територију Града и прелази на територију општине Коцељева да би се касније вратила. На 19 km тока, река Уб заувек напушта територију града Ваљева и прелази на територију општине Уб.

У горњем делу тока река протиче поред села Дружетић, Памбуковица и Чучуге, где прима своју леву притоку Буковицу. У средишњем току су места Тврдојевац, Звиздар и градић Уб, који је добио име по реци.

Шифра водотока	Главни (матични) водоток	Притока првог реда (примарна)	Притока другог реда (секундарна)
1.0.0.	Колубара		
1.2.0.		Градац (д)	
			Забава (с)
			Буковска (с)
1.3.0.		поток Липовац (д)	
1.4.0.		Бања (д)	
1.4.1.			Поцибрава (Врело) (л)
1.4.2.			Безимени поток (д)
1.5.0.		Љубостиња (л)	
1.5.1.			поток Шеварице (л)
1.5.2.			поток Крушик (л)
1.5.3.			поток Ђеновац (л)
1.6.0.		Перајица (л)	
1.6.1.			поток Доњограбовачки (д)
1.7.0.		Кривошија (л)	
1.8.0.		Рабас (л)	
1.8.1.			Црнобара (д)
1.8.2.			Рајиновац (л)
1.9.0.		Кланичка река (л)	
1.10.0.		Лозничка река (л)	
2.0.0.	Обница		
2.1.0.		Каменица (л)	
2.2.0.		Буковица (л)	
2.2.1.			Медовица (с)
2.2.2.			Ковачица (с)
3.0.0.	Јабланица		
4.0.0.	Уб		

1.4.6. Регулациони водни објекти који ће се изградити у склопу изградње брзе магистралне саобраћајнице

Траса брзе магистралне саобраћајнице (Државни пут IB реда бр. 27: Лозница – Ваљево –

Лазаревац, деоница: Иверак – Лајковац (петља на аутопуту Е-763 Београд – Лазаревац)), је у колизијама на 20 локација односно потеза са водотоцима. На наведеним локацијама извршено је/извршиће се регулисање водотока, што је приказано у наредној табlici.

РЕГ	Стационажа саобраћајнице	Назив	L	Облога
РЕГ 1	0+787.00	Кривошија	160	Камен у цем. малтеру
	0+787.00	Кременица	45	Камен у цем. малтеру
РЕГ 2	2+700 до 3+400	Љубостиња	745	Земљано-бетонска
РЕГ 3	3+830	Црнобара	185	Камен у цем. малтеру
РЕГ 4	4+130	Рабас	155	Камен у цем. малтеру
РЕГ 5	5+900 до 7+000	Канал Дивци	1490	Камен у цем. малтеру
РЕГ 6	7+600	Кланичка	185	Камен у цем. малтеру
РЕГ 7	7+875 до 8+708	Канал Ваљевска Лозница крал	1000	Земљана
	8+708 до 8+900	Канал Ваљевска Лозница	200	Земљана
РЕГ 8	9+015	Лозничка	165	Камен у цем. малтеру
РЕГ 9	9+625 до 10+025	Канал Веселиновац	475	Земљана
РЕГ 10	10+425 до 11+000	Рукавац Колубаре	675	Земљана
РЕГ 11	11+000 до 11+135	Колубара притока	350	Камен у цем. малтеру
РЕГ 12	11+400 до 11+600	Колубара	210	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 13	11+700 до 12+000	Колубара	300	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 14	12+275 до 12+750	Колубара	475	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 15	12+900 до 13+350	Колубара	450	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 16	13+750 до 13+875	Колубара	130	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 17	14+350 до 14+450	Колубара	175	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 18	14+900 до 15+125	Колубара	270	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 19	16+060 до 16+100	Колубара притока	75	Камен и камен у цем. малтеру
РЕГ 20	16+250 до 16+600	Колубара притока	370	Земљана

Укупна дужина измештања водотокова и заштита износи 7.360 метара. Непосредно пре и после интервенција планирано је постављање камена у зонама уклапања.

Регулација 1 – налази се у КО Попучке на координатама N: 44.29528, E: 19.96491. Није рађена. Ради се о месту где се р. Креница улива у р. Кривошију.

Регулација 2 – налази се у КО Попучке на координатама N: 44.28918, E: 19.98619. Није рађена. Ово корито се у пројекту води као старо корито Љубостиње. Није познато да ли се у кориту појављује вода како се и река Кривошија другом трасом улива у Колубару. Евентуално, можда су неки канали уведени, али свакако да ово корито само повремено има воде. Канал се измешта са трасе пута.

Регулација 3 – налази се у КО Лукавац на координатама N: 44.29312, E: 19.99757. Започети радови, тренутно нису у приоритету. Ради се о пролазу р. Црнобаре кроз труп пута.

Регулација 4 – налази се у КО Лукавац на координатама N: 44.29391, E: 20.00120. Радови тренутно нису у приоритету. Ради се о пролазу р. Рабас кроз труп пута.

Регулација 5 – налази се у КО Дивци од координата N: 44.29532, E: 20.02274 до N: 44.29842, E: 20.03969. Радови су прекинути јер се спречава извођење у зони петље Дивци. Канал није спојен и вода нема могућност да отекне. Готово 3,1 км канала није у функцији и присутна је велика количина воде која се повремено испумпава, како би се штитила угрожена домаћинства.

Регулација 6 – налази се у КО Кланица на координатама N: 44.30108, E: 20.04126. Урађен је ископ. Ради се о пролазу Кланичке реке кроз труп пута.

Регулација 7 – налази се у КО Кланица и КО Лозница, од координата N: 44.30267, E: 20.04457 до N: 44.30669, E: 20.05529 и N: 44.30510, E: 20.05597. Урађен је ископ.

Регулација 8 – налази се у КО Лозница на координатама N: 44.30751, E: 20.05665. Урађен је ископ. Ради се о пролазу Лозничке реке кроз труп пута. Извршени су и радови чишћења корита низводно, како би се систем ставио у функцију.

Регулација 9 – налази се у КО Лозница од координата N: 44.31118, E: 20.06233 до N: 44.31247, E: 20.06752. Радови су готово завршени.

Регулација 10 – налази се у КО Лозница од координата N: 44.31680, E: 20.06967 до N: 44.32252, E: 20.07183. Делимично урађено; завршен ископ али није уклоњен материјал који сада претставља ризик у случају великих вода. Овде је планирано отварање новог корита и затрпавања бивше трасе р. Колубаре, која притом већ није била у функцији јер је река сама прокопала другу трасу.

Регулација 11 – налази се у КО Лозница на координатама N: 44.32337, E: 20.07190. Овај део се

води као притока Колубаре – израда пролаза кроз труп пута. Пре ће бити да се ради каналу који скупља воду дуж леве стране Београдског пута. Још није везан са Колубаром али се ради на томе.

Регулација 12 – налази се у КО Лозница од координата N: 44.32441, E: 20.07209 до N: 44.32632, E: 20.07250. Планирана се уређење леве обале р. Колубаре са рено мадрацима (око 60% радова је и урађено). Лева обала је била потпуно еродирана, тако да је насуто око 6.500 м³ материјала. Десна обала је профилисана иако није било планирано пројектом.

Регулација 13 – налази се у КО Лозница од координата N: 44.32784, E: 20.07197 до N: 44.32957, E: 20.07077. Ради се о пролазу Колубаре кроз труп пута. Облагање косина са обе стране ради се рено мадрацима.

Даље регулације се налазе ван територије града Ваљева. Регулације од 14 до 18 се предвиђају на кориту р. Колубаре. Регулације 14, 15 и 18 су готово урађене, регулација 16 делимично а регулација 17 није ни почета. Регулације 19 и 20 су на притокама. Ове регулације ће свакако омогућити брже отицање воде (већи протицај) што доприноси бољој заштити територије од велике воде на Колубари.

2. ПРОЦЕНА МОГУЋЕ УГРОЖЕНОСТИ ОД ПОПЛАВА

2.1. Опште напомене

У условима повећане количине падавина, од поплава постоји реална опасност на свим водотоковима како у градској зони тако и ван ње. Обично се могу очекивати у јесен као и у рано пролеће када долази и до отапања снегова, али и до огромних штета може доћи и током године услед наглог наилаaska већих облачних система који доводе до елементарних непогода. Нарочито опасност постоји уколико дође до падавина већих од 25мм у сливном подручју ових токова када сви потоци и речице у горњем току нагло набујају и у кратком интервалу слију се ка њима.

Пораст водотокова и формирање поплавног таласа су најчешће условљени количином падавина и отапањем снега са околних брда и планина.

Главна опасност од поплава потиче од великих вода река Колубаре, Љубостиње, Обница као и бројних водотока који се уливају у наведене реке. Једна од одлика режима речних токова на територији града Ваљева је да су токови са великим нагибом и да приликом наилаaska бујице долази до транспорта велике количине наноса али и другог отпада који се депонује уз речне обале.

До сада су највећа средства уложена у регулацију реке Колубаре, односно за ублажавања степена угрожености од поплава у чему су постигнути значајни резултати.

Такође, уређен је већи део водотокова кроз само градско језгро, Љубостиња, један део Градца и делови мањих потока који пролазе кроз Град.

И поред изведених радова на изградњи заштитних објеката који су наведени, угроженост од поплава на територији града Ваљева није сасвим отклоњена али је значајно умањена. Процењује се да још увек постоји одређени број критичних места која су директно угрожена од поплава и дејства бујица.

2.2. Оцена ризика од поплава - сценарија поплава

Генерално, плавлeње површина на територији града Ваљева, за описано присуство природних токова, може се јавити под околностима које су систематизоване по узроцима, значају и рангу штета.

Ове околности се могу сматрати сценаријима. За сваки сценарио поплава, примениће се дефинисање надлежности и подела улога у спровођењу активности и мера у одбрани од поплава.

На основу датих сценарија поплава, због карактера појаве, могућности прогнозе и најаве у циљу спровођења благовремених мера, неминовна је интегрална одбрана.

2.2.1. Велике полаве и значајне штете могу се јавити при изливањима из корита великих река на подручју града Ваљева.

Ризик од поплава великим водама реке Колубаре, директно је условљен степеном изграђености заштитних објеката којима се штити град и насељена места испод града у доњем току реке.

Особеност ових поплавних таласа је могућност благовремене прогнозе и најаве, односно најаве непосредно пред појаву (бујични токови).

Ранг штета у условима појаве оваквих поплавних таласа може бити велики.

2.2.2. Значајне поплаве и штете могу се десити при изливању из неуређених корита бујичних токова – у сливу реке Колубаре.

Ризик од поплава условљен је интензитетом и трајањем бујичних киша на сливу и пропусном моћи корита.

Особеност ових поплавних таласа је велика брзина концентрације и брза појава.

Ранг штета је при томе директно условљен и близином вредних добара, па је због тога опасност од поплава већа ближе уливу притока, када протичу кроз сам град.

2.2.3. У зони ушћа притока у матичну реку, ризик од поплава је условљен водостајем у матичној реци и стањем корита у зони ушћа. Поплаве приобаља ових токова узводно од ушћа су неминовна и при мањим дотоцима воде.

2.2.4. Поплаве се могу десити и при изливању из мањег броја канала који су изграђени кроз насеља у склопу прикупљања вишка воде у случају већих падавина.

Ризик од поплава условљен је интензитетом и трајањем бујичних киша на сливу који гравитира ка каналима.

2.2.5. Поплаве се увек могу десити при бујичним кишама у неким деловима насеља.

Ризик од поплава условљен је интензитетом и трајањем бујичних киша на сливу, пропусном моћи и стањем одводника површинских вода и могућности за ефикасну евакуацију.

Особеност ових поплавних таласа је велика брзина концентрације и брза појава.

Ранг штета је далеко мањи од штета које се могу десити услед изливања из бујичних природних токова, јер постоји могућност евакуације.

2.3. Оцена ризика по локацијама

Према процени Стручно-оперативног тима, на територији града Ваљева, дејства од поплава су најчешћа, а уједно су и најизраженији облик угрожавања уз коју се перманентно јављају клизишта и одрони, при чијем је заједничком деловању штета која настаје велика на следећим локалитетима:

Шифра водотока	Водоток	Дужина водотока (m)	Промена надморске висине (извор - ушће) - m	Угрожава стамбене објекте	Угрожава пољопр.	Угрожава саобр.
1.0.0.	Колубара	11.899,00	41	у малој мери	прилично	магистрални пут ИБ27
1.2.0.	Градац	12.080,00	106	у малој мери	не	Ул. Прве Бразде, Аничича пут
1.2.1.	Забава	15.640,00	284	не	не	некатегорисани пут
1.2.2.	Буковска	8.690,00	332,5	не	не	не
1.3.0.	Липовац	1.450,00	70	у малој мери	не	Ул. Трстеничка
		1.670,00	63	у малој мери	не	Ул. Орашачка, Рибничка
1.4.0.	Бања	8.050,00	59	у малој мери	прилично	локални пут

						Л-1031
1.4.1.	Поцибрава (Врело)	950,00	18	не	не	не
1.4.2.	Безимени	1.400,00	77	не	не	не
1.5.0.	Љубостиња	8.523,00	82	у малој мери	не	Ул. Д. Туцовића
1.5.1.	Шеварице	2.210,00	47	у малој мери	не	не
		1.340,00	48	у малој мери	не	Ул. Иве Андрића
1.5.2.	Крушик	1.740,00	37	у малој мери	не	не
1.5.3.	Ђеновац	3.400,00	60	у малој мери	не	Ул. Алексе Дундића
1.6.0.	Перајица	5.370,00	87	у малој мери	не	не
1.6.1.	Доњограбовачки	3.830,00	34	у малој мери	не	не
1.7.0.	Кривошија	9.610,00	80	у малој мери	не	магистрални пут ІБ27
1.8.0.	Рабас	28.850,00	255	у малој мери	прилично	магистрални пут ІБ27
1.8.1.	Црнобара	5.690,00	34	не	не	не
1.9.0.	Кланичка	4.140,00	41	у малој мери	прилично	не
1.10.0.	Лозничка	3.240,00	36	у малој мери	прилично	не
2.0.0.	Обница	21.500,00	148	у малој мери	прилично	не
2.1.0.	Каменица	9.500,00	76	у малој мери	прилично	регионални пут ПА142
2.2.0.	Буковица	6.540,00	38	у малој мери	прилично	не
2.2.1.	Медовица	4.000,00	40	у малој мери	прилично	не
2.2.2.	Ковачица	4.660,00	186	не	не	не
3.0.0.	Јабланица	21.630,00	282	не	не	не
4.0.0.	Уб	19.000,00	195	не	прилично	не

2.3.1. Иако је поред Колубаре изграђен систем одбрамбених насипа и уређен већи део обала кроз градско језгро ради заштите путне комуникације и друге инфраструктуре и даље постоји угроженост од поплава, првенствено насеља Колубара и пословних објеката узводно од овог насеља.

Даље испод Ваљева угрожене су и лева и десна обала од изливања јер је ово небрањени део од великих вода (Лукавац, Дивци, Веселиновац, Ваљевска Лозница). Нарочити проблем је могућност изласка воде на магистрални пут ІБ-27 и прекид комуникације са Београдом.

2.3.2. У МЗ Градац, постоји опасност од изливања реке Градац. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази кроз само насеље. Бујица поткопава и угрожава пут који иде поред саме реке. На реци је изграђена акумулација. Мостови које је бујица порушила у мају 2014. године су поново изграђени на начин где потпуно доминирају над реком која им више не може угрозити стабилност. Потребно је обиласком корита означити места где се требају ојачати обалоутврде и обезбеди пут.

Критичне тачке на Градцу:

Изнад новоизграђене депонијске преграде, на месту где је пут за Аничиче, обалоутврда није довољно висока. У случају веће бујице долази до преливања воде на пут и околне парцеле. У случају стварања матице, озбиљно је угрожен пут.

Некатегорисани пут којим се иде до мерне станице у Дегурићу, у случају повећања нивоа Градца, бива плављен на делу који се налази 50-так метара низводно од летве. Потребно је издизање коте пута насипањем.

Потребно је да се акумулација на реци стави у функцију и честим пражњењем онемогући стварање наслага муља. Потребна је провера њене

могућности приликом стављања у функцију код одбране од великих вода.

Критична места на р. Градац

Слив реке Забава уз слив Буковске реке је означен као значајно извориште ерозионог наноса, који се транспортује низводно и смањује пропусну моћ корита Суваје, Градца и доспева до Колубаре. Према постојећем пројекту предвиђено је да се, изградбе по две бујичне преграде у коритима Забаве и Буковске реке у оквиру система противерозивне заштите. Изграђена је само бујична преграда у кориту реке Забаве (координате N 44.14336 и E 19.8756). Постојећа бујична преграда је изгубила своју функцију, река Забава је променила ток и сада тече трасом некатегорисаног пута у дужини од 130 м и омета функционисање мештана овог засеока. Заштита од ерозивног деловања бујичних таласа дуж целог тока реке Забаве и постојеће бујичне преграде била би спроведена изградњом нове бујичне преграде узводно од постојеће, радовима на чишћењу заплава преграде и изradi обалног зида од габиона према постојећем путу.

2.3.3. У МЗ Градац, постоји опасност од изливања реке Липовац. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом Обилазнице и парцела чији су власници физичка лица.

Критичне тачке на Липовцу:

Проблем праве воде које нису усмерене ка каналима Обилазнице. Угрожене су комплетне улице Орашачка, Рибничка и Расинска. Заштита и прекид даљег плављења поменутих улица, може се постићи спречавањем проласка воде кроз пропуст пута (координате пропуста: N 44.25961° и E

Критично место на р. Бањи

19.91696°), ако би се доградњом канала, извршило његово спајање са наставком канала који постоји са исте стране пута. На тај начин би се вода усмерила у други крак потока Липовац који се код Сточне пијаце улива у Колубару.

Канал који Липовац води из објекта који је у изградњи (у функцији новог водовода), једним делом тече готово слободно, не постоји речно корито. Касније улази у формирано корито и обилазећи последњу кућу из Трстеничке улице скреће ка уличном каналу. На месту где треба да промени правац према каналу који пролази ободом гробља, канал је запуњен и код наилаaska већих вода плави се улица.

2.3.4. У МЗ Белошевац и Мрчић, постоји опасност од изливања реке Бање. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом парцела чији су власници физичка лица.

Критичне тачке на Бањи:

Бања угрожава пољопривредно земљиште на делу изнад Гогића воденице. Низводно је чишћено корито. На неких 750м речног тока, од моста на путу за Осоје до Гогића воденице, запуштено је корито. На два места има наноса материјала, а запажа се да постоје стабла која расту у самом кориту. Језеро Поцибрава нема регулацију дотока у Бању. Могуће је да ће стављање под контролу ове акумулације решити проблем изливања реке Бање и плављења пољопривредног земљишта.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
Белошевац бб	Гогић	
Мрчић бб	Живановић	

2.3.5. У МЗ Брђани, Крушик, Нада Пурић и Ново Насеље, постоји опасност од изливања реке Љубостиње и њених притока, првенствено потока Шеварице и Ђеновац. Ради се о водотоковима велике бујичне снаге који пролазе кроз само насеље.

Поплаве из маја 2014. године су показале да када су уређена корита у овом сливу, постојећи габарити могу да приме воду и нема изливања.

Критичне тачке на Љубостињи:

Кривина код Касарне "Живојин Мишић", где кинетичка енергија коју добија поток Шеварице на изласку из цеви додатно отежава проток. Долази до успорења и угрожавања стамбених објеката са леве стране Душанове улице и десне стране почетка Ђердапске улице.

Код појаве ношеног материјала и задржавања истог код мостова у Пастеровој улици, долази до угрожавања стамбених зграда и Основне школе "Сестре Илић".

У кругу "Нове Србијанке" није санирано корито, испод моста главне саобраћајнице у кругу, после оштећења у мају 2014. године. Такође, низводно од моста у Синђелићевој улици.

Критичне тачке на притокама Љубостиње:

Поток **Шеварице** угрожава неколико стамбених објеката у Дринској улици на месту где се спајају два крака овог потока (главни који иде из Рађевог Села и други са Дрочина). Потребно је да се уреди парцела која припада физичком лицу а где је дошло до осипања под утицајем бујичних вода оба крака овог потока. На углу парцеле долази до спајања

ових кракова. Скоро на самом уливу подигнут је објекат за узгој животиња – свињац.

Крак који иде са Дрочина угрожава један стамбени објекат са пословним објектом - Пекаром и проходност Улице Иве Андрић. Потребно је да се прочисти пропуст испод моста у Улици, где и долази до успорења и изливања.

У случају појаве високих вода, даље низводно, могло би бити угрожено пар кућа у Текеришкој улици.

Поток **Ђеновац** се улива у Љубостињу на мосту у Улици 9. Маја, непосредно пре изласка на Улицу Владике Николаја. Пре него што се улије, прикупља све потоке који пролазе кроз ХК "Крушик" а.д.

Поток Ђеновац угрожава ПП "Вујић Ваљево" и неколико стамбених објеката у Ул. 9 Маја.

Постоји вероватноћа да у кругу ХК "Крушик" а.д. има успорења у кориту потока Ђеновац, али до 300 м потока Крушик и око 150 м потока Ђеновац није могуће доћи због растиња. Тек после уређења овог дела биће јасно зашто долази до успорења и да ли је оправдана сумња да је на том делу проблем.

Поток Крушик има проблем на делу где понире у тунел пре него се појави у ХК "Крушик". Можда је профил цеви довољан, али је она до пола затрпана и као таква, код већих вода спречава нормално отицање. Тада су угрожена три објекта у Љубићкој, Метохијској и Кајмакчаланској улици.

Канал који тече Параћинском улицом угрожава најмање три куће на дну. Проблем би могао бити зато што у доњем делу није формирано корито, па долази до успорења.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
Ул. Дринска 3	Микулић	
Ул. Дринска 16	Ђурђевић	
Ул. Дринска бб	Јаковљевић	
Ул. Иве Андрић бб	Орашанин	
Ул. Алексе Дундића 61/1	ПП "Вујић Ваљево"	
Ул. 9. Маја 10	Цветановић	
Ул. 9. Маја 29	Стаменковић	
Ул. 9. Маја 31	Петковић	
Ул. 9. Маја 38	Ђуричић	
Ул. 9. Маја 40	Исаилоски	
Ул. 9. Маја 44	Ђукић	
Ул. Љубићка 8	Ашковић	
Ул. Метохијска 3		
Ул. Кајмакчаланска 10	Матић	
Ул. Параћинска 8	Ненадовић	
Ул. Параћинска 10		
Ул. Параћинска 12 и 14		
ХК Крушик	Вујић Милан	
	Мишко Милошевић	

Критична места на р. Љубостињи и п. Шеварице, Крушик и Ђеновац

2.3.6. У МЗ Доња Грабовица и Горић, постоји опасност од изливања потока Перајице и његове притоке Доњограбовачког. Ради се о водотоковима велике бујичне снаге који пролази ободом насеља.

Критичне тачке на Перајици:

Поток Перајица највише угрожава домаћинства која се налазе 200 м узводно, од пропуста испод

Београдског пута. Овде је раније дошло до рушења потпорног зида који је требао да штити леву страну обалоутврде. Делови зида су уклоњени и делује да преостали део не угрожава протикај. У горњем делу пропуста налази се преграда која прави успорење. Испитати о чему се ради и проверити могућност уклањања.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
Горић бб	Пантић	

Критичне тачке на Доњограбовачком потоку:

Овај поток има успорење на делу којим тече у каналу поред Улице Владике Николаја, у дужини од 700м. Укупан пад путног канала је свега 4 метра, тј. просечан пад је 5,7 ‰. Додатни проблем је сужење протока у пропусту испод Улице Богдана Болте, уградњом две цеви недовољног профила. Могућа заштита домаћинства у Улицама Браће Мијушковић и Радована Лутовца је изградњом потпорног зида, чиме би се изливање усмерило на пољопривредно земљиште са десне стране тока.

Ређе долази до изливања на парцеле које нису у употреби у Улици Ивањичкој, пре преласка Улице Бошка Стојановића. После Улице Бошка

Стојановића па до силаска поред бившег Пољоплода, поток једним делом пролази кроз неуређени део. У том делу има вученог наноса, тако да на местима готово да корито не постоји.

После проласка Београдског пута, поток пролази кроз предузеће "Велефарм" у дужини од око 70 метара. Следећих 150 метара корита је озидано каменом а задњих 150 метара, пре уласка у старо корито Љубостиње, није. Поток наставља кретање кроз старо корито Љубостиње још 1,5 км пре него што се улије у Колубару.

Угрожено је пет домаћинства са 13 чланова и локација на којој се налазио "Велефарм".

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
Ивањичка 20/4		
Браће Мијушковић 12		
Браће Мијушковић 13	Стефановић	
Радована Лутовца 9	Весић	
Горић 89	Васиљевић	

2.3.7. У МЗ Попучке, постоји опасност од изливања реке Кривошије. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом насеља.

Критичне тачке на Кривошији:

Кривошија прави "О" кривину пре проласка кроз пропуст испод Београдског пута. Овде долази до успорења тока, угрожавања три домаћинства узводно (поред регионалног пута ПБ 342), продавнице Еуропрома и магистралног пута ИБ 27. Због важности комуникације, овом проблему се посвећује посебна пажња. Успорење које Кривошија овде добија и даља кривудања тока

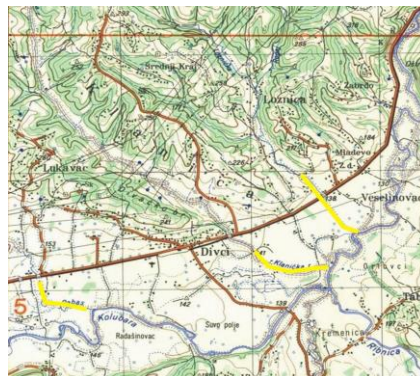
(дужина око 1.800 м, пад корита од 10м) посредно утиче и на могућност нормалног улива у Колубару код случаја када је она висока и има повећану брзину тока. Предвиђа се да ће се исправљањем тока код проуста постићи побољшање. Ови радови се планирају у следеће две године. Касније ће се пратити резултати и по потреби реаговати на самом уливу у Колубару. Израда пројекта предвиђена за ову годину. Потписан уговор са лицем које ће дозволити радове на његовој парцели.

Од већих притока, са леве стране река Кривеница (река Река).

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
Попучке бб	Јанкићевић (власник парцеле где очекујемо радове)	
Попучке бб	Стојковић	
Попучке бб	Матић	
Попучке бб	Обрадовић	

Критична места на р. Перајици и Кривошији

Критично место на р. Рабас, Кланичкој и Лозничкој

2.3.8. У МЗ Котешница, Попучке и Лукавац, постоји опасност од изливања реке Рабас. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом насеља.

Критичне тачке на Рабасу:

Рабас – (угрожава Дом за стара лица и 10-так домаћинства) у Лукавцу и 50-так ха пољопривредног земљишта (поготову код Дома за стара лица, изнад шуме Мариновац, испод Београдског пута). У 2018. години је очишћено корито и уздигнуте обале на критичним местима. Потребно је да се настави уређење обале и спречи изливање на делу тока у дужини од 1,74 км (од места са координатама N 44.30509 и E 19.97919 до N 44.29978 и E 19.98285). На овом делу тока Рабас

плави парцеле које припадају насељеном месту Лукавац (лево) и Попучкама (десно).

У Котешници нису саниране обалоутврде и уклоњени наноси из маја 2014. године.

Црнобара је уређена и не прави проблеме али постоји поток **Рајиновац** који има изразито бујични карактер. Дели Лукавац на два дела а скупља воду са целог терена. На месту са координатама N 44.30741° и E 19.98342° поток не иде изграђеним каналом већ се разлива по парцелама. На 530 м од овог места, поток би требало да се улива у Рабас. Прочишћавање и продубљивање корита би решило проблем.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
МЗ Лукавац	Илић	
МЗ Лукавац	Јанковић Сретен	
МЗ Попучке	Грбић Радивој	
МЗ Попучке	Симић Милисав	
МЗ Котешница	Сенић	

2.3.9. У МЗ Кланица, постоји опасност од изливања реке Кланице. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом насеља.

Критичне тачке на Кланици:

Кланичка река угрожава неколико домаћинстава и пољопривредно земљиште испод Београдског пута. На местима је потребно чишћење и

продубљивање речног корита, уклањање стабала и грања која угрожавају профил водотока и подизање обалоутврда. Ипак се чини да је највећи разлог за изливање Кланичке реке успорење код уливања, на које утиче кривина коју река треба да савлада и матицу реке Колубаре.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
МЗ Дивци	Петровић Марија	
МЗ Дивци	Петровић Александар	
МЗ Дивци	Петровић Добринка	
МЗ Дивци	Петровић Миљанка	
МЗ Дивци	Радосављевић Љубица	

2.3.10. У МЗ Лозница, постоји опасност од изливања реке Лознице. Ради се о водотоку велике бујичне снаге који пролази ободом насеља.

Критичне тачке на Лозници:

Лозничка река угрожава неколико домаћинстава и пољопривредно земљиште на самом Београдском путу и узводно. Треба продубити 150м узводно од пута и 850м испод пута, до улива у Колубару (материјал користити за утврђивање обалоутврда и насипање пута поред пруге.). Скоро на самом ушћу бујица је навукла грање које може погодовати стварању препреке и изливању.

После обилних падавина плаве се парцеле и домаћинства у Лозници лево од Београдског пута на потезу 450м пре Железничке станице Млађево (координате N44.3103 и E 20.05907) па све до 1250м после станице (координате N44.32252 и E 20.06964). Велика количина воде

која се јавља на око 450м пре Железничке станице Млађево угрожава око десет домаћинстава. Површинске воде изнад зграде Месне канцеларије угрожавају пут ИБ-27 и железничку пругу. Поток који иде уз локални пут у засеоку Лука има бујични карактер, када може да угрози пут, поплави домаћинства у засеоку и оштети засаде у баштама и пластеницима. Поток иде из правца Забрдо, кроз Луку и улива се даље у Колубару.

Мештани као разлог плавења наводе дугогодишње неодржавање путних канала и смањени профил пропуста испод рампи за улазак у поседе. Испод засеока Лука део путног канала чак није ни повезан, тако да вода која дође до њега остаје док је земља не упије.

Адреса угрожених објеката	Презиме угроженог домаћинства	Контакт телефон
МЗ Лозница	Милутиновић "Велика Србија"	
МЗ Лозница	Ружичић	
МЗ Лозница	Петрић	
МЗ Лозница	Тадић (засеок Шљивак)	
МЗ Лозница	Радосављевић	

2.4. Мониторинг вода

Треба напоменути да на територији града Ваљева на речним токовима нема довољно водомерних и метеоролошких станица.

Водомерна станица Бело Поље на реци Обници (N 44.27218°, E 19.86456°) основана је 1953. године; водомерна станица Седлари на реци Јабланица (N 44.25668°, E 19.8388°) основана је 1953. године; водомерна станица Дегурић на реци Градац (N 44.24422°, E 19.88489°) основана је 1953. године; водомерна станица Ваљево (код Дома Културе, N 44.26880°, E 19.88734°) на реци Колубари основана је 1951. године а водомерну станицу Словац на

реци Колубари основану 1953. године однела је бујица 07. марта 2016. године (поткопана у мају 2014, како није санирана, каснија бујица је оборила).

Метеоролошке станице су организационе јединице метеоролошке службе које имају задатак да према утврђеним јединственим прописима врше метеоролошка осматрања и мерења. Према намени и обиму програма рада, метеоролошке станице основне мреже се деле у три групе: синоптичке (главне), климатолошке (обичне) и падавинске.

Синоптичке станице (главне станице) су станице на којима се врше осматрања и мерења

метеоролошких и биолошких појава и елемената (тачно прописаних) у одређеним терминима (обавезно сваког сата) за потребе прогнозе времена, климатологије, хидрологије и агрометеорологије. У Србији има 28 синоптичких (главних) станица.

Синоптичка станица у Ваљеву налази се код Пољопривредне школе, на месту које има координате N 44.27549° и E 19.91247° и надморску висину 176м.

Климатолошке станице (обичне станице) врше осматрања и мерења метеоролошких и биолошких појава и елемената само у одређеним терминима за

потребе климатологије, хидрологије и агрометеорологије.

Климатолошка станица се налази на Близонском Вису (на Дивчибарама не ради годинама) и прикупља све климатолошке податке (4 мерења/24h).

Падавинске станице врше осматрања и мерења следећих метеоролошких и биолошких појава и елемената: падавине (врста и количина), висина снежног покривача, најважније метеоролошке појаве и фенолошка осматрања (према потреби).

Падавинске станице из ближег окружења налазе се на следећим локацијама:

р. б.	Падавинска станица	Координате		н. в.
1.	Липље (Лазаревац)	44.251253°	20.30448°	190
2.	Пркосава (Лазаревац)	44.3950528°	20.42012°	231
3.	Памбуковица	44.459775°	19.9271722°	171
4.	Степојевац	44.5154139	20.301275	115
5.	Коцељева	44.466897	19.821547	131
6.	Пођута	44.208694	19.728275	477
7.	Јагодићи (Б. Башта)	44.089772	19.6597139	943
8.	Рогачица (Б. Башта)	44.037686	19.638236	254
9.	Сибница (Степојевац)	44.4644528	20.42556	227
10.	Шарбане (Уб)	44.486086	20.141586	121
11.	Прељина (Чачак)	43.910455	20.407375	241
12.	Штавица (А) (Љиг)	44.18945	20.3301639	220
13.	Мратишић	44.185158	19.95098	421
14.	Осеченица (Брежђе)	44.175586	20.02405	468
15.	Брежђе	44.17075278	20.05379167	318
16.	Врујци	44.212075	20.146197	206
17.	Ваљ. Мионица	44.248489	20.087986	180
18.	Струганик	44.189667	20.1302528	390
19.	Лукавац	44.3163389	20.0005	247
20.	Љиг	44.216525	20.177967	230
21.	Стублине (Обреновац)	44.576697	20.153158	87
22.	Доње Лесковице	44.200358	19.7912	547
23.	Уб	44.4635	20.0883194	100
24.	Богатић	44.2058167	19.8493	442
25.	Мајиновић (А)	44.287378	19.73557	303
26.	Ваљ. Каменица	44.3447389	19.72789	354

Израда "Студије за постављање мерних станица и кишомера за мониторинг у сливу реке Колубаре са системом најаве поплавног таласа", остаје као нешто о чему треба размишљати, поготову ако би се наставило угрожавање територије на начин како се то дешава задњих година.

2.5. Опасности од унутрашњих вода.

Што се тиче опасности од унутрашњих вода, поједини делови града Ваљева су угрожени после наглог топљења снега као и јаких киша. То се првенствено јавља у раним пролећним месецима када је изражено топљење снега као и током месеци до јесени када се јаве кише јаког интензитета на уском простору. То доводи до тога да колектори кишне канализације не могу да прихвате воду па се улице и тротоари претварају у отворене токове. Осим тога, на појединим местима долази и до издизања асфалтног застора, продирања воде у приземне и подрумске просторије објеката који се налазе у нивоу улице или су испод ње. Ове воде се повећавају са немогућношћу земљишта да у кратком периоду апсорбује веће количине падавина.

2.6. Постојеће стање уређености бујичних водотока на ширем подручју града Ваљева.

Генерална карактеристика скоро свих бујичних водотока на територији града јесте неуређеност већег броја токова и веома лоше еколошко стање. Оваква, неповољна ситуација проузрокована је интеракцијом природних и антропогених фактора. Природни фактори се најчешће манифестују у бујању вегетације у кориту и на обалама водотока, као и ефектима проласка таласа великих вода.

Поломљено дрвеће и грање, које се преноси у челу таласа великих вода, задржава се на постојећој вегетацији у речном кориту. Тиме се стварају природне баријере, које у великој мери смањују пропусни капацитет корита.

Утицај антропогених фактора на стање уређености бујичних водотока на подручју Града манифестује се на два начина – пасивно и активно.

Пасиван антропогени утицај се односи на одсуство било каквих мера и радова за отклањање негативних ефеката природних процеса. Не врши се никакво чишћење, уклањање или проређивање вегетације у речном кориту и на обалама. После проласка таласа великих вода, не предузимају се мере за уклањање створених баријера у речном кориту. Другим речима, ништа се не чини у циљу побољшавања услова пропуштања великих вода и смањења ризика од поплава.

Најнегативнији антропогени утицај на стање бујичних водотока на територији Ваљева односи се на активно, директно погоршање постојећих природних услова. Пример таквих активности је стварање дивљих депонија у коритима бујичних водотока. Са хидрауличног аспекта, депоније отпада проузрокују драстично смањење пропусне моћи корита и тиме повећавају ризик од поплава. Са

еколошког аспекта, депоније представљају директан атак на природну и животну средину. У најдрастичнијим случајевима, када се у депонијама налазе и угинуле животиње, док се дуж тока размножавају глодари, представљају водотоке који су у рангу еколошке катастрофе.

Други озбиљан проблем негативног антропогеног утицаја на услове заштите од великих вода бујичних водотока односи се на објекте у речном кориту и приобаљу. Приликом теренске проспекције, констатовани су следећи проблеми као најизраженији:

1. изградња стамбених и привредних објеката у непосредној близини речних корита
2. изградња мостова преко водотока, минималне пропусне моћи (често са стубовима у кориту)
3. изградња пропуста не месту укрштања водотока и саобраћајница, са недовољним капацитетом за велике воде
4. инсталирање водоводних цеви, електричних каблова и осталих уређаја у протицајном профилу корита.

Упоредно посматрајући хидрографску мрежу и положај насеља на ширем подручју града Ваљева, може се закључити да се велики број приградских и сеоских насеља налази у близини бујичних водотока. Међутим, са аспекта заштите од бујичних полава, срећна је околност да се највећи део насеља налази изван потенцијалних плавних зона бујичних водотока. То је посебно карактеристично за старије делове сеоских насеља. Оваква ситуација се првенствено може објаснити народном мудрошћу и вековним искуством, јер је народ памтио раније велике поплаве и схватио да је безбедније градити куће на мало вишем терену, на ободу речних долина.

Приликом обиласка терена запажено је да је већина кућа у сеоским насељима налази на брежуљкастим теренима, изван домашаја бујичних поплава.

У новије време а посебно у последњих 20 година јавља се тренд изградње кућа у непосредној близини речних обала. Узрок овакве ситуације је вероватно у слободном простору поред речних обала и близина саобраћајница. Треба истаћи да је тренд изградње кућа у непосредној близини речних токова нарочито карактеристичан за приградска насеља. Све то указује на значај урбанистичког планирања, као и едукацију становништва о опасности од бујичних поплава. Изградњом стамбених и пословних објеката у непосредној близини корита бујичних водотока има двоструке негативне ефекте. Заузимањем приобалног појаса, битно се отежавају услови будуће регулације водотока. С обзиром на минималне димензије постојећих корита, једна од основних регулационих мера састоји се у проширивању природног корита.

У случају изграђених објеката поред самог корита, регулација корита је скоро немогућа без

њиховог рушења. С друге стране, близина стамбених објеката знатно повећава штете од поплава. За решавање овог проблема потребно је ангажовање свих структура.

2.7. Стање одбрамбених линија и других објеката за заштиту од поплава.

Кроз град Ваљево у дужини од око 3,0 км обновљено је корито реке Колубаре са обалоутврдама за стогодишње воде ($Q_{1\%} = 816 \text{ m}^3/\text{s}$), такође је уређен и ток Љубостиње у самом градском језгру, тако да је на овим деловима могућност од плавлјења сведена на минимум.

Што се тиче заштите ван ових уређених делова угроженост од поплава је таква да се превентивне мере заштите не могу са већим ефектима предузимати, а радови који би се предузели и изводили на уређењу су веома скупи, јер би било потребно подизање насипа већих димензија, док би заштићена површина била доста мала, тако да би на 1 км одбрамбеног насипа било заштићено једва неколико хектара најквалитетнијег пољопривредног земљишта, чиме се апсолутно не би могла доказати оправданост уложених инвестиција.

Привремене мере на подизању насипа мањих димензија као и подизање насипа од врећа са песком су такође нерентабилне, јер ови насипи захтевају одузимање одређених површина, па с обзиром на њихову дужину ван градске зоне степен заштите не би био оправдан.

Међутим, постоје мере превентивне заштите које се могу спроводити у мањем обиму и за поплаве мањег обима, које се обично јављају у летњем периоду после јачих киша, а састоје се у следећем:

- да се настави са уређењем речних корита где су радови започети у претходном периоду, првенствено у самом граду

- да се на површинама на рубним деловима града и у самом граду које су изложене поплавама предузму мере заштите изградњом локализационих насипа

- да се у речним коритима изврши сеча стабала и њихово уклањање из корита, затим да се из корита потока врши редовно чишћење наноса и другог депонованог материјала који доводи до смањења протицајног профила и пропусне моћи корита.

Из свега наведеног види се да је за заштиту од поплава и бујица потребно редовно одржавати корита водотокова, као и пошумљавање и затрављивање површина на брдским теренима, нарочито онима који су подложни ерозији. Изведеним радовима смањило би се засипање корита наносом, што би довело и до већег протока воде и спречило плавлјење.

Поред ових система заштите од поплава, на реци Градац, Поцибрави и Каменици постоје и бране које би могле благовременим испуштањем одговарајуће количине воде обезбедиле довољно простора за велике воде које би се могле јавити у горњем сливу реке Колубаре.

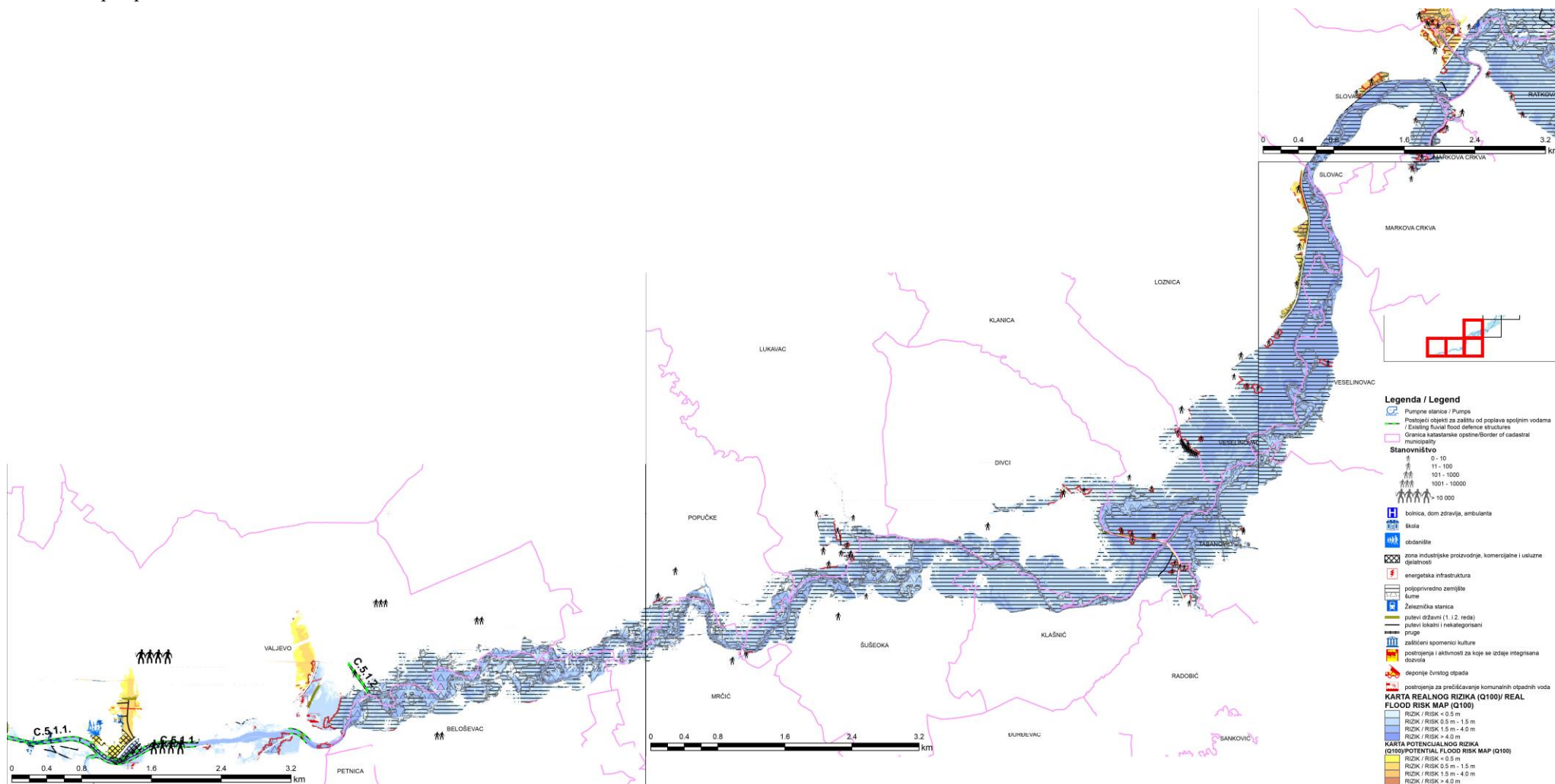
2.8. Хидролошке карактеристике водотока и ризици на подручју града Ваљева

Све сливне површине на подручју града Ваљева показују високе вредности специфичног отицаја вода, што је последица више фактора: висока вредност падавина (највећа забележена количина је 108,2 mm 15. маја 2014. године у сливу Колубаре); мала примена противерозионих радова на обрадивим површинама, висок степен урбанизације на рубним подручјима града као и смањење шумских површина на тим деловима, а оно растиња које је преостало је слабијег квалитета.

Као што је истакнуто, основна карактеристика хидролошког режима бујичних водотока произилази из специфичне динамике бујичних феномена.

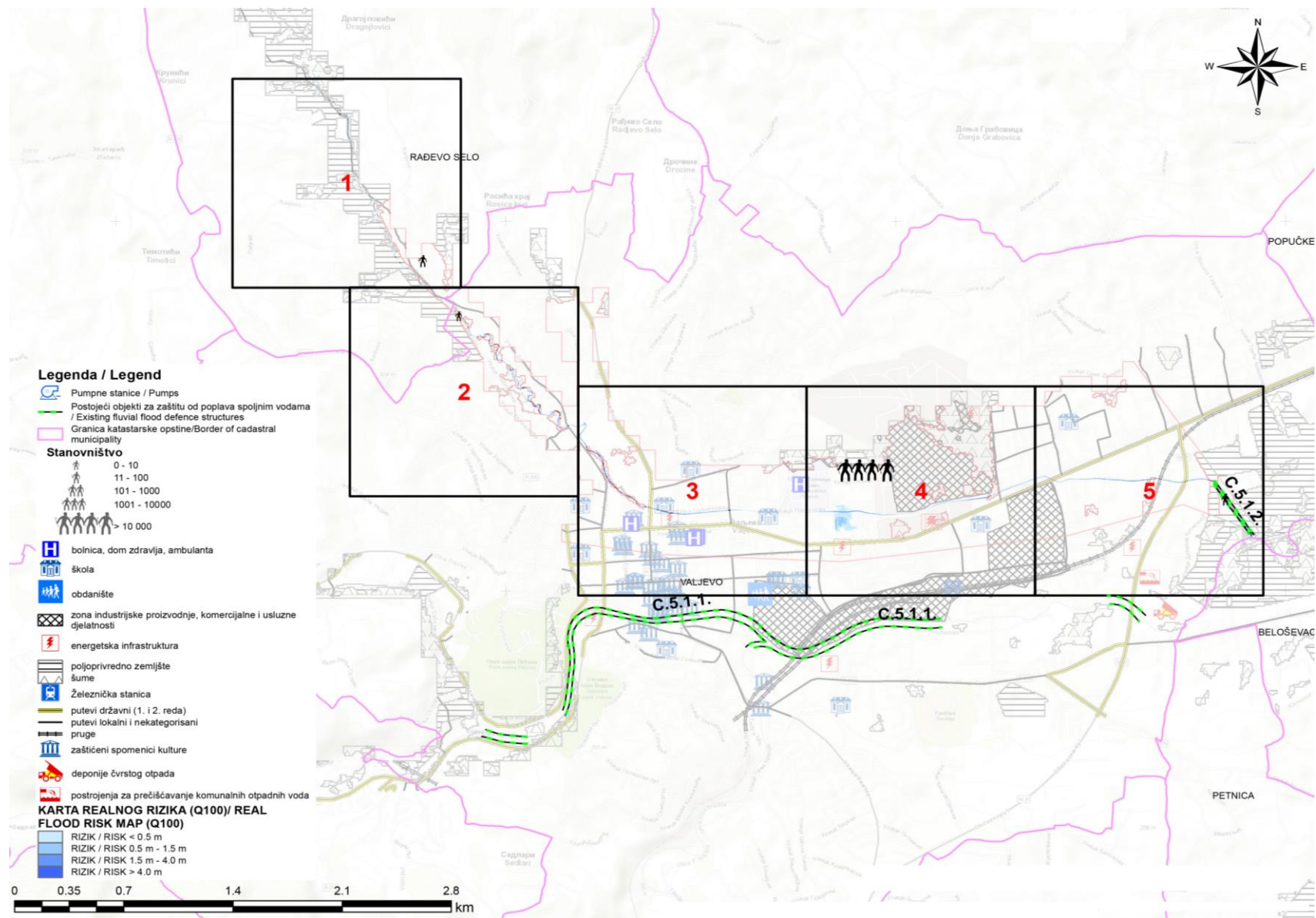
Карактеристична генеза и брза концентрација вода у бујичним сливовима условљава нагли надолазак и кратко трајање великих вода.

2.9. Карте ризика

2.9.1. Карта ризика од поплава на реци Колубари за повратни период од 100 година

ПРИМЕДБА: За детаљнији преглед карата угрожености од поплава које приказују податке о границама досезања поплава за различите повратне периоде и класе дубина воде, као и карти ризика од поплава посетити сајт ЈВП "Србијаводе" (<https://www.srbijavode.rs/karte-ugrozenosti-i-karte-rizika-od-poplava.html>).

2.9.2. Карта ризика од поплава на реци Љубостињи за повратни период од 100 година

3. ОПЕРАТИВНИ ДЕО

3.1. МЕРЕ, ПОСТУПЦИ И РАДОВИ НА ПРЕВЕНЦИЈИ ПОПЛАВА

У циљу спречавања штета од поплава, благовременог предузимања мера, оспособљавања са реаговања у случају настанка поплава потребно је предузети следеће мере:

1. Кроз израду и усвајање просторних и урбанистичких планова надлежних органа локалне самоуправе, обезбедити да се у наведене планове уграде сви захтеви заштите од поплава;

2. Код легализације објеката који се налазе у плавним зонама, зонама бујица и клизишта у потпуности применити законом утврђену процедуру;

3. Кроз урбанистичко уређење насеља нарочито насељених места и индустријских зона, обезбедити прилагођавање истих потребама и захтевима заштите становништва и материјалних добара од поплава и бујица;

4. Планирати извођење антиерозионих радова, првенствено пошумљавањем и санирањем клизишта,

5. Израда недостајућих одбрамбених насипа, обало-утврда и одржавање постојећих,

6. Чишћење и одржавање водотокова;

7. Санација пропуста и канала на водотоковима;

8. Израда брана и преграда на бујичним водотоковима и одржавање постојећих;

9. Пре изградње мостова и пропуста, исте градити са већом пропусном моћи воде;

10. Обележавање на терену линије допирања максимално могућег поплавног таласа који би настао рушењем и преливањем брана на хидроакумулацији;

11. Осавремењавање и довођење у оперативно стање система јавног узбуњивања; ради благовременог обавештавања о опасностима од поплава и спровођења евакуације,

12. Оспособљавање становништва за заштиту и спасавање од поплава кроз личну и узајамну заштиту,

13. Оспособљавање предузећа која ће бити ангажована на заштити од поплава и уношење њихових задатака у планове одбране од поплава,

14. Оспособљавање јединица цивилне заштите, посебно специјализоване за спасавање на води и под водом,

15. Оспособљавање спортских клубова и организација који могу бити укључени у спашавање на води и дефинисање задатака које они могу завршити у оквиру одбране од поплаве,

16. Оспособљавање и увежбавање чланова Штаба за ванредне ситуације и других одговорних лица за руковођење акцијама заштите и спасавања од поплава,

17. Кроз практичне вежбе организованих снага цивилне одбране увежбати радње и поступке из области заштите спасавања од поплава,

18. Дефинисање процедура ране најаве и упозоравања у случају појаве великих падавина или наглог топљења снега.

19. Доградња система ране најаве постављањем кишимерних и мерно регулационих станица у сливовима

3.2. ОПЕРАТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОПЛАВА, ПРОГЛАШЕЊЕ И УКИДАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

Одбрану од бујичних поплава на водотоковима II реда, на подручју града Ваљева, проглашава и укида командант Градског штаба за ванредне ситуације, у складу са условима и критеријумима утврђеним Оперативним планом одбране од бујичних поплава за 2018. годину, а на основу предлога Стручно оперативног тима (СОТ) за одбрану од поплава и бујица.

3.2.1. ФАЗЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

С обзиром на изразито бујични карактер водотокова на подручју града Ваљева које одликује нагли пораст водостаја у кратком временском интервалу од појаве великих киша оперативне одбрана од бујичних поплава организује се и спроводи према следећим фазама које су утврђене сходно Плану мера приправности:

а) РАНА НАЈАВА И ПРАЋЕЊЕ ОПАСНОСТИ ОД БУЈИЧНИХ ПОПЛАВА

Подразумева постојање околности које указују на могућност настанка предвидиве елементарне непогоде или друге опасности на основу верификоване прогнозе. Прогнозирана опасност може изавати последице чије превазилажење није могуће кроз редовне активности комуналних предузећа и других субјеката већ је потребно ангажовање снага и средстава Цивилне заштите. Подразумева и стање када се на основу Процене угрожености и насталих околности може очекивати настанак опасности.

Најава обухвата следеће активности: Обавештавање лица која руководе и организују снаге и средства о могућој опасности; Прикупљање информација од значаја за процену даљег развоја опасности и извештавање; Прикупљање информација од значаја за процену способности снага и средстава за ангажовање; Израда процене ризика, могућих последица и спремности снага и средстава за предстојећу опасност.

Рана најавна спроводи се у периоду од 5 до 1 дана пре дана када се очекује ванредни догађај. У случају бујичних поплава у фази ране најаве прате се следећи индикатори:

ИНДИКАТОРИ ПРОГНОЗИРАНЕ ПОЈАВЕ

Индикатор/статус	ранг
0 Најављени степен опасности	
01 - врло опасне временске појаве	3
02 - опасне временске појаве	2
03 - потенцијално опасне временске појаве	1
1 Најављене временске појаве које доводе по поплава	
11 - Велике и екстремне кишне падавине	3
12 - Нагло топљење снежног покривача	3
13 - Период обилних кишних падавина	2
2 Најављени период трајања опасности	
21 - 1 дан	1
22 - до 3 дана	2
23 - преко 3 дана	3
3 Најављени развој опасности	
31 - Опасност се временом смањује	2
32 - Опасност се временом повећава	3

ИНДИКАТОРИ ПРИРОДНИХ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ УВЕЋАВАЈУ РИЗИК

Индикатор/статус	ранг
4 Влажност земљишта	
41 - Јако влажно	1
42 - Екстремно влажно	2
43 - Изузетно влажно	3
44 - Остало	0
5) Снежни покривач на 800 мнв	
51 - Нема	0
52 - до 50 цм	1
53 - преко 50 цм	2
54 - преко 100 цм	3
6 Водостај водотокова	
61 - Низак	1
63 - У порасту	2
62 - Висок	3

ИНДИКАТОРИ СТАЊА КРИТИЧНИХ ЛОКАЦИЈА И СПРЕМНОСТИ ЗА ОДБРАНУ

Индикатор/статус	ранг
7 Стање критичних локација	
71 - Задовољавајуће	1
72 - Делимично задовољавајуће	2
73 - Незадовољавајуће	3
8 Пропусна моћ водотокова	
81 - Задовољавајућа	1
82 - Делимично задовољавајућа	2
83 - Незадовољавајућа	3
9 Пропусна моћ канала и пропуста	
91 - Задовољавајућа	1
92 - Делимично задовољавајућа	2
93 - Незадовољавајућа	3
10 Стање комуналне инфраструктуре за одвод атмосферских вода у градском подручју	
101 - Задовољавајуће	1
102 - Делимично задовољавајуће	2
103 - Незадовољавајуће	3
11 Околности које умањују редовну мобилност за поступање (нпр. најава у нерадне дане,	

већ велики степен ангажовања снага и др.)	
111 - Не постоје	0
112 - Постоје у малој мери	1
113 - Постоје	2

б) РЕДОВНА ОДБРАНА ОД ПОПЛАВА

Редовна одбрана од бујичних поплава се проглашава када водостај на меродавној водомерној станици или другом мерном месту достигне ниво редовне одбране из Оперативног плана, а очекује се даљи пораст водостаја или када су заштитни објекти угрожени услед дуготрајно високих водостаја.

У току редовне одбране од бујичних поплава предузимају се следеће мере:

- мере осматрања и праћења кретања водостаја на местима утврђеним Оперативним планом;
- праћење стања заштитних објеката, критичних локација и стања водотокова,
- мере умањења последица од бујичних поплава и бујица (чишћење канала и пропуста уз објекте и путну инфраструктуру);
- приправност субјеката који предузимају мере на заштити од поплава, провера спремности механизације и људства,
- мере информисања јавности и посебно становништва на потенцијално угроженом подручју о могућности настанка опасности од бујичних поплава

- друге мере према процени Стручно оперативног тима за одбрану од поплава и Градског штаба за ванредне ситуације, као и мере из I степена мера приправности према Плану мера приправности (Приправност дежурних служби; Припрема и ажурирање докумената за поступање и предузимање мера (планови за ванредне ситуације, расположива средства, расположиво људство и др.); Увођење дежурства у Градском штабу за ванредне ситуације, Градским управама, јавним предузећима и другим овлашћеним и оспособљеним правним субјектима за поступање у случају ванредне ситуације и у месним заједницама; Успостављање комуникације са Одељењем МУП-а за ванредне ситуације, Окружним штабом за ванредне ситуације и другим надлежним државним органима, успостављање локалног центра за обавештавање, предузимање мера појачаног осматрања; Активирање оперативних тимова за поступање у ванредној ситуацији у циљу припреме за евентуално предузимање мера, процена ризика и услова за постојање мултиризика; Приправност интервентних радних тимова или дела састава јединица ЦЗ и субјеката.

в) ВАНРЕДНА ОДБРАНА ОД ПОПЛАВА

Ванредна одбрана од бујичних поплава проглашава се:

- када водотокови, изграђени системи за одводњавање и канализациона мрежа нису у могућности да у задовољавајућем року одведу поплавне воде са угроженог подручја где постоји ризик од угрожавања сигурности грађана и штета на материјалним добрима.

- када водостај на меродавној водомерној станици или другом мерном месту достигне ниво ванредне одбране, утврђен у складу са дефинисаним критеријумима за увођење мера одбране од поплава из оперативног плана, а очекује се даљи пораст водостаја

- када су заштитни објекти угрожени.

Ванредна одбрана од бујичних поплава проглашава се и у случају најаве екстремно јаких пљускова, наглог топљења снега или коинциденције ових појава, када се очекује пораст нивоа бујичне масе, изливање из корита или оштећење одбрамбених грађевина.

У оквиру ванредне одбране од поплава спроводе се следеће мере:

- непрекидно осматрање и праћења кретања водостаја, појава и стања заштитних објеката као и мере и радови за очување њихове стабилности и за отклањање нежељених појава.

- мере непосредне заштите угрожених објеката;

- мере упозоравања становништва и јавности на опасност од поплава

- након проласка бујичне велике воде, предузимају се неопходне мере на отклањању последица у водотоку и на постојећим заштитним објектима.

Према процени Градског штаба за ванредне ситуације предузимају се и мере из II степена приправности према Плану мера приправности које обухватају: Стално ангажовање Градског штаба за ванредне ситуације; Ангажовање повереника цивилне заштите и органа месних заједница; Припрема и израда плана ангажовања оперативних тимова по мерама заштите и спасавања; Формирање оперативног центра; Провера спремности субјеката за спровођење мера заштите и спасавања, ради остваривања обавеза утврђених одговарајућим планом за ванредне ситуације; Увођење приправности служби јавних предузећа, установа и овлашћених правних лица за ванредне ситуације; Информисање грађана преко средстава јавног информисања ради благовременог и ефикасног постизања што већих ефеката и ефикасног супротстављања свим облицима изазова, ризика и претњи; Примена планираних превентивних мера и поступака овлашћених субјеката према плану за ванредне ситуације; Појачане мере безбедности докумената и објеката;

Припрема за евентуалну евакуацију становништва и материјалних добара; Уређење објеката за заштиту (ојачавање насипа, чишћење склоништа, провера исправности инсталација, поправка постојеће и набавка недостајуће опреме,..); Извршавање припрема за активирање свих јединица за обавештавање субјеката за предузимање мера и становништва; провера функционисања средстава за узбуњивање и упознавање становништва са знацима за узбуњивање и поступцима за спровођење мера заштите и спасавања; Извршавање припрема за ангажовање људства у функцији цивилне заштите.

г) ВАНРЕДНА СИТУАЦИЈА УСЛЕД ПОЈАВЕ ПОПЛАВА

Ванредна ситуација услед појаве бујичних поплава настаје када није могуће са људством, средствима и постојећим капацитетима за одбрану отклонити опасност од бујичних поплава ширих размера и великих материјалних штета. Главни руководилац одбране од бујичних поплава обавестиће Градски штаб за ванредне ситуације ради хитног проглашења ванредне ситуације.

У току ванредне ситуације услед појаве бујичних поплава предузимају се следеће мере:

- ангажовање додатне радне снаге и механизације, ради преузимања већих радова (прокопавање нових канала, покретни црпни агрегати и сл.).

- организована евакуација становништва и имовине,

- обавештавање и узбуњивање становништва,

- неопходне мере на отклањању последица на поплављеном подручју, у водотоку, на постојећим заштитним објектима, саобраћајницама према приоритетима утврђеним планом поступања у ванредним ситуацијама (Отклањање непосредне опасности и спречавање ширења опасности; заштита живота људи и имовине и животиња; евакуација становништва и имовине; збрињавање посебно угрожених категорија становништва;

успостављање проходности саобраћајница неопходних за извођење акција спасавања; успостављање животних услова у делу енергије, снабдевања водом и храном; мониторинг појава и предузимање мера за спречавање последица бујичних поплава на здравље људи и животиња; санација виталне инфраструктуре)

У ванредној ситуацији предузимају се мере из III степена приправности (Активирање јединица цивилне заштите и радних јединица на свим нивоима организовања ради остваривања обавеза утврђених одговарајућим плановима; Активирање јединица службе осматрања и обавештавања; Одржавање свих врста веза; Ангажовање грађана волонтера на предузимању мера заштите и спасавања; Појачано информисање грађана преко средстава јавног информисања и на други начин ради благовременог и ефикасног постизања што већих ефеката и ефикасног супротстављања свим облицима изазова, ризика и претњи, а посебно ради превентивног деловања на сузбијању дезинформација) и прелази се на примену Плана ангажовања у случају ванредних ситуација.

3.2.2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА РАНУ НАЈАВУ, ПРОГЛАШЕЊЕ РЕДОВНЕ ОДБРАНЕ И ВАНРЕДНЕ ОДБРАНЕ

КРИТЕРИЈУМИ ЗА РАНУ НАЈАВУ

Рана најава опасности од поплава и бујица проглашава се када степен вероватноће настанка појаве пређе 70% (по правилу 2 дана пре очекиваног дана наступања опасности). Критеријуми за проглашење ране најаве су:

- када је збир рангова прогнозиране појаве (0-3) ≥ 9 или

- када је збир рангова индикатора околности које увећавају ризик (4-6) ≥ 7 или

- када је збир рангова индикатора стања и спремности (7-11) ≥ 8 .

- или по наредби Команданта градског штаба.

МЕРОДАВНИ ВОДОМЕРИ У СЛИВУ РЕКЕ КОЛУБАРЕ

Река	Меродавни водомер	Редовна Одбрана	Ванредна одбрана	Максимално опажени водостај
Обница	Бело Поље	+200	+275	+391
Јабланица	Седлари	+235	+295	+384
Колубара	Ваљево (Д.К.) (д)	+150	+200	+340
Градац	Дегурић	+175	+200	+223

д – дигитална мерна станица

Одбрану од поплава од спољних вода на водама I-реда по фазама одбране проглашава и укида наредбом руководиоца на водном подручју на предлог секторског руководиоца, а у складу са условима и критеријумима утврђеним Оперативним планом одбране од поплава за 2024. годину.

Наредба о проглашењу и укидању одбране од поплава на водама I-реда, доставља се ДП "Ерозија" А.Д. Ваљево, које спроводи одбрану од поплава, односно секторском руководиоцу, главним руководиоцима, главном координатору и координатору, Републичком центру за обавештавање МУП-а и Штабу за ванредне ситуације града Ваљева.

Редовну и ванредну одбрану од поплава на водама II-реда на којима се спроводи одбрана од поплава, проглашава Штаб за ванредне ситуације града Ваљева.

3.2.3. ПРЕГЛЕД ОПЕРАТИВНИХ МЕРА КОЈЕ СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ У СЛУЧАЈУ ПОПЛАВЕ

3.2.3.1. Оперативне мере

На основу Закона о водама, Закона о ванредним ситуацијама и Општег плана одбране од поплаве предузимаће се следеће оперативне мере од поплава и бујица:

1. Праћење водостаја и процена угрожености од поплава.

Праћење водостаја вршиће се на меродавним местима утврђеним овим планом у временским интервалима које одреди Руководилац одбране од поплава. Поред тога вршиће се прикупљање података од повереника цивилне заштите и из других извора. У спровођењу ове активности Руководилац одбране од поплава ослања се на Одсек за ванредне ситуације и одбрану.

Процена угрожености од поплава вршиће се на основу индикатора за рану најаву и праћење који су садржани у овом Плану. Процену врши стручно - оперативни тим и Градски штаб за ванредне ситуације. О процени се обавезно извештава Командант градског штаба, а по његовој процени, на предлог Руководиоца одбране од поплава и други субјекти.

2. Увођење дежурства у Градском штабу за ванредне ситуације, у субјектима одговорним за спровођење активности, као и дежурство повереника цивилне заштите, односно савета месних заједница на подручјима посебно угроженим од појаве бујичних вода.

Увођење дежурства врши се на начин предвиђен Планом мера приправности града Ваљева. Руководилац одбране од поплава или стручно-оперативни тим дају предлог Команданту за увођење дежурства (врста дежурства, субјекти који организују дежурство, начин извештавања у току дежурства и др.)

3. Активирање оперативних веза на подручју угроженом од поплава.

Активирање оперативних веза обухвата успостављање стабилног система комуникације са угроженим подручјем.

Поред коришћења постојећих телекомуникационих веза успоставити, у случају њиховог прекида, систем радио веза, а уколико то није могуће систем јављања преко курира са најближе тачке на којој постоји комуникација.

4. Ангажовање водопривредних организација за одбрану од поплава у складу са утврђеним плановима.

Координацију у вези са ангажовањем водопривредних организација за одбрану поплава врши Руководилац одбране од поплава.

5. Обустављање и ограничавање саобраћаја на комуникацијама на подручју угроженим од поплава.

У циљу спречавања саобраћајних загушења или прекида саобраћаја, умањења материјалних штета, омогућавања несметаног приступа механизације и људства ангажованог на одбрани од поплава и бујица и несметаног спровођења евакуације становништва и имовине вршиће се контрола саобраћаја привременом обуставом, променом режима саобраћаја или забраном проласка одређених врста возила. Активности контроле саобраћаја обавља саобраћајна полиција и комунална полиција. Наредбе у вези са обустављањем или ограничавањем саобраћаја доноси Градски штаб.

6. Учествовање запослених у јавним предузећима и установама чији је оснивач Град и учествовање грађана на одбрани од поплава.

У циљу ангажовања потребног људства Градски штаб на предлог Оперативног штаба донеће наредбу о обавезном ангажовању запослених у јавним предузећима и установама чији је оснивач Град. Директори и надлежни руководиоци одговорни су за спровођење ове активности. Ангажовање грађана ће се вршити на добровољној основи, осим у случају настана великог степена опасности када ће се наредбом, на основу Закона о ванредним ситуацијама, увести радна обавеза радно способном становништву пре свега на угроженом подручју.

7. Ангажовање на одбрани од поплава предузећа која располажу покретним средствима неопходним у изради насипа, просека, и др. радова битних за одбрану од поплава.

У предузимању мера на заштити од поплава и бујица најпре се ангажују средства јавно комуналних предузећа, затим средства овлашћених и оспособљених правних лица за одбрану и спасавање, а уколико хитност извођења радова, њихова специфичност или обим то захтева извршиће се ангажовање средстава других правних лица. Ангажовање овлашћених и оспособљених правних лица и других правних лица врши се наредбом Градског штаба, односно Команданта

градског штаба. Руководилац одбране од поплава може бити овлашћен да у случају високе хитности непосредно изврши ангажовање средстава правних лица.

8. Ангажовање специјализованих јединица ЦЗ за спасавање на води и под водом.

Ангажовање специјализованих јединица цивилне заштите вршиће се на основу процене. Ангажовање се врши преко МУП-а - Одељења за ванредне ситуације Ваљева. Ангажовање специјализованих јединица врши се на основу захтева који упућује Градски штаб за ванредне ситуације на предлог Руководиоца одбране од поплава.

9. Ангажовање осталих јединица ЦЗ на заштити и спасавању становништва и материјалних добара од поплаве.

Ангажовање се врши на основу наредбе Градског штаба засноване на процени Руководиоца одбране од поплава. Може се извршити ангажовање на део људства, на људство здравствених и хуманитарних организације (Црвени крст Ваљево), као и на оспособљене тимове.

10. Ангажовање јединица Војске Србије на пружању помоћи угроженом и настрадалом становништву.

Ангажовање јединица Војске Србије врши се преко Републичког штаба за ванредне ситуације на основу захтева Градског штаба за ванредне ситуације.

11. Коришћење материјалних средстава и опреме физичких и правних лица на подручју захваћеном поплавом и стављање на располагање Градском штабу за ванредне ситуације.

Сходно одредбама Закона о ванредним ситуацијама на основу наредбе Градског штаба за ванредне ситуације може се извршити мобилизација материјалних средстава и опреме физичких и правних лица на подручју захваћеном поплавом. Такође може се наредити власницима објеката пријем евакуисаних лица. Ова активност спроводи се на основу наредбе Градског штаба за ванредне ситуације.

12. Евакуација становништва и материјалних добара из подручја угроженог поплавом.

Наредбу о евакуацији доноси Градски штаб за ванредне ситуације. Наредбом се одређују категорије лица која имају приоритет у евакуацији, места прикупљања, правци кретања места на којима ће се евакуисано становништво разместити. Градски штаб може донети наредбу о обавезној евакуацији која може укључивати и принудну евакуацију уз асистенцију полиције. За спровођење евакуације формира се оперативни тим, а активности се спроводе на основу Плана евакуације.

Спровођење евакуације обухвата следеће активности: обавештавање угроженог становништва о свим чињеницама битним за организацију и спровођење евакуације (начин

евакуације, места прикупљања, правци евакуације, места прихвата и др.); организацију превоза или преношења непокретних, болесних или настрадалих до места прикупљања, утврђивање приоритета за евакуацију (повређени, болесни, мајке са децом, труднице, стари); евидентирање евакуисаних лица и пружање прве помоћи настрадалим;

13. Збрињавање угроженог и пострадалог становништва.

Збрињавање угроженог и пострадалог становништва обухвата мере за обезбеђење смештаја, здравствене заштите, снабдевања храном и водом евакуисаног становништва као и угроженог становништва. Поред надлежних органа града (социјалне и здравствене установе) и Градског штаба за ванредне ситуације, у збрињавању угроженог и настрадалог становништва учествују привредна друштва и друга правна лица, власници и корисници угоститељско-туристичких објеката, школа, спортских хала, планинарских, ученичких домова, рекреационих центара и слично, као и привредна друштва у области трговине, производње воде, прехранбених артикала и артикала опште намене. Организација збрињавања поред наведених, подразумева реализацију и следећих активности: обезбеђење здравственог, социјалног и психолошког збрињавања које реализују здравствене службе и центри за социјални рад у сарадњи са штабом за ванредне ситуације, Црвеним крстом, повереницима цивилне заштите; припремање хране у угоститељско-туристичким и сличним објектима, где за то постоје услови и где је смештено евакуисано становништво, односно допремање и расподела obroка лицима у привременом-нужном смештају (школе, спортске хале, шаторска насеља); обезбеђење воде за пиће и одржавање хигијене; спровођење хигијенско-епидемиолошких мера; редовно информисање настрадалог и збринутог становништва.

14. Снабдевање здравом пијаћом водом подручја угроженог од поплава.

Снабдевање здравом пијаћом водом подручја угроженог од поплава и бујица врши ЈКП "Водовод" преко покретних и стационарних цистерни.

15. Организација и спровођење санације терена и објеката на подручју захваћеног поплавом, односно дејством бујичних вода.

Санација терена и отклањање последица на поплавленом подручју, односно подручју погођеном бујицом, у водотоку, на постојећим заштитним објектима, саобраћајницама врши се руководећи се следећим приоритетима: отклањање непосредне опасности и спречавање ширења опасности; заштита живота људи и имовине и животиња; евакуација становништва и имовине; збрињавање посебно угрожених категорија становништва; успостављање проходности

саобраћајница неопходних за извођење акција спасавања; успостављање животних услова у делу енергије, снабдевања водом и храном; мониторинг појава и предузимање мера за спречавање последица бујичних поплава на здравље људи и животиња; санација виталне инфраструктуре и остале активности на санацији и отклањању последица.

Градски штаб за ванредне ситуације формира посебан тим за спровођење санације терена, у складу са планом дефинише приоритете, одређује правна лица која ће спроводити активности, начин праћења изведених радова и др.

16. Информисање и едукација јавности.

Информисање јавности врши се у свим фазама. Информисање се спроводи давањем саопштења, изјавама за медије, штампаним упутствима и непосредним информисањем грађана на терену преко повереника.

Информисањем руководи одређени тим Градског штаба за ванредне ситуације уз помоћ службе за информисање града Ваљева.

Едукација становништва подразумева упознавање становништва са опасностима, начином самозаштите и понашања у случају опасности, начином заштите објеката и имовине и др. Посебно се спроводи према становништву које се налази у подручју са великим ризиком од настанка поплава и бујица.

3.2.3.2. Хидротехничке активности у одбрани од поплава на бујичним водотоцима

1. Прогноза, учовавање поплава и упозорење.

С обзиром да је основни узрок поплава на мањим водотоцима појава интензивних атмосферских падавина на сливном подручју, осматрање киша је први и најважнији предуслов за прогнозу великих вода.

У зависности од величине слива и дужине водотока, постоји одређени временски интервал између појаве интензивних падавина у сливу и почетка поплава на низводном подручју. Овај интервал је од великог практичног значаја за организацију одбране од поплава, јер даје могућност предузимања ургентних мера одбране. Међутим, да би се овај интервал, који произилази из природе феномена, у што већој мери искористио, неопходне су поуздане комуникације између сливног подручја и угроженог сектора водотока.

За сваки слив, у зависности од величине и природних карактеристика, постоји одређени праг падавина, који условљава појаву великих вода на реци. Овај праг се може дефинисати помоћу три параметра – висине падавина, њиховог интензитета и трајања. Уколико киша на сливном подручју пређе овај праг, то индичира опасност од поплава.

На основу искустава из предходног периода временски интервал од појаве велике кише и

настанка бујице процењује се у сливу Колубаре од 8 - 12 часова, а у осталим сливовима 2 - 4 часа.

2. Активности на одбрамбеној линији.

У зависности од решења регулације, постоје два основна типа одбрамбених линија поред водотока. Први тип одбрамбене линије представљају одбрамбени насипи, који се граде на одређеном растојању од речног корита. Нивелета круне насипа пројектује се са одређеним сигурносним надвишењем изнад нивоа меродавне велике воде. Други тип одбрамбене линије се јавља у случају када се ова линија налази у склопу регулисаног корита, односно, на самој обали. Најчешће је такво решење код обложеног корита, са обалоутврдама (корито Колубаре). У том случају, горња ивица регулисаног корита, односно круна обалоутврде, представља нивелету одбрамбене линије (са сигурносним зазором изнад нивоа меродавне велике воде).

Код регулације водотока који пролазе кроз насељене зоне примењују се оба поменута типа одбрамбене линије. Најчешће је случај да се одбрамбени насипи граде изван ужег градског језгра, где има више слободног простора у приобаљу. С друге стране, у централној урбаној зони, због недостатка простора, примењује се други тип одбрамбене линије, која се налази на ободу регулисаног корита.

У периоду одбране од поплава постоје три основне врсте активности на одбрамбеним линијама:

- надвишење одбрамбене линије (постављање цакова на ризичним местима),
- затварање пропуста, испуста и других отвора на насипима, обалоутврдама,
- изградња секундарне одбрамбене линије.

3. Контрола ерозије око објеката у речном кориту и уклањање површинског наноса код мостова и других објеката.

Ерозија речног дна у зони објекта, због поремећене струјне слике и ефеката опструјавања, се такође може јавити у току поплаве.

Највише угрожени објекти у речном кориту су стубови мостова, а такође могу бити угрожени и приобални објекти, потпорни зидови, ножице обалоутврде и др., посебно на конкавним обалама.

Контрола ерозионих процеса око објекта у речном кориту за време трајања великих вода подразумева перманентно праћење ових феномена. Могућност визуелног праћења процеса на речном дну произилази из чињенице да ерозионе јаме већих размера изазивају појаву великог вртлога, који избијају на водену површину. Што се тиче самих објеката, врло је важно уочити појаву деструктивних процеса – испадање и одношење камења, напрслине у бетону и др.

У случају угрожене стабилности појединих објеката у речном кориту, неопходне су хитне

интервенције. У том смислу, могућа је примена каменог набачаја или пуњених пластичних (јутаних) врећа око угроженог објекта. Уколико предузете интервенције немају ефекта и објекат дође у критично стање, морају се спровести посебне мере заштите јавне сигурности (на пр. Затварање моста за саобраћај).

Операција уклањања површинског наноса из уских грла на водотоку морају бити брижљиво планиране. Ово подразумева свеобухватно и прецизно регистровање свих потенцијалних уских грла на посматраном сектору водотока – мостова, устава, сужених делова корита и др. На свим овим локацијама морају се организовати стална дежурства за време трајања великих вода. Такође, морају бити припремљена одговарајућа приручна средства за уклањање површинског наноса (чакије, мотке и сл.). уколико је могуће, у зависности од

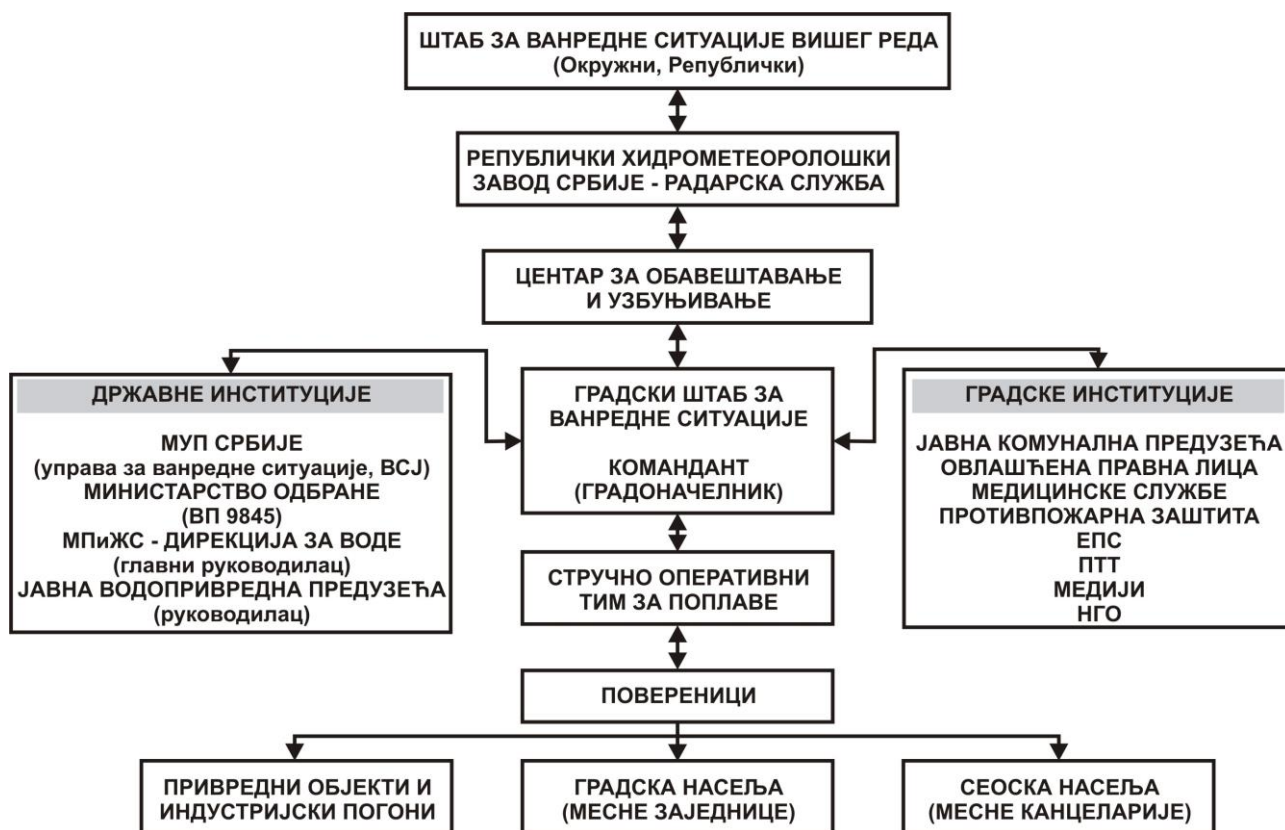
приступа појединим локалитетима, пожељно је користити механизацију за извлачење крупнијих предмета (стабла дрвећа, већих предмета и др.).

3.2.4. РУКОВОЂЕЊЕ ОДБРАНОМ ОД ПОПЛАВА

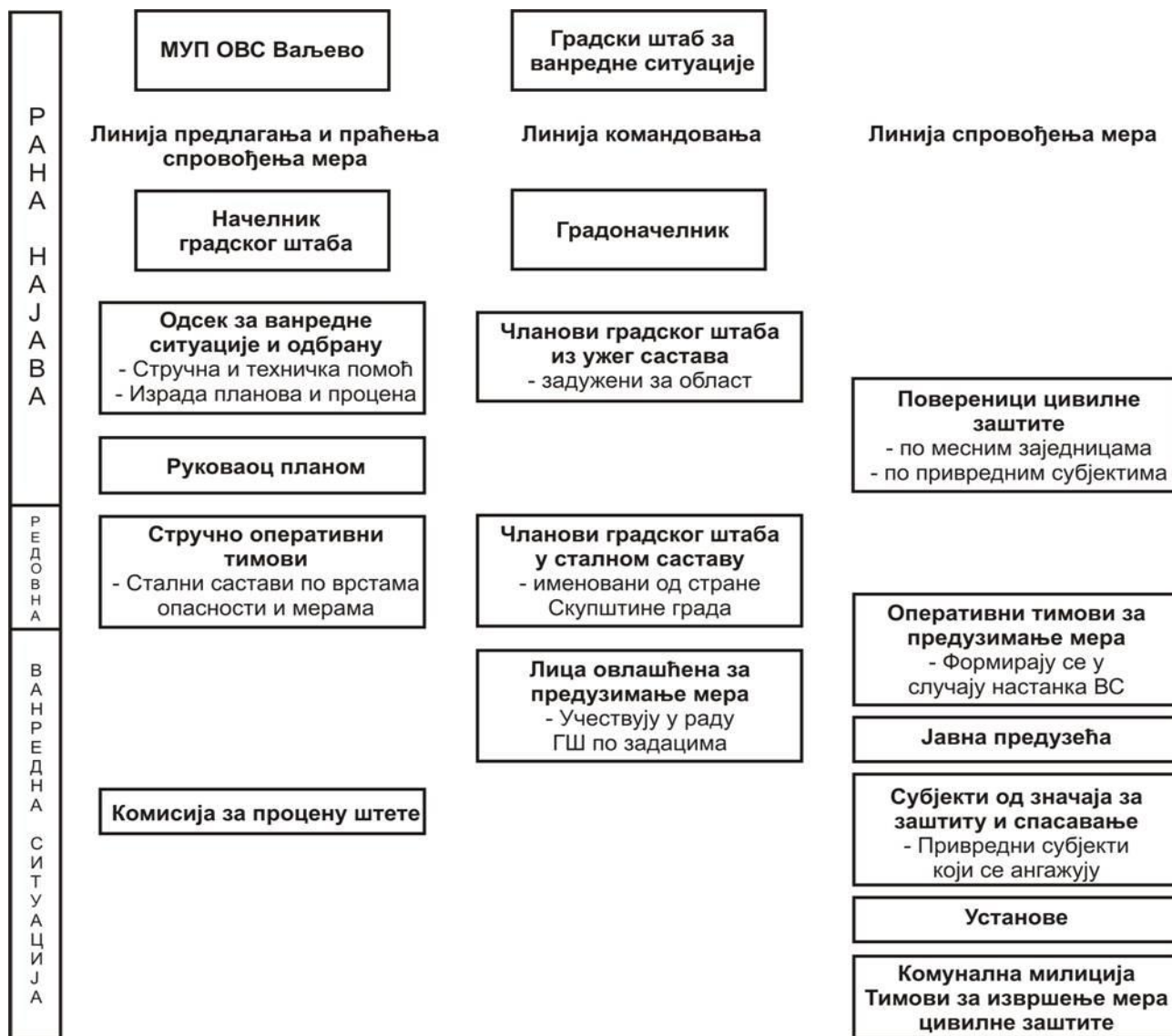
Одбраном од бујичних поплава на водотоковима II реда на територији града Ваљева руководи Градски штаб за ванредне ситуације града Ваљева.

У циљу ефикаснијег деловања у одбрани од бујичних поплава формиран је Стручно-оперативни тим за одбрану града Ваљева од бујичних поплава као део Градског штаба са Руководиоцем одбране од бујичних поплава.

Одсек за ванредне ситуације и одбрану прикупља све потребне информације и пружа техничку и другу помоћ у превенцији и непосредној одбрани од бујичних поплава.

Шема руковођења и координације рада Штаба

Шема активирања субјеката одбране и спасавања

3.2.5. ЗАДАЦИ, ОДГОВОРНОСТ И КООРДИНАЦИЈА СУБЈЕКАТА У ОДБРАНИ ОД ПОПЛАВА

3.2.5.1. Командант градског Штаба

Командант Градског штаба за ванредне ситуације кординира са Руководиоцем за одбрану од поплава и врши следеће послове (по фазама у току одбране):

Фаза 1: Најава и редовна одбрана од поплава:

1/1. Заказује и руководи седницама штаба за одбрану од поплава, на којима се усвајају планови рада;

1/2. Обезбеђује услове за имплементацију градског плана код свих градских субјеката;

1/3. Врши усаглашавање општег и оперативног плана за са општим и оперативним планом водопривреде Србије.

1/4. Обезбеђује услове и организује програм мера и активности за имплементацију плана за одбрану од поплава код институција које чине виталне системе града.

1/5. Обезбеђује услове за интегралне и координиране активности у имплементацији оперативних планова, активности у реализацији самих активности у склопу припрема за одбрану од поплава и организован рад у ванредним условима

1/6. Обезбеђује услове за израду техничке документације за одбрану од поплава за подручје града

1/7. Обезбеђује услове за реализацију програма мера и активности за информисање и едукацију шире јавности и грађана

1/8. Организује и сарадњу са другим субјектима и спроводи програм мера и активности за обезбеђење прихватних центара за прихват људи и имовине у ванредним условима

1/9. Прати реализацију радова у складу са усвојеним плановима рада

1/10. Прима и прати информације у вези са наиласком олујних облака које му доставља Хидрометеоролошки завод

фаза 2: Ванредна одбрана од поплава:

2/1. Руководи радом Градског штаба за одбрану од поплава

2/2. Координира активности са другим градским (општинским) штабовима за одбрану од поплава и Окружним штабом

2/3. Сарађује са руководством за одбрану од поплава из Оперативног плана

2/4. Сарађује са оперативним руководиоцем за одбрану од поплава у области цивилне заштите и оперативним лицем надлежног Центра за обавештавање и узбуђивање

2/5. Издаје наредбу о предузимању мера за спречавање поплава, које се односе на ангажовање радне снаге, механизације и других средстава и др.

2/6. Издаје наредбу о предузимању мера за заштиту здравља људи и добара, која се односе на ангажовање радне снаге, механизације и других средстава и др.

2/7. Даје предлог надлежном органу за евакуацију становништва и имовине у ванредним околностима у координацији са штабом цивилне заштите

2/8. Проглашава ванредну ситуацију на предлог Градског штаба за ванредне ситуације.

фаза 3: Ванредна ситуација:

3/1. У случајевима када постојећи и планирани одбрамбени систем није довољан и прети изливање воде и налет бујице, Командант штаба за ванредне ситуације проглашава ванредну ситуацију. Анализира информације са угрожених подручја и по потреби обавештава и друге надлежне органе.

3/2. Организује, руководи координира спровођење програма евакуације становништва до прихватних центара у ванредним околностима у координацији са штабом цивилне заштите.

По завршетку поплава и бујица у циљу санације и отклањања последица:

4/1. Обезбеђује услове за спровођење мера и руководи активностима и радовима на отклањању последица поплава по престанку опасности,

4/2. Обезбеђује услове за контакт са институцијама за благовремено пружање финансијске и материјалне помоћи угроженом становништву и привреди на подручју града (општине)

3.2.5.2. Заменик команданта Штаба

У одсуству Команданта Штаба или по његовом налогу, у свему замењује Команданта Штаба.

3.2.5.3. Руководилац СОТ-а за одбрану од поплава

Руководилац СОТ-а за одбрану од поплава врши следеће послове (по фазама у току одбране):

У фази најаве, припрема за одбрану од поплава (редовна одбрана)

1. Директно обезбеђује примену оперативног плана код субјеката који учествују у одбрани од поплава;

2. Координира рад повереника и о томе обавештава Команданта (руководиоца) штаба;

3. Врши непосредан увид стања на подручју које може бити угрожено, у сарадњи са градским штабом и предлаже градском штабу потребне мере из свог домена.

У осталим фазама

4. Врши непосредан увид стања на угроженом подручју у сарадњи са градским штабом и предлаже потребне мере;

5. Спроводи наредбе команданта штаба, информиса га о стању на терену и предлаже предузимање радова и мера који изискују материјалне трошкове у току одбране као и за отклањање последица поплава;

6. Организује реализацију потребних мера за неопходне хитне радове на угроженим подручјима, по добијању сагласности команданта (руководиоца) штаба, изузетно уколико би нечињем били угрожени животи становника предузима мере без добијања сагласности;

7. Води евиденцију о предузетим радовима, мерама и утрошеним средствима у току одбране и отклањању последица поплава;

8. Подноси извештај Команданту и Градском штабу по завршетку одбране од поплава, а по потреби и у току одбране.

3.2.5.4. Повереници

Повереници врше следеће послове у свим фазама одбране као и у ванредној ситуацији, односно у фази отклањања последица поплава:

1. Врше непосредан увид у стање на подручју и достављају информације помоћницима;

2. Предлажу спровођење радова и мера на свом терену у зони одбране у току;

3. Организују и руководе хитним радовима и мерама у свом реону;

4. Извештавају помоћника о предузетим мерама и воде евиденцију о стању на терену, ангажованом људству, механизација и др.

3.2.5.5. Активности Стручно оперативног тима Штаба

Стручно - оперативни тим обезбеђује благовремено стручне оцене очекиване опасности (хидролошке услове и тенденције) и дефинише техничке могућности одбране и извођења превентивних и ванредних интервенција расположивим људством, механизацијом и опремом.

Основ за ове активности је техничка документација за одбрану од поплава за подручје града (даље: општа градска документација за одбрану од поплава) и техничке документације за одбрану од поплава (даље: водопривредна техничка документација за одбрану од поплава). Представници ЈВП "Србијаводе" обезбеђују координацију штаба са водопривредном оперативом и субјектима који спроводе одбрану на водотоцима са изграђеним водопривредним системима.

Стручно - оперативни тим је задужен за израду програма за организацију израде техничке документације за одбрану од поплава за подручје града као и за верификацију и усаглашавање са постојећом техничком документацијом за одбрану од поплава.

3.2.6. МЕРЕ И ПОСТУПЦИ ЗА САНИРАЊЕ ШТЕТЕ ОД ПОПЛАВА

После проласка бујичних таласа на теренима захваћеним поплавом остају штете већег или мањег обима на стамбеним и помоћним објектима, пољопривредним површинама, путној инфраструктури и другим материјалним добрима која нису склоњена пре наилаaska бујица.

Први посао после проласка бујице јесте рашчишћавање најкритичнијих тачака, а то је чишћење мостовских пропуста од нагомиланог грања и другог депонованог материјала, прочишћавање цевстих пропуста као и копање канала да би се одвела сувишна вода која се задржава на равним теренима и не отиче. Такође, потребно је из корита уклонити све препреке које је вода нанела да би се вршио нормалан отицај без успора и даљег изливања.

Следеће је уклањање наноса, земље и другог отпада са саобраћајне инфраструктуре, из стамбених и помоћних објеката, чишћење ригола и запуњених решетки како би се наведени објекти што пре довели у функционално стање. Због овога је веома важно редовно одржавање и чишћење решетки и пропуста у самом граду како би што мање воде текло улицама, нарочито у најгушће насељеном делу града. За овај посао задужено је ЈКП "Водовод Ваљево" по налогу **Одељења за грађевинско земљиште и инфраструктуру.**

По проласку поплавног таласа терен обилазе и стручне службе Завода за јавно здравље Ваљева,

које констатују да ли је одређене делове који су били под дејством бујице потребно дезинфиковати због продора муља и фекалних вода као и да изврше проверу квалитета воде из бунара и сеоских водовода на деловима захваћеним поплавом а где није доведена градска вода. Уколико буде потребе, становништво на угроженом подручју снабдеваће се из цистерни са водом за пиће.

На угроженом подручју појачава се и рад медицинских екипа са задатком благовременог указивања помоћи повређенима и откривања евентуалних заразних болести. Поред ових служби, на терену раде и екипе ветеринарске службе уколико је дошло до заразе или помора дела сточног фонда на угроженом подручју.

Што се тиче оштећења на стамбеним објектима, хитно се приступа њиховом санирању и поправци да би се што пре довели у функционално стање за боравак у њима.

Такође, потребно је извршити делимичну или потпуну надокнаду штете, оштећеним физичким и правним лицима, насталу од последица поплава. Накнада штете се може вршити на различите начине али се најчешће реализује у новцу и давању грађевинског материјала. Уколико се јаве штете већег обима, град се за помоћ обраћа надлежним републичким органима.

У случају кварова и хаварија на системима електро снабдевања и телефонског саобраћаја на отклањању последица ангажују се службе Електродистрибуције Ваљево и РЈ ПС Ваљево.

Поред наведеног, потребно је грађане благовремено обавестити путем средстава јавног информисања о обиму и последицама поплаве, као и дати одговарајућа упутства о понашању и предузимању одговарајућих мера на смањењу последица изазваних поплавом.

3.2.7. ПРОЦЕНА ШТЕТА ОД ПОПЛАВА И БУЈИЦА

3.2.7.1. Оцена услова који утичу на висину штета од поплава на територији града Ваљева

а) Хидролошко-хидраулички и топографски услови

Учесталост поплава и бујица:

Захваљујући изграђености корита река у Граду и изградњи акумулације Ровни која ће сада да коригује доток великих вода у корито реке Колубаре, значајно се смањује учесталост поплава у сливу реке Колубаре. До поплава долази у случају екстремних падавина када се не може обезбедити прихватљив водостај. Стављање у функцију бране Ровни онемогућава давање процене о учесталости поплава у наредном периоду.

Учесталост поплава и бујица у осталим сливовима (Обница, Јабланица и Љубостиња) је у интервалу од 4 - 5 године са повећањем у задњих 10 година (поплаве и бујице су забележене 2007, 2009 и 2014. године).

Због великих нагиба водотокова брзина појаве поплава и бујица од момента почетка великих киша процењује се у сливу реке Љубостиње на 3-5 сати, а у осталим сливовима на 12 - 16 сата.

б) Изграђеност и коришћење поплавних површина и вредност добара изложених поплавама и бујицама

Река Колубара пролази кроз густо насељено градско подручје. Захваљујући уређености корита значајно је смањена могућност плављења већих површина, али би градско језгро, у случају изливања, претрпело велику штету. Низводно од градског језгра река угрожава велике површине пољопривредног земљишта (око 1.500 хектара под повртарским културама, пшеницом, кукурузом, малинама, јагодама и др.).

У сливу реке Градца поплава угрожава поред мањег броја стамбених и економских објеката и Улицу Прве Бразде.

У сливовима Јабланице и Обнице, с обзиром да се ради о подручјима са пољопривредном производњом поплаве и бујице угрожавају око 200 хектара пољопривредног земљишта.

в) Доба године.

Поплаве и бујице се појављују у периоду од априла до августа. Директна зависност од овог фактора постоји углавном за штете у пољопривреди, јер узраст култура зависи од доба године. За друге штете не постоји оваква директна зависност, већ је она изражена као зависност од учесталости поплава и бујица.

г) Стање и организација заштите од штетног дејства поплава.

Недостатак средстава за изградњу заштитних објеката (насипа), чињеница да је територија града Ваљева на почетку слива и да се површине користе као ретензије за заштиту слива Колубаре, као и немогућност благовремене најаве због непостојања праћења водотокова и падавина има значајног утицаја на појаву штета на територији Града.

3.2.7.2. Класификација штета

Потенцијалне штете на подручју града Ваљева, које се оцењују у процесу пројектовања система за заштиту од поплава, врло је тешко проценити због непостојања мониторинга водотокова и падавина. Због тога се инсистира на доградњи система ране најаве и мониторинга пошто ће се преко њега постићи двоструки ефекат: благовремено поступање ради спречавања последица поплава, као и прикупљање значајних података за пројектовање система заштите и поступања у случају појаве поплава и бујица.

Закон о обнови након елементарне и друге непогоде ("Сл. гласник РС", бр. 112/15) уређује поступак обнове и пружање помоћи грађанима и привредним субјектима који су претрпели материјалну штету услед елементарних и других непогода

Директне штете од поплава и бујица процењују се у складу са Упутством о јединственој методологији за процену штета од елементарних непогода ("Службени лист СФРЈ" бр. 27/87).

Индиректне штете су далеко веће од директних штета и погађају много веће подручје, а временски гледано настају и извесним закашњењем (штете од прекида саобраћаја, трошкови на сузбијању хидриних епидемија и болести проузрокованих загађењем вода у водоводним системима, изливање отпадних вода, изливање септичких јама и др.).

Евидентирање штете врши се према важности и погођеним привредним гранама на следећи начин:

1. Број утопљених, рањених или оболелих лица;
2. Штете у насељима (број, врста и вредност уништених или оштећених стамбених објеката укључујући и покретне ствари у њима);
3. Штете на индустријским и пословним објектима (број, врста и вредност уништених или оштећених објеката, вредност покретне и непокретне опреме и инвентара, материјала, сировина и производа);
4. Штете у пољопривреди, сточарству, рибарству (зграде, покретна и непокретна производна средства, стока, живина, складишта, величина и вредност поплавлених пољопривредних површина, укључујући вредност поплавлених култура и других добара);
5. Трошкови санације инфраструктурних објеката (саобраћајница, разних инфраструктурних мрежа - телефонских линија, електричних мрежа, водовода, канализације, система даљинског грејања и др.) путева, железничких пруга, аеродрома итд.
6. Трошкови санације јавних културних, историјских и уметничких објеката и добара
7. Трошкови санације заштитних објеката: брана, насипа и др.
8. Трошкови оперативне одбране од поплава.
9. Трошкови цивилне заштите укључујући трошкове организовања евентуалне евакуације становништва и добара са угрожених подручја, као и друге трошкове учињене пре, у току и после поплаве.

3.2.8. ПОДАЦИ О СУБЈЕКТИМА КОЈИ РУКОВОДЕ ОДБРАНОМ ОД ПОПЛАВА

3.2.8.1. Градски штаб за ванредне ситуације града Ваљева

рб	Име и презиме	Радно место	Телефон
1.	Лазар Гојковић	Градоначелник	
2.	Немања Петровић	Заменик градоначелника	
3.	Миле Николић	Одељење за ВС Ваљева	
4.	Др Снежана Ракић	Председник Скупштине	
5.	Виктор Мићић	Заменик пред. Скупштине	
6.	Владимир Благојевић	Члан градског већа	
7.	Пук. Саша Стоиљковић	Командант ВП 9845	
8.	Влада Јеринић	Полицијска управа Ваљево	
9.	Небојша Петронић	Начелник Градске управе	
10.	Бранко Вуковић	Одељење за гр. зем. и инфраструктуру	
11.	Александар Пурић	Одељење за урб., грађ., саобраћ. и заштиту жив. сред.	
12.	Милица Остојић	Одељење за инспек. послове	
13.	Милица Петковић	Комунална полиција	
14.	Виолета Павловић	Одељење за имов. послове	
15.	Снежана Богдановић	Одељење за друш. делатнос.	
16.	Тијана Тодоровић	Одељење за локални развој	
17.	Александар Павловић	Одсек за ванред. ситуације	
18.	Светлана Марковић	Одсек за информисање	
19.	Александар Ракић	Командант ВСЈ	
20.	Драган Михајловић	Председник ВСС	
21.	Славољуб Ђурић	Шумска управа Ваљево	
22.	Иван Драгићевић	ЈП "Електродистрибуција"	
23.	Мирослав Гајић	ЈП Телеком РЈ Ваљево	
24.	Др Јасмина Јевтић	Дом здравља Ваљево	
25.	Др Владимир Пантелић	Директор ОБВ	
26.	Др Марија Гавриловић	Завод за јавно здравље	
27.	Др Бранка Михољчић	Санитарна инспекција	
28.	Светислав Марковић	Пољопр. стручна служба	
29.	Александар Томић	Црвени крст	
30.	Теодора Ђурђевић	Центар за социјални рад	
31.	Татјана Тошић	Апотекарски центар	
32.	Иван Филиповић	Директор ЈКП "Водовод - Ваљево"	
33.	Драгутин Кузмановић	Директор ЈКП "Видрак"	
34.	Иван Бељић	ЈП Колубара	
35.	Владимир Бељинац	ВПЦ "Сава-Дунав"	

3.2.8.2. Стручно – оперативни тим за одбрану од поплава на територији града Ваљева

рб	Име и презиме	Радно место	Телефон
1.	Малешевић Ђорђе	"Ерозија" Ваљево – Руководилац тима	
2.	Владимир Бељинац	ВПЦ "Сава-Дунав" - пом. руков. одбране од поплава С-5	
3.	Антонијевић Горан	ЈКП "Водовод-Ваљево"	
4.	Вујић Весна	реп. водопривредни инспектор	
5.	Милутиновић Милан	ЈП "Колубара-Ровни" Ваљево	
6.	Јанковић Милена	Градска управа Ваљево	
7.	Трифунувић Милан	Одељење за грађ. земљиште и инфраструктуру	
8.	Мојиловић Немања	"Ерозија" Ваљево	
9.	Милић Мирослав	Хидро-метеоролошка станица Ваљево	
10.	Михољчић Бранка	републичка санитарна инспекција	
11.	Др Гавриловић Марија	ЗЗЈЗ Ваљево	

3.2.8.3. Одсек за ванредне ситуације и послове одбране града Ваљева, Комунална полиција, Одељење за инспекцијске послове, Републичка водопривредна инспекција

рб	Име и презиме	функција	Телефон
1.	Александар Павловић	Шеф Одсека за ванредне ситуације и послове одбране	
2.	Саша Ђоковић	Сарадник за пос. заштите од елемен. и др. непогода и за ВС	
3.	Драган Тадић	Реп. водопривредни инсп.	
4.	Јанковић Милена	Сарадник за пољопривреду и водопривреду	
5.		КОМУНАЛНА МИЛИЦИЈА	
6.		ИНСПЕКЦИЈСКЕ СЛУЖБЕ	
7.	Републичке инспекцијске службе	Санитарна инспекција Пољопривредна инспекција	

3.2.8.4. Лице задужено за евидентирање поплавних догађаја на подручју града Ваљева

рб	Име и презиме	функција	Телефон
1.	Јанковић Милена	Градска управа Ваљево	

3.2.8.5. Руководство Месних заједница и повереници цивилне заштите

рб	Назив МЗ	Председник, заменик	Телефон
1.	Андра Савчић	Михаило Ралић	
2.	Бабина Лука	Миливоје Тебић	
3.	Бачевци	Весна Николић	
4.	Белошевац	Петар Милутиновић	
5.	Бранковина	Саша Јевтић	
6.	Брђани	Александар Петровић	
7.	Врагочаница	Милош Ђесаревић	
8.	Гола Глава	Сретен Пајић	
9.	Горић	Александар Пејић	
10.	Горња Буковица	Марко Богутовић	
11.	Горња Грабовица	Бранислав Панић	
12.	Горњи Лукавац	Зоран Милошевић	
13.	Горњи Таор	Слободан Веселиновић	
14.	Градац	Јасмина Белкхири	
15.	Дивци	Милош Павловић	
16.	Дивчибаре	Предраг Гођевац	
17.	Доња Буковица	Миодраг Матић	
18.	Доња Грабовица	Мирјана Милошевић	
19.	Доњи Таор	Милан Јовановић	
20.	Драчић	Милош Малетић	
21.	Дупљај	Милован Бранковић	
22.	Ж.Ј. Шпанац	Бранко Јаковљевић	
23.	Жабари	Марко Расулић	
24.	Јабланица	Лука Лазаревић	
25.	Каменица	Дејан Танасковић	
26.	Кланица	Марко Глишић	
27.	Клинци	Миодраг Дудић	
28.	Котешица	Александар Росић	
29.	Крушик	Радисав Симић	

30.	Лелић	Миодраг Радосављевић	
31.	Лесковице	Милијан Петровић	
32.	Лозница	Горан Томић	
33.	Лукавац	Живојин Милошевић	
34.	Миличаница	Дуле Дамњановић	
35.	Мрчић	Милан Симић	
36.	Нада Пурић	Саша Јефтић	
37.	Ново Насеље	Драгица Бранковић	
38.	Оглађеновац	Радоје Глигорић	
39.	Ослободиоци Ваљева	Александар Ћираковић	
40.	Пауне	Немања Расулић	
41.	Петница	Бобан Вучићевић	
42.	Попаре	Владимир Радовић	
43.	Попучке	Денис Симић	
44.	Поћута	Немања Несторовић	
45.	Пријездић	Дејан Исидоровић	
46.	Причевић	Владан Дивнић	
47.	Рађево Село	Слободан Марковић	
48.	Седлари	Зоран Ђукић	
49.	Ставе	Слободан Петровић	
50.	Стари Град	Ацо Петровић	

РБ.	НАСЕЉЕ-МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА/ ПРАВНО ЛИЦЕ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ПОВЕРЕНИКА / ЗАМЕНИКА ПОВЕРЕНИКА	АДРЕСА СТАНОВАЊА	ТЕЛЕФОНИ ЗА КОНТАКТ	
				мобилни	кућни
1	Брђани	Петровић Александар			
2		Петровић Срећко			
3		Добрашиновић Горан			
4		Добрашиновић Снежана			
5		Термачић Наталија			
6		Јовић Бранко			
7		Сенић Јелена			
8		Вуковић Данило			
9		Виторовић Снежана			
10		Виторовић Витомир			
11		Спасенић Жељко			
12		Лукић Снежана			
13		Терзић Душко			
14		Терзић Матеј			
15		Терзић Милета			

16	Симеуновић Раденко			
17	Бранковић Иван			
18	Јовановић Душица			
19	Митровић Живан			
20	Илић Иван			
21	Јевтић Бранко			
22	Марковић Раденко			
23	Марковић Љубица			
24	Јовић Анастасија			
25	Марковић Мина			
26	Сенић Жељко			
27	Сенић Силвана			
28	Кнежевић Ристо			
29	Томић Невенка			
30	Томић Слободан			
31	Миливојевић Драгица			
32	Миливојевић Веран			
33	Миливојевић Јелена			
34	Миливојевић Бојана			
35	Миловановић Бранко			
36	Бранковић Милан			
37	Бранковић Жељко			
38	Бранковић Марко			
39	Деспотовић Дејан			
40	Бранковић Добрила			
41	Станимировић Мирослав			
42	Мирковић Мирјана			
43	Спасојевић Владимир			
44	Спасојевић Верица			
45	Спасојевић Немања			
46	Топаловић Јелена			
47	Ранковић Драгић			
48	Ранковић Бранка			

49		Суботић Душан			
50		Суботић Дејан			
51		Ракић Немања			
52		Лазаревић Милић			
53		Биберчић Ненад			
54		Лукић Драган			
55		Обрадовић Мирјана			
56		Обрадовић Михаило			
57	Андре Савчић	Ралић Михаило			
58		Ралић Никола			
59		Савчић Андре			
60		Савчић Бојана			
61		Ковачевић Миодраг			
62		Тејић Светлан			
63		Ђирковић Нада			
64		Јовановић Љиљана			
65		Ђурић Бранка			
66		Тејић Стефан			
67		Илић Мирјана			
68		Илић Вага			
69		Мирковић Зоран			
70		Ралић Љиљана			
71	Крушик	Бабић Стојан			
72		Радић Мирко			
73		Тадић Милош			
74		Зоњић Предраг			
75		Симић Радисав			
76		Симић Живота			
77		Пиргић Александар			
78		Пиргић Ђорђе			
79		Недељковић Наташа			
80		Пријевић Мирјана			
81		Тешић Ђорђе			

82		Радојчић Илија			
83		Делић Драган			
84		Јовановић Марко			
85		Павловић Мирослав			
86		Павловић Сретен			
87		Јовановић Мирослав			
88		Милићевић Гордана			
89		Ђокић Десанка			
90		Радојчић Гордана			
91		Ђерими Беара			
92		Лазаревић Никола			
93		Симеуновић Милан			
94		Симеуновић Радојка			
95		Радовановић Радојица			
96		Станојевић Александар			
97		Радовић Бранка			
98		Танасковић Мирослав			
99	Нада Пурић	Милићевић Катарина			
100		Тошић Љиљана			
101		Лукић Јасмина			
102		Матић Ружица			
103		Пиргић Лепосава			
104		Петаковић Небојша			
105		Бељић Ненад			
106		Пантелић Сандра			
107		Савић Вања			
108		Ерац Сања			
109		Тешић Верољуб			
110		Костадиновић Стефан			
111		Симеуновић Драган			
112		Радић Каћа			
113		Јанковић Зоран			
114		Бонлага Радмила			

115		Остојић Драган			
116		Срећковић Зора			
117		Мандић Мирослав			
118		Јовановић Роса			
119		Радосављевић Вукашин			
120		Максимовић Зоран			
121		Ђурђевић Ђорђе			
122		Милошевић Саша			
123		Делић Борис			
124		Ђорђевић Јовица			
125		Јевтић Саша			
126		Живановић Лепосава			
127		Којић Небојша			
128		Михаиловић Јовица			
129	Ново Насеље	Бранковић Драгица			
130		Малешевић Живорад			
131		Настић Дејан			
132		Ристивојевић Властимир			
133		Пантелић Сандра			
134		Тодоровић Марија			
135		Сипић Светлана			
136		Гајић Милан			
137		Нешић Милијан			
138		Нешић Слађана			
139		Васић Невенка			
140		Ђорђе Чолић			
141		Васиљевић Драган			
142		Васиљевић Љиљана			
143		Поповић Драган			
144		Поповић Слободан			
145		Антић Драган			
146		Антић Споменка			
147		Симић Небојша			

148		Миловановић Слободан			
149		Николић Стојан			
150		Николић Душица			
151		Ђурђевић Стојан			
152		Павловић Маријана			
153		Ђосић Горан			
154		Ђурић Бранко			
155		Јовановић Марко			
156		Камкински Бојан			
157		Глишић Драган			
158		Спасојевић Ђорђе			
159		Јаковљевић Бранко			
160		Димитров Борис			
161		Голубовић Александар			
162		Марковић Ненад			
163		Вујетић Станка			
164		Јовић Бојан			
165		Јанковић Немања			
166		Ашанин Данијела			
167		Јовановић Стефан			
168		Гајић Вук			
169	Жикица Јовановић Шпанац	Филиповић Милан			
170		Којић Небојша			
171		Стојнић Силвана			
172		Саватић Александар			
173		Саватић Магдалена			
174		Павловић Биљана			
175		Васић Мира			
176		Васић Валентина			
177		Росић Драган			
178		Пантелић Владимир			
179		Ђорђевић Марија			
180		Тодорић Никола			

181		Марков Весна			
182		Сипић Јован			
183		Симић Слободанка			
184		Кузељевић Сања			
185		Јовић Драгица			
186		Андрић Љубинко			
187		Јеринић Иван			
188		Усеиновић Светлана			
189		Јанковић Ивана			
190		Обућина Предраг			
191		Кнежевић Срђан			
192		Антић Бранка			
193		Николић Невена			
194		Усеиновић Иван			
195	Ослободиоци Ваљева	Ћираковић Александар			
196		Ћираковић Марина			
197		Кушаковић Владимир			
198		Радовић Јелена			
199		Радивојевић Иван			
200		Бабовић Сима			
201		Дуброја Бранислав			
202		Павловић Милена			
203		Којић Горан			
204		Јовановић Алекса			
205		Рстић Радојица			
206		Вуковић Бранко			
207		Симовић Младен			
208		Стојановић Марко			
209		Вујић Александар			
210		Церовина Милена			
211		Чолић Зоран			
212		Радовић Милан			
213		Чуровић Данијел			

214		Радивојевић Милица			
215		Радивојевић Сандра			
216		Димитријевски Софија			
217		Андрић Пеђа			
218		Ранковић Селимир			
219		Бојчић Бојан			
220		Милованоцић Саша			
221		Павловић Вељко			
222		Малешевић Александар			
223		Радисављевић Милица			
224		Јанковић Биљана			
225	Стари Град	Петровић Ацо			
226		Илић Марија			
227		Савић Снежана			
228		Петровић Сандра			
229		Патјаревић Ненад			
230		Крсмановић Владимир			
231		Миливојевић Борис			
232		Марковић Јелена			
233		Павловић Милан			
234		Мишковић Владимир			
235		Петровић Никола			
256		Голоскоковић Јасмина			
257		Станаревић Зорица			
258		Јованчић Вера			
259		Данић Исајло			
260		Обрадовић Јовица			
261		Богдановић Слободанка			
262		Грачанин Надица			
263		Јездић Зоран			
264		Милићевић Мирослав			
265	Данић Томислав				
266	Васић Саша				

267		Петровић Зоран			
268		Јовановић Зоран			
269		Марић Драган			
270		Петровић Горан			
271		Петровић Миливој			
272		Васић Рајко			
273	Попаре	Радовић Владимир			
274		Пејић Јелена			
275	Градац	Андрић Предраг			
276		Продановић Александар			
277		Грујичић Милан			
278		Грујичић Ивана			
279		Јовановић Драган			
280		Симић Дејан			
281		Перић Славко			
282		Милосављевић Александар			
283		Николић Жељко			
284		Николић Лазар			
285		Марковић Никола			
286		Вуксановић Војислав			
287		Смок Иван			
288		Петарић Ивана			
289		Белкхири Јасмина			
290		Марковић Милован			
291		Црнојачки Раденко			
292		Ђукић Жељко			
293		Грујичић Драган			
294		Андрић Милош			
295	Васиљевић Марко				
296	Андрић Марко				
297	Живковић Небојша				
298	Тодорчевић Слободан				
299	Малишевић Божидар				

300		Пантелић Саша			
301		Стојановић Александар			
302		Кушаковић Александар			
303		Тодоровић Биљана			
304		Жарковић Јелена			
305		Јовић Катарина			
306		Бугарчић Милојко			
307		Јездић Немања			
308		Јездић Зоран			
309		Пантелић Рајко			
310		Ракић Рајко			
311		Јевтић Слободан			
312		Мићић Влада			
313		Пантелић Никола			
314		Филиповић Иван			
315		Алић Предраг			
316		Бојанић Зоран			
317		Глишић Зоран	Вујиновача		
318		Вујић Миломир	Вујиновача		
319		Томић Зоран	Брезовице		
320		Симић Александар	Брезовице		
321		Павловић Горан	Совач		
322		Вуковић Владан	Совач		
323		Кнежевић Иван	Тубравић		
324	ПОЋУТА (Безовица, Тубравић, Вујиновача, Ребељ, Совач, Кунице и Мијачи)	Марковић Милисав	Тубравић		
325		Пантелић Милош	Мијачи		
326		Бранковић Јован	Мијачи		
327		Марковић Владан	Кунице		
328		Ђурђевић Милан	Кунице		
329		Несторовић Немања	Ребељ		
330		Марковић Видан	Ребељ		
331	ЈАБЛАНИЦА (Ровни, Стубо, Пакље, Балиновић,	Крстић Марко	Стубо		
332		Крстић Боривој	Стубо		

333	Сандаљ и Јовања)	Лазаревић Лука	Балиновић		
334		Иванишевић Милан	Балиновић		
335		Арсид Милан	Сандаљ		
336		Арсид Драган	Сандаљ		
337		Ћосид Светислав	Јовања		
338		Илић Милован	Јовања		
339		Ранковић Павле	Пакље		
340		Ранковић Никола	Пакље		
341	СЕДЛАРИ	Ђукић Зоран			
342		Ђукић Миљинка			
343		Терзић Милорад			
344		Бојичић Александар			
345		Бојичић Дејан			
346		Ђукић Александар			
347		Терзић Светлана			
348		Ђукић Радован			
349	ЛЕЛИЋ (Лелић, Сушица и Стрна Гора)	Јовановић Миломир	Стрна Гора		
350		Филиповић Ненад	Стрна Гора		
351		Радојичић Милан	Лелић		
352		Радосављевић Иван	Лелић		
353		Недић Милош	Лелић		
354		Радојичић Пантелија	Лелић		
355		Новаковић Иван	Сушица		
356		Селаковић Славко	Сушица		
357	ЛЕСКОВИЦЕ (Богатић, Горње Лесковице и Доње Лесковице)	Милетић Милош	Доње Лесковице		
358		Мијаиловић Ненад	Доње Лесковице		
359		Петровић Милијан	Доње Лесковице		
360		Јовановић Јелена	Доње Лесковице		
361		Годић Милијан	Горње Лесковице		
362		Павловић Драган	Горње Лесковице		
363		Антонијевић Немања	Богатић		
364		Антонијевић Радојко	Богатић		
265	ТАОР	Јефтовић Милош	Доњи Таор		

366		Јовановић Милан	Доњи Таор		
367	ДИВЧИБАРЕ	Илић Радосав			
368		Гођевац Предраг			
369	БАЧЕВЦИ	Ниновић Тиосав			
370		Ниновић Горан			
371	ДРАЧИЋ (Белић, Бранговић, Драчић, Равње и Зарубе)	Малетић Милош	Ковачице		
372		Јездић Светислав	Бранговић		
373		Ђурашиновић Желько	Драчић		
374		Станковић Горан	Драчић		
375		Гођевац Миломир	Зарубе		
376		Госпавић Славко	Равње		
377	ПРИЈЕЗДИЋ	Исидоровић Дејан	Пријездић		
378		Гођевац Војислав	Пријездић		
379	ЖАБАРИ	Ђокић Александар	Жабари		
380		Вучићевић Мирко	Жабари		
381		Минић Бранко	Жабари		
382		Расулић Дејан	Жабари		
383	КЛИНЦИ	Дудић Миодраг	Клинци		
384		Стевановић Зоран	Клинци		
385	БЕЛОШЕВАЦ	Милутиновић Петар	Белошевац		
386		Милутиновић Предраг	Белошевац		
387		Илић Миливоје	Белошевац		
388		Милутиновић Павле	Белошевац		
389		Максимовић Милован	Белошевац		
390		Тодорчевић Желько	Белошевац		
391	ПЕТНИЦА	Вучићевић Бобан	Петница		
392		Весић Петар	Петница		
393		Бајић Андрија	Петница		
394		Марковић Слободан	Бујачић		
395		Џвијић Радоје	Бујачић		
396		Ђурић Иван	Бујачић		
397		Весић Мијодраг	Бујачић		
398		Јањић Петар	Петница		

399	ПАУНЕ	Расулић Немања			
400		Лотина Слободан			
401		Јеринић Мирослав			
402		Гогих Мирослав			
403	МРЧИЋ	Шаровић Милан	Мрчић		
404		Пантелић Милорад	Мрчић		
405	ЛОЗНИЦА (Лозница и Веселиновац)	Томић Горан	Лозница		
406		Бебић Наташа	Лозница		
407		Максимовић Ненад	Лозница		
408		Петрић Милан	Лозница		
409		Срећковић Владимир	Лозница		
410		Радојичић Марко	Лозница		
411	ДИВЦИ	Павловић Милош	Дивци		
412		Васић Милан	Дивци		
413		Жуњић Предраг	Дивци		
414		Ерић Живан	Дивци		
415	КЛАНИЦА	Глишић Марко	Кланица		
416		Глишић Горан	Кланица		
417		Глишић Небојша	Кланица		
418		Терзић Александар	Кланица		
419	ЛУКАВАЦ	Милошевић Живојин	Лукавац		
420		Милошевић Слободан	Лукавац		
421		Леонтијевић Војислав	Лукавац		
422		Марковић Милутин	Лукавац		
423		Јовановић Цветко	Лукавац		
424		Леонтијевић Мирослав	Лукавац		
425	ПОПУЧКЕ (Попучке и Доња Забрдица)	Симић Денис	Попучке бб		
426		Ковачевић Сара	Попучке бб		
427		Ковачевић Мирко	Попучке бб		
428		Вујић Маријан	Попучке бб		
429		Ранковић Илија	Попучке бб		
430		Бјелић Славица	Попучке бб		
431		Милчевић Зоран	Попучке бб		

432		Кузмановић Милета	Попучке бб		
433		Давидовић Душко			
434		Пешаковић Ненад			
435		Пушић Веселин	Забрдица бб		
436		Пушић Мирослав	Забрдица бб		
437		Милановић Александар	Попучке бб		
438		Јанкићевић Светолик	Попучке бб		
439		Симић Сима	Попучке бб		
440		Симић Радисав	Попучке бб		
441	ГОРИЋ	Пејић Александар	Горић		
442		Милошевић Љубиша	Горић		
443		Пантић Драгољуб	Горић		
444		Лукић Миладин	Горић		
445		Крстивојевић Драган	Јасеница		
446		Милутиновић Стојадин	Јасеница		
447		Ђурђевић Бранко	Јасеница		
448		Марић Божидар	Јасеница		
449	ДОЊА ГРАБОВИЦА	Савић Драган	Доња Грабовица		
450		Стоиљковић Небојша	Доња Грабовица		
451		Раковић Милун	Доња Грабовица		
452		Милошевић Мирјана	Доња Грабовица		
453		Николић Мирко	Доња Грабовица		
454		Милутиновић Стојадин	Доња Грабовица		
455	РАЂЕВО СЕЛО	Марковић Слободан			
456		Марковић Србољуб			
457		Јовић Велимир			
458		Остојић Алекса			
459		Малешевић Мирослав			
460		Ранковић Милутин			
461	ГОРЊА ГРАБОВИЦА (Горња Грабовица, Горња Забрдица и Јазовик)	Јанковић Дејан	Горња Грабовица		
462		Степановић Мирослав	Горња Грабовица		
463		Петровић Никола	Горња Забрдица		
464		Јанковић Веселин	Горња Забрдица		

465		Илић Пера	Јазовик		
466		Петровић Зоран	Јазовик		
467	БРАНКОВИНА (Бранковина, Близоње и Козличих)	Јевтић Саша	Бранковина		
468		Јевтић Драган	Бранковина		
469		Станојевић Зоран	Козличих		
470		Ивановић Јован	Козличих		
471		Лазаревић Александар	Близоње		
472		Павловић Дејан	Близоње		
473		Павић Александар	Бранковина		
474		Марковић Небојша	Бранковина		
475		БАБИНА ЛУКА	Урошевић Миломир	Бабина Лука	
476	Којић Радован		Бабина Лука		
477	Ћебић Зоран		Бабина Лука		
478	Хацић Верољуб		Бабина Лука		
479	ГОЛА ГЛАВА	Ђуричић Иван	Гола Глава		
480		Мијаиловић Дарко	Гола Глава		
481		Бошковић Петар	Гола Глава		
482		Мојсиловић Дејан	Гола Глава		
483	КОТЕШИЦА (Котешица, Јошева и Рабас)	Росић Александар	Котешица		
484		Росић Јована	Котешица		
485		Дамњановић Владо	Котешица		
486		Росић Гордана	Котешица		
487		Станковић Дарко	Јошева		
488		Марковић Велимир	Јошева		
489		Симић Слободан	Рабас		
490		Емрековић Митар	Рабас		
491		ДОЊА БУКОВИЦА (Златарић)	Тимотић Милијан	Доња Буковица	
492	Димитријевић Душко		Доња Буковица		
493	Видић Владимир		Доња Буковица		
494	Ћебић Давид		Доња Буковица		
495	Виторовић Небојша		Доња Буковица		
496	Котарац Марко		Доња Буковица		
497	Димитријевић Драган		Доња Буковица		

498		Ђебић Јован	Доња Буковица		
499	ГОРЊА БУКОВИЦА	Поповић Александар	Горња Буковица		
500		Протић Ненад	Горња Буковица		
501		Продановић Веран	Горња Буковица		
502		Богутовић Марко	Горња Буковица		
503		Живановић Марко	Горња Буковица		
504		Лазић Славиша	Горња Буковица		
505		ОГЛАЂЕНОВАЦ (Влашчић)	Глигорић Радоје	Оглађеновац	
506	Јовић Миломир		Оглађеновац		
507	Ашковић Милијан		Оглађеновац		
508	Лазаревић Лазар		Оглађеновац		
509	Лукић Владан		Оглађеновац		
510	Глигорић Марко		Оглађеновац		
511	МИЛИЧЕНИЦА	Мишић Ивица	Миличеница		
512		Живковић Александар	Миличеница		
513		Стефановић Небојша	Миличеница		
514		Мишић Милош	Миличеница		
515	КАМЕНИЦА (Осладић и Стапар)	Танасковић Драган	Осладић		
516		Ђурђевић Милан	Осладић		
517		Андрић Томислав	Осладић		
518		Ковачевић Драгиша	Осладић		
519		Танасковић Дејан	Каменица		
520		Добривојевић Дејан	Каменица		
521		Плећић Иван	Каменица		
522		Станимировић Горица	Каменица		
523		Којић Илија	Каменица		
524		Симић Мира	Каменица		
525		Јанковић Горан	Стапар		
526		Јанковић Дарко	Стапар		
527		ВРАГОЧАНИЦА	Ђесаревић Милош	Врагочаница	
528	Гаврић Драгиша		Врагочаница		
529	СТАВЕ (Бобова, Ситарнице, Станина Река и	Петровић Слободан	Суводање		
560		Адић Зоран	Ситарнице		

561	Суводање)	Влајковић Иван	Станина Река		
562		Бирчанин Небојша	Суводање		
563		Станић Верољуб	Суводање		
564		Ђурђевић Дарко	Суводање		
565		Петровић Бранко	Бобова		
566		Добривојевић Горан	Бобова		
567		Тешић Радован	Суводање		
568		Вуковић Горан	Станина Река		
569		ПРИЧЕВИЋ (Беомужевић, Мајиновић, Причевић и Тупанци)	Дивнић Радован	Причевић	
570	Дивнић Жикан		Причевић		
571	Ковачевић Милан		Беомужевић		
572	Гавриловић Мира		Беомужевић		
573	Дивнић Катарина		Беомужевић		
574	Дивнић Светлана		Беомужевић		
575	Павловић Милош		Тупанци		
576	Јевтић Милинко		Тупанци		
577	Радивојевић Милисав		Мајиновић		
578	Ђурић Милан		Мајиновић		
579	Петровић Горан		Причевић		
580	Мирковић Слободан	Причевић			
581	ДУПЉАЈ	Бранковић Милован	Дупљај		
582		Терзић Петар	Дупљај		

3.2.8.6. Остала одговорна лица за предузимање мера заштите и спасавања

Одељење за грађевинско земљиште и инфраструктуру

рб	Име и презиме	функција	Телефон
1.	Централа		014/222-041
2.	Милан Трифуновић	Шеф одсека	014/315-0143

Организационе јединице министарства

рб	Назив субјекта	Име и презиме руководиоца	Телефон
1.	МУП – Одељење за Ванредне ситуације Ваљево	Миле Николић	229-891
2.	МУП – ПС Ваљево	Влада Јеринић	294-316
3.	МУП – Ватрогасно спасилачка јединица	Александар Ракић	224-714

Правосудни органи

рб	Назив субјекта	Име и презиме руководиоца	Телефон
1.	Основни суд у Ваљево	Небојша Поповић	221-615
2.	Прекршајни суд у Ваљево	Снежана Живановић	222-374
3.	Јавни правобранилац	Милица Тирић	239-395

Органи Градске управе

рб	Назив субјекта	Телефон
1.	Градоначелник и Заменик градоначелника	294-882
2.	Председник скупштине града	294-702
3.	Секретар скупштине града	294-853
4.	Начелник Градске управе	294-878

Организационе јединице великих техничких система

рб	Назив субјекта	Телефони
1.	ЕПС – ЕД Ваљево –пословница Ваљево	222-412
2.	ЈП ПТТ саобраћаја Србија РЈ ПС Ваљево	294-000
3.	ТЕЛЕКОМ СРБИЈА ИЈ Ваљево	221-522
4.	НИС – ПЕТРОЛ, ОД ЈУГОПЕТРОЛ	220-843
5.	СРБИЈА ШУМЕ, ШГ Борања ШУ Ваљево	221-237

Остале организације

рб	Назив субјекта	Телефон
1.	Прва основна школа	221-255, 226-085
2.	ОШ "Владика Николај Велимировић"	221-281, 2222-79
3.	ОШ "Андра Савчић"	221-296, 235-447
4.	ОШ "Сестре Илић"	221-392
5.	ОШ "Нада Пурић"	221-225
6.	ОШ "Милован Глишић"	225-076, 221-310
7.	ОШ "Десанка Максимовић"	221-512, 225-660
8.	Медицинска школа	221-265, 225-670
9.	Гимназија	221-622, 227-927
10.	Економска Школа	221-462
11.	Техничка Школа	221-602, 222-098, 221-529
12.	Пољопривредна школа	223-112
13.	Дечији вртић "Звончић"	221-173
14.	Библиотека	291-121
15.	ЈКП "Топлана-Ваљево"	351-1916, 351-1917
16.	ЈКП "Полет"	352-3329
17.	Ветеринарска Станица Ваљево	223-300, 221-113
18.	ЗЦ "Ваљево" Ваљево	295-295, 295-370, 295-363
19.	Радио Ваљево доо	063/62-25-72
20.	Телевизија V5	291-000, 230-000

3.2.9. ПОДАЦИ О СУБЈЕКТИМА КОЈИ СЕ АНГАЖУЈУ У ОДБРАНИ ОД ПОПЛАВА

3.2.9.1. Субјекти од значаја за заштиту и спасавање

рб	Назив правног лица	Седиште	Делатности	Планирани задатак	Телефон
1	2	3	4	5	6
1.	ЈКП "Видрак"	Војводе Мишића 50	Комунална	Асанација	014/221-556, 014/222-453
2.	ЈКП "Водовод-Ваљево"	Бука Караџића 26	Производња и дистриб. Воде	Заштита од поплава и водоснабдевање	014/222-512 014/242-006
3.	Одељење за грађ.	Карађорђева 64	Управљање грађ.	Заштита од поплава	014/222-041

	земљиште и инфраструк.		земљиштем		
4.	ЈП "Колубара" Ваљево	Поп Лукина 6а	Сакупљање, пречишћавање и дистриб. Воде	Заштита од поплава и водоснабдевање	014/226-567
5.	Општа болница Ваљево	Синђелићева 62	Здравствена заштита	Прва и медицинска помоћ	014/295-295 014/295-364
6.	Дом здравља Ваљево	Железничка 12	Примарна здравствена заштита	Прва и медицинска помоћ	014/315-00-38
7.	Завод за јавно здравље Ваљево	Владике Николаја 5	Здравство	дезинфекција, дезинсекција и дератизација	014/237-056
8.	Ветеринарска станица Ваљево	Сувоборска 5	Ветеринарске активности	Заштита животиња и асанација	014/244-891 014/244-960
9.	Црвени Крст Ваљево	Милована Глишића 4	Соц. Рад	Збрињавање угрожених и пострадалих	014/3521-115
10.	Центар за соц. Рад Ваљево	Синђелићева 48	Социјална заштита	Збрињавање угрожених и пострадалих	014/221-114
11.	ХТП "Вујић"	Алексе Дундића 61/1	Хотели-ресторани	Збрињавање угрожених	014/227-201 014/227-202
12.	ШУ Ваљево	Поп Лукина 4	Управљање шумама	Заштита од поплава	014/221-237
13.	"Мичелини"	Робајска бб	Делатности у вези са шумарст.	Заштита од поплава	014/3520-919
14.	"Инграп-Омни"	Сувоборска бб	Грађевински радови и др.	Заштита од поплава	014/352-08-63
15.	ПД "Ерозија"	Поп Лукина 6	Грађевински радови и др.	Заштита од поплава	014/227-311
16.	"Аутотранспорт"	Попучке бб.	Грађевински радови	Заштита од поплава	014/284-886 014/282-410
17.	Хидрометеоролошка станица "Ваљево"	Владике Николаја бб	Прикупљање података	Мониторинг	014/221-666

3.2.10. РЕСУРСИ КОЈИ СЕ КОРИСТЕ У ОДБРАНИ ОД ПОПЛАВА И БУЈИЦА

3.2.10.1. Механизација

- Механизација јавних предузећа

За потребе радова на санацији штете настале од поплава као и припреме за спровођење редовне и ванредне одбране од поплава на располагању је механизација ЈКП "Видрак" и ЈКП "Водовод Ваљево".

Расположива механизација Јавних предузећа:

- УЛТ 1 ком.
- Комбинована машина - скип 3 ком.
- Булдожер 1 ком.
- Камиони 5 ком.
- Камион – цистерна 3 ком.
- Мултифункционално возило Авант и Рајдер 2 ком.

Механизација других правних лица:

1. Сава коп доо

- Утоваривач 2 ком.
- Грејдер 1 ком.
- Булдожер 1 ком.
- Комбинована машина - скип 1 ком.

2. ГП Компресор инг

- Багер 3 ком.
- Камиони 5 ком.
- Утоваривач 1 ком.
- Грејдер 1 ком.
- Комбинована машина - скип 1 ком.
- Нисконосећа приколица 1 ком.

3. Аутотранспорт доо

- Утоваривачи 5 ком.
- Багери 6 ком.
- Грејдер 2 ком
- Булдожер 1 ком.

- Комбинована машина - скип 1 ком
4. ГР Тетра
- Комбинована машина -скип 1 ком.
5. Тргометалинг
- Утоваривач 2 ком.
 - Багер 1 ком.
 - Камион 1 ком.
 - Комбинована машина - скип 1 ком.
6. Градња бетон
- Комбинована машина - скип 1 ком.
7. Инграп омни доо
- Камион 17 ком.
 - Вучни воз 1 ком.
 - Утоваривач 6 ком.
 - Грејдер 2 ком.
 - Булдожер 2 ком
 - Уни мог 3 ком.
 - Комбинована машина - скип 2 ком.
 - Багер 12 ком.
 - Доставно возило за ручно посипање 4 ком.
 - Трактор 1 ком.
8. ПЗП Ваљево
- Трактор са плугом 1 ком.
 - Грејдер 1 ком.
 - Утоварно средство 1 ком.
 - Утоваривач 2 ком.
 - Путарско возило 2 ком.
 - Камиони посипачи 4 ком.
9. Мичелини Ваљево
- Камион 1 ком.
 - Багер 1 ком.
 - Комбинована машина - скип 1 ком
 - Грајфер 1 ком.
 - Трактор 3 ком
 - Теренско возило 2 ком.
10. Ерозија Ваљево
- Утоваривач 2 ком.
 - Камион 1 ком.
 - Комбинована машина - скип 1 ком.
11. Греда доо
- Комбинована машина - скип 1 ком.

3.2.10.2. Алати, опрема и друга средства

- Алати

Алати за извођење радова на одбрани од поплава и бујица обеђују се из средстава цивилне заштите, од јавних предузећа (ЈКП "Видрак", ЈКП "Водовод Ваљево", ЈКП "Топлана"), других правних лица и грађана.

- Опрема

Опрема (пумпе за испумпавање воде из објеката, исушивачи просторија и др.) обезбеђују се преко ВСЈ Ваљево, ЈКП "Водовод Ваљево" и Црвеног крста.

- Материјалне резерве

У циљу подизања спремности за реаговање у случају настанка поплаве у граду Ваљево

обезбедиће се резерве у џаковима за пуњење песком, као и позајмиште за песак.

У циљу помоћи становништву на угроженом подручју обезбедиће се резерве у количини од 300 породичних пакета са храном.

У циљу обезбеђивања пијаће воде обезбеђене су резерве у количини од 3.000 литара флаширане воде код "Еуропром" д.о.о.

3.2.10.3. Људство

- Интервентне екипе

У циљу предузимања хитних мера у случају изненадне појаве бујица и поплава формирају се интервентне екипе (тимови за извршење мера цивилне заштите).

Интервентне екипе чини људство ЈКП "Видрак" (10), ЈКП "Водовод" (5), Града Ваљево (5).

За интервентне екипе јавна предузећа ће обезбедити возила и опрему.

- Јавна предузећа и установе које обезбеђују људство (радне јединице)

У случају потребе за ангажовањем већег број људи најпре се формирају радне јединице састављене од запослених у јавним предузећима и установама. Број потребног људства одређује се на основу процене коју сачињава Градски штаб.

- Ангажовање грађана по месним заједницама

Повереници цивилне заштите преко савета месних заједница обавезни су, да у складу са наредбом Градског штаба изврше ангажовање радно способног локалног становништва са потребном опремом и средствима за предузимање мера на заштити од поплава и бујица (мере припреме за одбрану од поплава и бујица, мере заштите у току трајања поплаве или бујице и мере на санацији након поплаве и бујице).

- Ангажовање добровољаца

Ангажовање добровољаца врши се на основу наредбе Градског штаба за ванредне ситуације. Ангажовање се врши преко удружења грађана или непосредним позивањем преко средстава информисања. Ангажовани добровољци се разврставају у радне групе највише до 10 људи на чијем челу се налази лице одређено од стране Градског штаба за ванредне ситуације.

- Јединице цивилне заштите

Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама предвиђа да орган јединице локалне самоуправе формира јединицу цивилне заштите као стални састав. За град Ваљево планирано је формирање једне јединице цивилне заштите распоређене по водовима према врсти активности која ће се спроводити на појединим деловима територије.

3.2.10.4. Ресурси за спровођење акција спашавања, евакуације и збрињавања

- Спашавање

У извођењу акција спасавања Градски штаб се ослања на Ватрогасно спасилачку јединицу Ваљева и специјализоване групе Црвеног крста оспособљене за спасавање.

- Евакуација

За потребе спровођења евакуације ангажују се:

За превоз становништва:

- Локални градски превозник, а по потреби: остали превозници са територије града Ваљева и возила у власништву других правних лица.

За превоз стоке и имовине:

- Камioni и друга адекватна превозна средства јавних предузећа, ВП 9845, овлашћених правних лица за заштиту и спасавање и по потреби других правних лица.

За превоз посебних категорија лица

- По потреби се ангажују и возила здравствених установа.

За обезбеђење приликом евакуације

- Људство и возила МУП-а и Комуналне полиције.

- Збрињавање

Објекти за смештај становништва:

Смештај становништва ће се организовати у објектима основних школа и предшколских установа, а по потреби и у другим објектима.

Објекти за посебне категорије становништва:

Посебне категорије становништва (стари, болесни, лица са посебним потребама и др.) смештаће се у Општу болницу, Дом за старе и ученичке домове (уколико за то буду постојале могућности).

Смештај имовине:

Смештај имовине за градско подручје организовати се у другим домаћинствима и објектима основних школа.

Смештај стоке:

Смештај стоке извршиће се код локалног становништва.

Снабдевање пијаћом водом:

Организује ЈКП "Водовод" (3 аутоцистерне и 3 резервоара која се могу монтирати на возила), ЈКП "Видрак" (1 аутоцистерна), ВП 9845 (1 аутоцистерна) и ВСЈ Ваљево (1 аутоцистерна).

Здравствено збрињавање:

Здравствено збрињавање врши се средствима и људством Дома здравља Ваљево, Опште болнице Ваљево, Црвеног крста Ваљево уз подршку Апотекарске установе Ваљево.

Хигијенско епидемиолошке мере:

Организује Завод за јавно здравље Ваљево својим средствима и људством уз ангажовање инспекцијских служби (комунална инспекција, санитарна инспекција, инспекција за заштиту животне средине, ветеринарска инспекција и др.)

3.2.11. ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

У Плану комуналне изградње и одржавања објеката комуналне инфраструктуре града Ваљево за 2024. годину на смањењу ризика од поплава опредељена су следећа средства:

- За редовно одржавање водених токова другог реда и објеката изграђених на водотоцима другог реда планирана су средства на позицији 451-4-424911 у износу од 10.000.000,00 динара.

- Чишћење и ископ путних канала у зони пропуста финансираће се средствима са позиције 451-11-425191 – редовно одржавање путног појаса на улицама и путевима. Укупан износ на позицији је 10.000.000,00 динара.

- Дератизација и дезинсекција водотокова река и обала финансираће се средствима са позиције 510-16-421321 – дератизација и дезинсекција. Укупан износ на позицији је 4.000.000,00 динара.

- Одржавање регулисаних водотокова Колубаре и Љубостиње финансираће се средствима са позиције 510-17-421325 – санитарно чишћење. Укупан износ на позицији је 20.000.000,00 динара.

3.2.11.1. Радови на заштити од поплава и бујица

3.2.11.1.1. Радови који су изведени у 2023. години

У току 2023. године изведени су следећи радови на водама II реда:

- на р. Љубостињи: кошење траве, ручно сечење шибља, чишћење корита од наноса, сеча стабала, проширење протицајног профила и осигурање обале каменим набачајем;

- на р. Кривошији: кошење траве и ручно сечење шибља;

- на р. Градац: кошење траве и сеча стабала;

- на р. Перајици: проширење протицајног профила;

- на језерима у Стрмној Гори и Бабиној Луци: проширење профила;

- у каналу Војвођанске улице: ручно сечење шибља и

- у каналу на Пантића путу: проширење протицајног профила.

3.2.11.1.2. Планирани радови у 2024. години

Град Ваљево је за 2024. годину обезбедио средства којима се планирају радови за одржавање водених токова другог реда и објеката изграђених на водотоцима другог реда.

За редовно одржавање је планирано 7.500.000 динара за следеће радове:

- Повећање протицајног профила,

- Заштита и чишћење корита река другог реда и нерегулисаног дела реке Љубостиње,

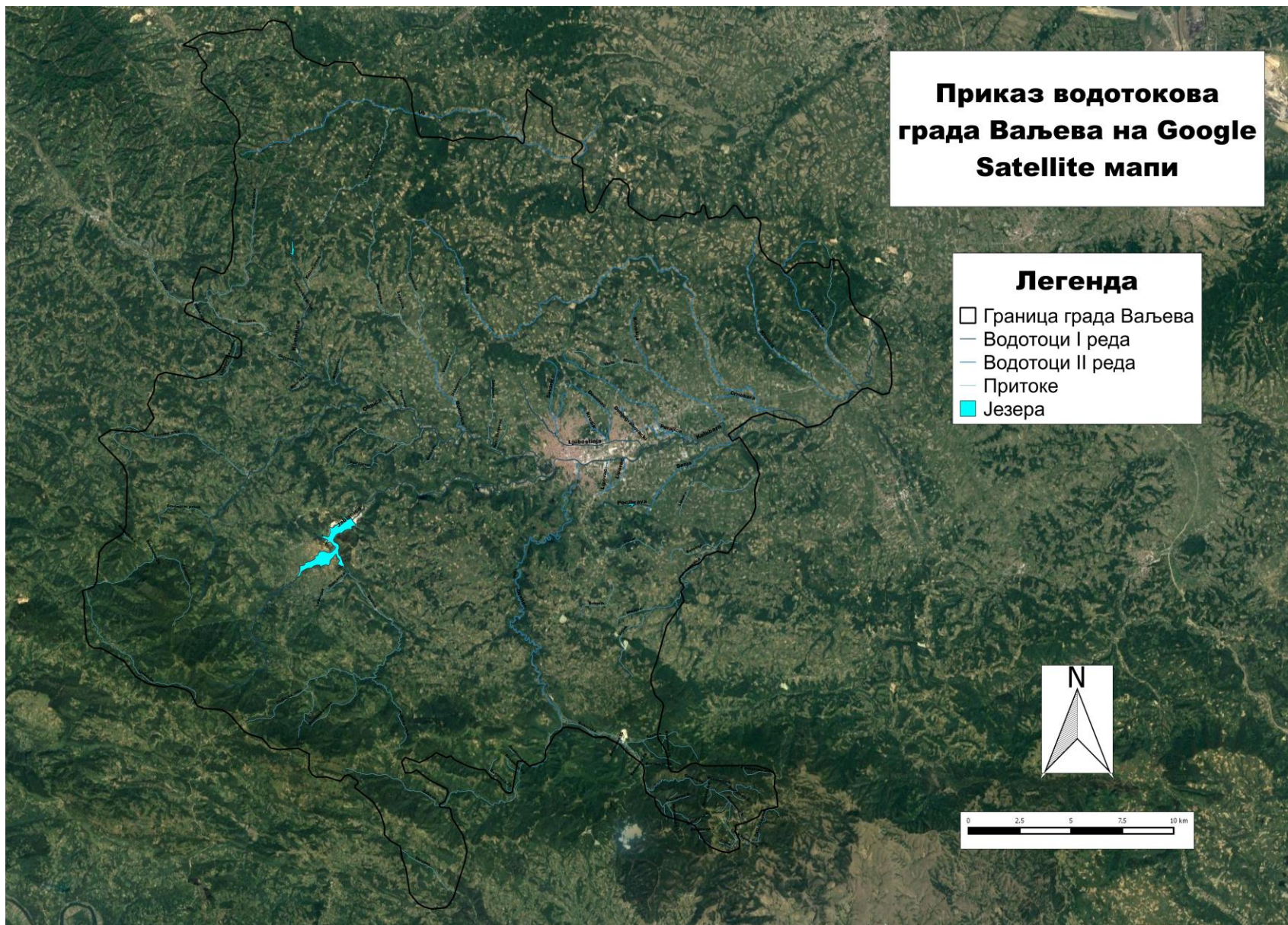
- Повећање протицајног профила бујичних потока,
- Сеча и уклањање стабала у приобаљу водотокова другог реда,
- Израда обалоутврда нерегулисаних делова токова река,
- Чишћење и ископ одводних канала

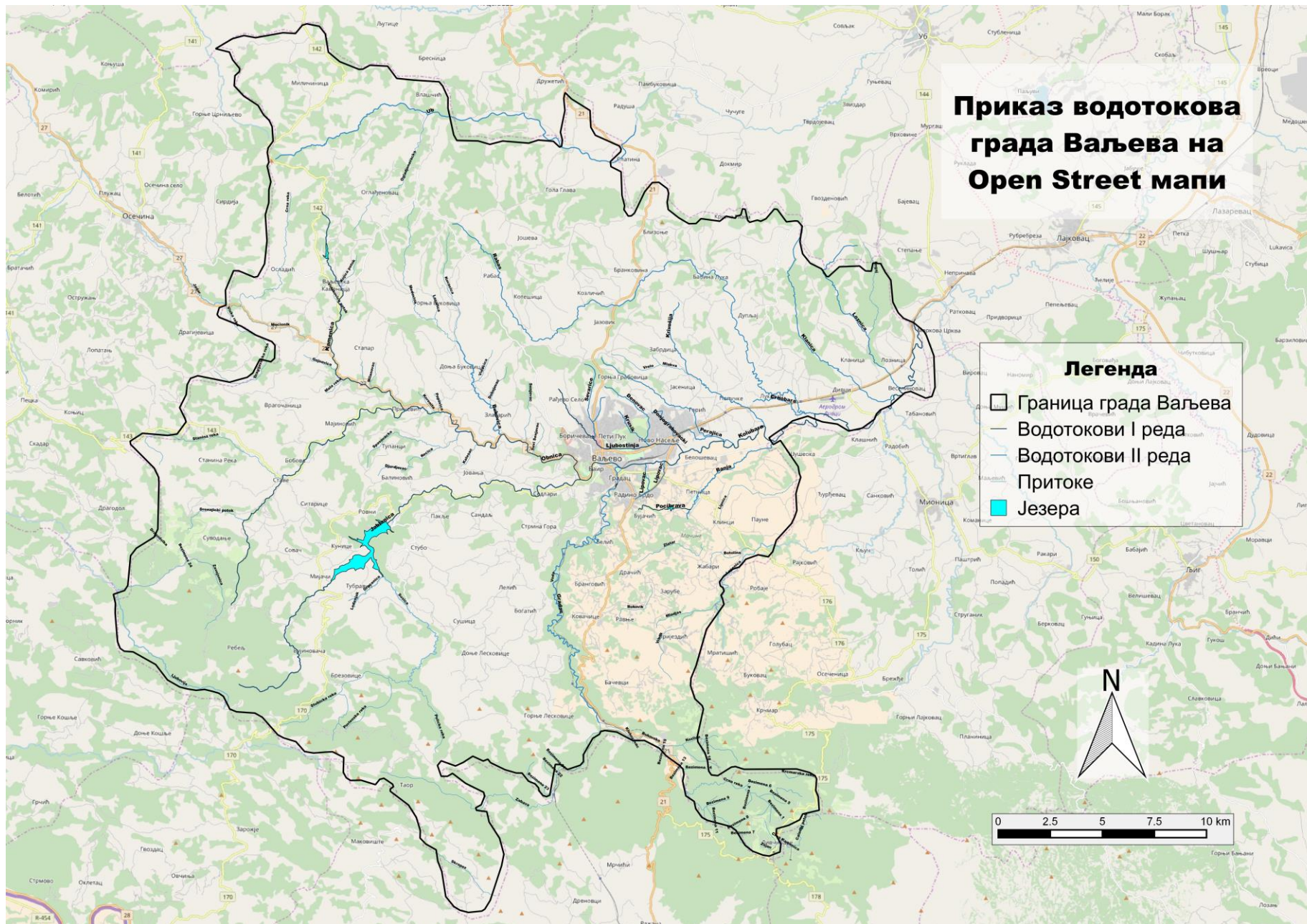
површинских вода у насељеним местима,

- Чишћење од наноса природних бара у сеоским подручјима.

За чишћење природних акумулација у сеоским срединама планирано је 2.500.000 динара.

3.2.12. КАРТЕ ВОДОТОВОКА

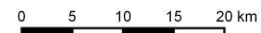

Приказ водотокова града Ваљева према границама месних заједница

Легенда

- Водотокови I реда
- Водотокови II реда
- - - Притоке
- Језера

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1: ПОСТУПАК КОД ДЕЖУРСТВА ПОВОДОМ НАЈАВЕ ВАНРЕДНЕ/ОПАСНЕ ПОЈАВЕ**ПРЕТХОДНЕ РАДЊЕ:**

1. Примљено Упозорење од стране Начелника Одељења за ванредне ситуације у Ваљево или је Одсек дошао до најаве РХМЗ-а која указује на опасну појаву.

(У случају да се ради о Упозорењу које се доставља ван радног времена, ОЦ 1985 Упозорење најављује на службени телефон бр. 064/8752871. Ради тога је организовано пасивно дежурство, у сваком тренутку постоји лице које се јавља на службени телефон. Дежурни службеник о пријему упозорења обавештава Шефа одсека.)

2. Одштампано је Упозорење на ванредну/опасну појаву и достављено Команданту Штаба на потпис. (На основу информације о врсти опасне појаве Командант Штаба одлучује о мерама које ће предузети: од налога за стављање у приправност јавних служби и спровођења превентивних мера до сазивања Штаба за ванредне ситуације града Ваљева.)

2а. После пријема информације о опасној појави ван радног времена, Шеф одсека:

1) обавештава протокол како би се информација проследила грађанима (ако се ради о сигурној прогнози која ће се догодити за мање од 4 часа).

2) после консултација са Руководиоцем Одељења за послове органа града или Начелником градске управе или чланом Градског већа, прелази се на процедуре почев од тачке 4, без штампаног Упозорења (ако се ради о најави опасне појаве до чијег почетка постоји довољно времена за припрему јавних предузећа).

3. После потписа Упозорења на ванредну/опасну појаву штампа се Информација за грађане и прослеђује се на мејл протокола: svetlana.markovic@valjevo.org.rs (**Марковић Светлана – 064/875-__-__**).

4. После потписа, Упозорење на ванредну/опасну појаву прослеђује се са пропратним актом јавним службама: Одељењу за грађевинско земљиште и инфраструктуру, ЈКП "Видрак" Ваљево, ЈКП "Водовод Ваљево" Ваљево, ЈП "Колубара Ваљево", Комунална милиција и Одељење за инспекцијске послове. Циљ је обавештавање о наступајућој појави и слање захтева за достављање списка са дежурним службеницима и контакт телефонима и мејловима.

5. Обилазак критичних места (радници Одсека за ванредне ситуације и послове одбране, комунална инспекција и комунална милиција). Потенцијална критична места одређује Одсек за ванредне ситуације и службеник Одељења за грађевинско земљиште и инфраструктуру које контролише рад предузећа коме је поверено одржавање водотокова II реда.

6. Обилазак доприноси уочавању места где је дошло до сужења профила водотока и смањене пропусности, чиме се директно ризикује изливање истог. У случају да се има довољно времена, врше се превентивни радови.

ОБАВЕЗЕ ДЕЖУРНОГ:

1. Задужује службени аутомобил и телефон који треба да је доступан за сво време док траје дежурство. Обавештава Оперативни центар и портира Градске управе да дежура и оставља контакт телефон за случај потребе.

2. Ставља на видно место Попис важнијих телефона и достављене податке о дежурним лицима и телефонима за контакт.

3. У току дежурства проверава кретање временских прилика праћењем мејлова који стижу са адресе Одељења за ванредне ситуације szova@mup.gov.rs.

На телефон Хидрометеоролошке станице проверава количину падавина. Количине се читавају на свака 3h, почев од 02,00 сата.

На телефоне РХМЗ за прогнозу може да проверава кретање опасне појаве и даљу прогнозу.

На сајту РХМЗ/Актуелни подаци/Аутоматске хидролошке станице/Ваљево може се пратити водостај Колубаре (касни око 1 до 1,5 сати). Очитавање осталих водостаја је на летви (Градац код Коњичког клуба, Обница код КПД-ома, Јабланица у Седларима).

На телефон Радарског центра Ваљево 272-117 може да се провери кретање облака и процена временског развоја опасне појаве (у случају да је укључен радар).

4. У случају пријема мејла којим се најављује погоршање временских прилика, о томе обавестити јавна предузећа позивањем дежурних и слањем поруке на мејл: Одељења за грађевинско земљиште и инфраструктуру – vukovicbmg@gmail.com; ЈКП ВИДРАК – kuzmanovic.dragutin@gmail.com (snezaj1967@gmail.com – Снежана Јанковић); ЈП КОЛУБАРА - jpkolubara@jpkolubara.rs (poslovnisekretar@stubo-rovni.rs); ЈКП ВОДОВОД - vodovodva@mts.rs; КОМУНАЛНА МИЛИЦИЈА - komunalna.policija@valjevo.org.rs и ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ – inspekcijски.poslovi@valjevo.org.rs (milica.ostojic@valjevo.org.rs) или на мејл који се достави за дежурна лица.

5. У случају пријема информације о настанку ситуације где се ангажовањем комуналног предузеће могу спречити или умањити последице од бујичних поплава и бујица (чишћењем канала или пропуста уз објекте и путну инфраструктуру) прво се мора проверити информација упућивањем на лице места: комуналног милицајца, комуналног инспектора, радника Одсека или повереника цивилне заштите и/или Председника МЗ. Циљ слања је и утврђивање мера које треба предузети како би се поправило стање (која врста механизације треба да се користи, процена сати ангажовања, потребно људство, могућност моменталног налагања мера од стране овлашћених лица итд.). У случају да поменути лица не могу да процене шта је потребно, позвати дежурног у Одељењу за грађевинско земљиште и инфраструктуру, који је стручан за те послове.

6. У случају да са таквом механизацијом располаже ЈКП Водовод Ваљево (3 x комбинована машина – skip, 2 x камион, камион са 3 резервоара за воду, 3 x цистерне за воду које се користе за одгушење канализационе мреже и 12 резервоара за воду) или ЈКП Видрак (1 x ULT 160Ц, 1 x булдозер TG110, 2 x трактор ИМТ539, 3 x цистерне за прање и фекална цистерна за црпљење отпадних вода) или Ватрогасна станица Ваљево (10 x пумпе за црпљење воде) позивањем дежурне особе у том јавном предузећу координира се слање механизације на критичну локацију.

7. У случају да ова јавна предузећа нису у могућности да реше настали проблем, позива се дежурни у Одељењу за грађевинско земљиште и инфраструктуру, који ће механизацију обезбедити ангажовањем неког од Субјеката од посебног значаја за ЗиС (предузеће коме је поверено одржавање водотокова II реда).

8. У случају да се компликује ситуација, да се повећава угроженост суграђана, обавештава се Руководилац одељења или Начелник градске управе или члан Градског већа са предлогом да је потребно да се обавести Командант Штаба и закаже хитна седница (у ситуацији када постојеће снаге нису довољне или када је потребна евакуација људства са дела територије). Својим заседањем Штаб практично преузима координацију и руковођење заштитом и спасавањем у насталој ситуацији.

9. Одсек наставља да прикупља податке о развоју елементарне непогоде и врши послове које им Штаб поверава. На крају дежурства саставља се Извештај.

ОБАВЕЗЕ ШТАБА:

1. На својој седници, када је командант Штаба прогласио ванредну ситуацију или се ради о појави у којој је неопходно укључивање Штаба, одлучује о начину даљег рада (радно време Штаба, адреса дежурства, контакт телефони, организација дежурства ради покривања времена у коме ће Штаб радити са посебним освртом на чланове скраћеног Штаба, лица чије је присуство због својих професионалних знања неопходно). Позивају се чланови Стручно-оперативног тима и поверава задатак који је предвиђен.
ВАЖНО: Неопходан услов за квалитетан рад Штаба је: тачни подаци са угроженог подручја о ефектима елементарне непогоде, постојеће стање људских и материјалних капацитета који је ангажован/може да се ангажује на ЗиС.

2. ОБАВЕЗНО: Штаб задужује лице које води евиденцију о раду Штаба (лице за проток информација): записници са седница, попис аката која доноси Штаб (наредбе, закључци и препоруке), попис телефонских позива, попис лица са описом задатака који им се поверавају, извештаји поводом реализације задатака, отпрема поште.

3. Штаб одлучује о ангажовању субјеката који располажу обученим снагама за заштиту и спасавање (ВСЈ, ПУ Ваљево, Војска Србије) и мобилизацији: повереника ЦЗ, јединица ЦЗ опште намене, субјеката од посебног значаја за ЗиС.

4. Евакуација, збрињавање и пружање прве, медицинске помоћи.

На пословима евакуације учествују: повереници ЦЗ, органи јединица ЛУ, Одељење за ВС у Ваљево, Ласта-ПО Ваљево, Европа-бус и ВП 9845 Ваљево.

ПРОБЛЕМ: Нису одређена места и локације прихвата евакуисаног становништва.

На пословима збрињавања учествују: повереници ЦЗ, органи јединица ЛУ, Одељење за ВС у Ваљево, Центар за социјални рад Колубара, Црвени Крст, УТД Нарцис Дивчибаре доо, Планинарски дом "Крушик" и Дебело брдо, УФК Валис, Гарнизон Ваљево ВП 9845 и Школе

ПРОБЛЕМ: Није могуће коришћење фискултурних сала и холова школа за смештај зато што нема расположивих кревета и душека. Постоји могућност обезбеђења лежаја из магацина "Каритас" Ваљево.

На пословима пружања прве, медицинске помоћи учествују: Дом здравља Ваљево, Служба хитне помоћи, ОБ Ваљево.

ПРИЛОГ 2: ПРИМЕР ПЛАНА ОБИЛАСКА ВОДА II РЕДА (мења се по потреби):

Комунална инспекција

1. Поток Липовац (стање канала на Обилазници)
2. Река Бања (од пута за Осоје и Гогића воденице до рибњака у Мрчићу)
- успут проверити стање канала на раскрсници Сувоборске и пута за асфалтну базу
3. Градац (од мерача до Бране)
4. Љубостиња (од Гучевске улице до Војводе Мишића)
5. Ђеновац (дуж Улице 9. маја)

Комунална милиција и Одсек за ванредне ситуације:

6. Доњограбовачки поток (од шуме изнад бившег "Пољоплода" до Београдског пута и део испод Београдског пута, у предузећу "Велефарм")
7. Перајица (200 м узводно, од пропуста испод Београдског пута и испод Београдског пута)
8. Кривошија ("S" кривина код Београдског пута и испод Београдског пута)
9. Рабас (испод Дома за стара лица и испод Београдског пута)
10. Кланичка и Лозничка река (испод Београдског пута)
11. Буковица (од настанка па до кафане "Рубин", 300м изнад Лозничког пута)

ПРИЛОГ 3: ПОПИС ВАЖНИЈИХ ТЕЛЕФОНА

КОМУНАЛНА МИЛИЦИЈА	Милица Петковић, руководилац	
	Мирко Ђурђевић	
	дежурни телефон	
ОДСЕК ЗА ВАНРЕДЕНЕ СИТУАЦИЈЕ И ПОСЛОВЕ ОДБРАНЕ	Александар Павловић	
	Саша Ђоковић	
	Драгана Анђелополић	
	Дежурни телефон	
	Фиксни	243-273
Одељење за инспекцијске послове	Милица Остојић	
	Усреф Османовић	
Оперативни центар	229-891 (892, 893)	1985
ВАТРОГАСЦИ		193, 220-850, 228-189, 224-714
Хидролошка ст. ВА	Мирослав Милић, 064/838-50-54	221-666
Радарски центар ВА		272-585, 272-117
РХМЗ за прогнозу		011/2542-184, 2545-595
МУП, Сектор за ВС		Републички центар за обавештавање 011/2282-927, 011/2282-928
ЈКП ВИДРАК	Драгутин Кузмановић	
	Јанковић Снежана	
	портир у ауто-бази	3520-941
Одељење за грађевинско земљиште и инфраструктуру	Бранко Вуковић	
	Милан Трифуновић	
	Зоран Велимировић	
	Стефан Илић	
ЈКП ВОДОВОД	Иван Филиповић	
	Драган Грујичић	
	Горан Антонијевић	
ЈП КОЛУБАРА	Иван Бељић	
	Милана Нинковић	
П. Д. "Ерозија"	централа	227-311
	Ђорђе Малешевић	
ГРАД ВАЉЕВО	Небојша Петронић	
	Владимир Благојевић	
	портирска служба	294-713

ПРИЛОГ 4: ПРЕГЛЕД СТАНДАРДИЗОВАНИХ ПАКЕТА		
СТАНДАРДИЗОВАНИ САСТАВ ПАКЕТА ХРАНЕ (ПОРОДИЧНИ)	СТАНДАРДИЗОВАНИ САСТАВ ПАКЕТА ХРАНЕ (ПОЈЕДИНАЧНИ)	СТАНДАРДИЗОВАНИ САСТАВ ХИГИЈЕНСКОГ ПАКЕТ
1. Брашно 5 kg 2. Тесто 500 гр 3 kg 3. Шећер 2 kg 4. Со 1 kg 5. Зачин 0,5 kg 6. Пасуљ 2 kg 7. Пиринач 2 kg 8. Конз. мес. нар. 150г 0,75 kg 9. Конз. паштета 150г 0,75 kg 10. Мармелада 1кг 1 kg 11. Уље 1 l 12. Конзерва грашка 850 гр 1 ком. 13. Конзерва бураније 850 гр 1 ком. 14 Суви квасац – кесице 5 ком. Укупно: 20kg	1. Брашно 2 kg 2. Тесто 500 гр 1 kg 3. Шећер 1 kg 4. Со 1 kg 5. Пасуљ 1 kg 6. Пиринач 1 kg 7. Конз. мес. нар. 150 гр 0,6 kg 8. Уље 1 l Укупно: 8,6 kg	1. Прашак за прање 3 kg 2. Течни детергент за пос. 1 l 3. Сапун тоалетни 2 ком. 4. Паста за зубе 1 ком. 5. Четкица за зубе 1 ком. 6. Тоалет папир 5 рол. 7. Шампон за косу 0,5 l 8. Средство за чиш. (WC) 1 l Укупно: 6 kg
ПИТКА ВОДА се набавља код Друштва за експлоатацију и флаширање воде Вујић Вода доо, Петница (014/24-10-41) или Друштва за промет Еуропром доо Ваљево, Дивци (014/28-61-00)		

**ПРИЛОГ 5:
ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА МЕРА И РАДОВА НА СМАЊЕЊУ РИЗИКА ОД ПОПЛАВА ЗА ВОДЕ II РЕДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВАЉЕВА ЗА 2024. ГОДИНУ**

Овим Програмом се утврђује обим и врста радова на редовном одржавању водених токова другог реда и објеката изграђених на водотоцима.

У току 2024. године поред радова на уклањању препрека које угрожавају нормалан проток воде, а уочене су после прегледа стања водотокова другог реда поводом упозорења на опасну појаву, потребно је извршити и следеће:

рб	Назив водотока II реда (реке, потоци)	Опис деонице (локација, дужина)	Опис радова	Рок за извршење радова
1	Буковица	Узводно од кафане "Рубин", 1,35 km	Чишћење корита од наталоженог материјала, повећање протицајног профила	април-октобар
		Узводно од Лозничког пута, 300 m	Узвишење леве обалоутврде	април-октобар
		Узводно од улива у Обницу, 300 m	Крчење и кошење	април-октобар
2	Градац	Од Коњичког клуба до акумулације	Сеча и уклањање стабала	април-октобар
3	Липовац	Канал на Обилазници (N 44.25961, E 19.91696), 30 m	Санација	април-октобар
		Канал на врху Трстеничке улице где поток под углом од 90° мења правац ка Гробљу	Санација	април-октобар
4	Бања	Узводно од Гогића воденице, 900 m	Сеча и уклањање стабала	април-октобар
		Узводно од рибака у Мрчићу, 750 m	Повећање протицајног профила	април-октобар
5	Љубостиња	Узводно од Ул. Ђердапске, 1,60 km	Крчење и кошење	април-октобар

6	Шеварице	Пропуст у Ул. Иве Андрића	Чишћење наноса	април-октобар
		Плац испод Дринске улице, 30 m	Санирање обалоутврде	април-октобар
7	Крушик	Узводно од Ул. Саве Вујановића, 300 m	Крчење и кошење	април-октобар
		Узводно од уласка у ХК "Крушик", 100 m	Повећање протицајног профила	април-октобар
8	Ђеновац	Део водотока у ХК "Крушик", 400 m	Сеча и уклањање стабала	април-октобар
9	Доњограбовачки	У шуми изнад Вех Balkan express курирске службе, 200 m	Повећање протицајног профила	април-октобар
		Узводно од Београдског пута, 250 m	Крчење и кошење	април-октобар
		Низводно од Београдског пута, 500 m	Крчење и кошење	април-октобар
10	Перајица	Низводно од Београдског пута, 700 m	Крчење и кошење	април-октобар
11	Кривошија	Узводно од Београдског пута, 200 m	Крчење и кошење	април-октобар
		Низводно од Београдског пута, 1,70 km	Крчење и кошење	април-октобар
12	Рабас	Узводно од Београдског пута, 900 m	Крчење и кошење	април-октобар
		Низводно од Београдског пута, 100 m	Узвишење десне обалоутврде	април-октобар
		Низводно од Београдског пута, 1,70 km	Крчење и кошење	април-октобар
13	Кланичка	Низводно од Београдског пута, 1,90 km	Крчење и кошење	април-октобар
14	Лозничка	Узводно од Београдског пута, 250 m	Повећање протицајног профила и узвишење десне обалоутврде	април-октобар
		Низводно од Београдског пута, 800 m	Крчење и кошење	април-октобар

С А Д Р Ж А Ј

Број	Назив акта	Страна
99.	Локални акциони план запошљавања града Ваљева за 2024. годину	1
100.	Закључак о усвајању Оперативног плана одбране од поплава, за воде II реда града Ваљева за 2024. годину	35

Издавач: Скупштина града Ваљева

За издавача: Младен Симовић, секретар Скупштине града Ваљева

Редакција: Одељење за послове органа града: Јелица Пањковић Тешић, Весна Павловић, Бојана Гроздановић

Компјутерска припрема: Бојана Гроздановић; Штампа: Зоран Јевтић,

Е-пошта: glasnik@valjevo.org.rs

Претплата се уплаћује на жиро рачун:

Приходи органа градова број: 840-742341843-24 са позивом на број по моделу 97 78 107 150604